

Ἡ Νεολαία

ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 7 (58)
18 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1939 - Δ΄

Ἡ Νεολαία

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝ. ΝΕΟΛΑΙΑΣ
(Νόμος 334)

Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου, διοικουμένου ὑπὸ Ἀνωτάτου Διοικητικοῦ Συμβουλίου προεδρευομένου ὑπὸ τῆς Α. Ε. τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΕΤΑΞΑ, ὅστις καὶ ἐκπροσωπεῖ ταύτην, ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου κ. ΑΛΕΞ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΤΟΣ 2.—ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ
ΑΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ:
Δ/ΣΕΩΣ, ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ & ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
Ὁδὸς Λεωχάρους 19 (Β' ὄροφος)
Ἀριθ. Τηλεφ. 32-094

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ: Περιοδικὸν «ΝΕΟΛΑΙΑ»
Ὁδὸς Λεωχάρους 19

Ἀριθ. Τεύχ. 7 — 18 Νοεμβρίου 1939
ΤΙΜΗ Δραχ. ΤΕΣΣΑΡΕΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

		Μελῶν & μαθητῶν	Μὴ μελῶν
ΕΤΗΣΙΑ (Ἐσωτερικοῦ)	Δρ.	160 —	200
ΕΞΑΜΗΝΟΣ »	»	80 —	100
ΤΡΙΜΗΝΟΣ »	»	40 —	50
ΕΤΗΣΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Λίρ. Ἀγγλίας			1
Ἀμερικῆς Δολ.			6
Αἰγύπτου Λίρ.			1

Διὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου καὶ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου (Δήμους, Κοινότητας):
ΕΤΗΣΙΑ Δρχ. 300

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ «ΝΕΟΛΑΙΑ»
ἢ ΣΠ. ΡΟΥΒΑΛΗΝ, Γεν. Γραμματέα Ε.Ο.Ν.

Διὰ πᾶσαν πληρωμὴν πρέπει νὰ λαμβάνητε ἀπόδειξιν φέρουσαν τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Γεν. Γραμματέως τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Σ. ΡΟΥΒΑΛΗ Συνταγματάρχου ἐ. ἀ. καὶ τὴν σφραγῖδα τῆς Ε.Ο.Ν.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ
ΔΙΑ ΤΟΥΣ κ.κ. ΔΙΕΥΘΥΝΤΑΣ ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

Παρακαλοῦνται οἱ κ. κ. Διευθυνταὶ τῶν Σχολείων, Δημοτικῶν, Γυμνασίων κ. λ. π. ὅπως εἰς τὰς ἐπιστολάς των πρὸς τὸ περιοδικὸν κάμνωσι διάκρισιν τῶν ἐγγραφομένων μαθητῶν των ὡς συνδρομητῶν καὶ τῶν ἀγοραζόντων τοῦτο καθ' ἑβδομάδα.

Ὅταν δηλ. ζητοῦν ὡρισμένον ἀριθμὸν τευχῶν διὰ διάθεσιν λιανικήν, ν' ἀναγράφουν «Δι' ἑβδομαδιαίαν διάθεσιν», ὅταν δὲ πρόκειται περὶ συνδρομητῶν ν' ἀναγράφουν τὸν χρόνον διαρκείας τῆς συνδρομῆς αὐτῶν.

Ἐπίσης καθίσταται γνωστὸν ὅτι οἱ συνδρομηταὶ ἐγγράφονται ἢ παρὰ τῶν περιοδευόντων ἀντιπροσώπων μας ἢ ἀπ' εὐθείας δι' ἐπιστολῆς.

Ἡ διεύθυνσις τοῦ Σχολείου πρέπει νὰ εἶναι πλήρης, μὲ τὴν πόλιν ἢ τὸ χωρίον, τὴν ἐπαρχίαν καὶ τὸν νομὸν εἰς ὃν ὑπάγεται τοῦτο.

(Ἐκ τῆς Δ/σεως τῶν Οἰκον. ὑπηρεσιῶν τοῦ περιοδικοῦ)

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΑ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ
ΔΙΑ ΤΟΥΣ κ.κ. ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΣ ΜΑΣ

Παρακαλοῦμεν θερμῶς ὅπως οἱ ἀλληλογραφοῦντες μὲ τὸ περιοδικόν μας ἀναγράφωσι πλήρη τὴν διεύθυνσίν των, ἤτοι: Πόλιν ἢ χωρίον, ἐπαρχίαν καὶ νομόν, ὄχι μόνον ἐπὶ τοῦ φακέλλου, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς ἐπιστολῆς.

Τοῦτο εἶναι ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟΝ διὰ τὴν ταχυτέραν καὶ ἀσφαλεστέραν λῆψιν τοῦ περιοδικοῦ.

«Η ΝΕΟΛΑΙΑ»

ΙΔΕΩΔΗ

Εἰς τὰς ἐφημερίδας ἐδημοσιεύθη νέος κατάλογος κομμουνιστῶν, οἱ ὁποῖοι μεταμεληθέντες ἐζήτησαν τὴν ἐπιείκειαν τοῦ Κράτους. Καὶ τοῦτο μὲν τοὺς παρέσχε τὴν ἐπιείκειαν, διότι εἰς τοὺς κομμουνιστὰς αὐτοὺς μὲ ὅλον τὸ κακὸν ποὺ ἔκαμαν εἰς τὴν πατρίδα καὶ τὸν ἑαυτόν των, τίποτε ἄλλο δὲν βλέπει ἀπὸ μερικοὺς παραπλανηθέντας Ἕλληνας, ἐξ αἰτίας πολλῶν ἀφορμῶν, τὰς ὁποίας δὲν πρόκειται ν' ἀναπτύξωμεν διὰ μακρῶν. Εἰς ἡμᾶς ὅμως τοὺς ἄλλους, τοὺς ἀναγινώσκοντας τὸν κατάλογον, ἐναπόκειται καὶ πρέπει ν' ἀποκομίσωμεν μερικὰ χρήσιμα συμπεράσματα.

Ἄς προσέξωμεν, συνεπῶς, τὸν κατάλογον διὰ ν' ἀποκομίσωμεν τὰ συμπεράσματα ταῦτα. Τὸ πρῶτον ποὺ θὰ μᾶς κάμῃ ἐντύπωσιν εἶναι τὸ ἐπάγγελμα τῶν μεταμελουμένων κομμουνιστῶν. Εἶναι οὗτοι φοιτηταί, δικηγόροι, ὀδοντίατροι, λογισταί, γεωργοί, ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι, ἔμποροι, ἐργάται, διάφοροι ἐπαγγελματίαι —ξυλουργοί, ζαχαροπλάσται, ὑφαντουργοί, καρροποιοὶ κλπ. — καὶ ἕνας βοηθὸς τοῦ εἰσηγητοῦ τῆς Χημείας εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Θεσσαλονίκης. Δηλαδὴ ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι, ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, δὲν εἶχαν καὶ τὸ δικαιολογητικὸν ὅτι τοὺς ἐξώθει ἡ πεῖνα, ἡ ἀνεργία ἢ οἱαδήποτε δυστυχία, νὰ φαίνωνται ἀπαρνούμενοι ὑγιεῖς περὶ τῆς ζωῆς καὶ τοῦ κόσμου ἰδέας. Διότι, ἀσφαλῶς, ἕνας δικηγόρος, ἢ ἕνας ὀδοντίατρος, ὅταν εἶναι εὐθεῖς, τίμιοι καὶ ἐργατικοὶ ἠμποροῦν νὰ μὴ θησαυρίζουν, θὰ κερδίζουν ὅμως πάντοτε τόσα ὥστε νὰ ζοῦν ἀνέτως καὶ — διατί ὄχι;— ἀκόπως. Ἐνῷ ἀντιστρόφως ἠμπορεῖ ἕνας ἐργάτης νὰ ἔχῃ καὶ κακὰς ἡμέρας, ὁπότε καὶ εὐκολώτερον νὰ παρασυρθῇ χωρὶς καὶ νὰ πιστεύσῃ, ἀπὸ τοὺς πράκτορας ποὺ κωδωνίζουν βαλάντια πλήρη χρυσῶν νομισμάτων, ἢ διαζωγραφίζουν ἕνα φανταστικὸν κόσμον, ὁ ὁποῖος ὡς μέσον προπαγάνδας εἶναι πάντοτε δελεαστικός. Ἐδῶ ὅμως παρουσιάζεται τὸ ἑξῆς φαινόμενον: νὰ ἔχουν παρασυρθῆ περισσότεροι ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι καὶ κριτικὸν νοῦν ἔπρεπε νὰ ἔχουν καὶ λόγους νὰ εἶναι εὐχαριστημένοι ἀπὸ τὸ καθεστὼς καὶ τὴν τύχην των. Καὶ ἐρωτᾶται. Τί πρέπει τάχα νὰ συμβαίνῃ; Ἁπλούστατα. Εἶχε γίνει καὶ ὁ κομμουνισμὸς μόδα καὶ τὴν μόδαν, δυστυχῶς, μόνον οἱ ἐντελῶς ἰσορροπημένοι ἄνθρωποι ξεύρουν νὰ τὴν κρατοῦν εἰς ἕνα ἐπίπεδον λογικῆς. Ὁ δικηγόρος καὶ ὁ ὀδοντίατρος, οἱ ὁποῖοι εὑρίσκονται σήμερον εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ διαδηλώνουν μεταμέλειαν, ἐθεώρουν προσβολὴν των νὰ μὴ λέγουν ὅτι εἶναι καὶ αὐτοὶ ἀριστεροί, ἐνῷ ἐξ ἄλλου δὲν παρέλειπον νὰ τηροῦν τὴν κοινωνικὴν τακτικήν, τὴν ὁποίαν ἐτήρουν καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι πολῖται.

Ὑπῆρξεν ὅμως καὶ ἕνα ἄλλο πλῆθος ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι, χωρὶς καὶ αὐτοὶ νὰ πιστεύουν, ἀνεκήρυξαν αὐτοὶ ἑαυτοὺς κομμουνιστάς. Αὐτοὶ ἀηδίασαν ἀπὸ τὸν οἰκτρὸν κοινοβουλευτισμὸν καὶ τὸ κατάντημα τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τὴν βουλευτοκρατίαν. Ἡ Βουλὴ δὲν ἔκαμνε τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ συζητῇ, νὰ παρέχῃ θέματα δι' ἀντεγκλήσεις, διὰ τὴν οἰκτροτέραν συναλλαγὴν καὶ ὁ κίτρινος τύπος ἀπὸ τοῦ νὰ διαφθείρῃ ψυχὰς καὶ συνειδήσεις. Οἱ ἄλλοι, οἱ ἄνθρωποι τοῦ λαοῦ, οἱ ἀγράμματοι καὶ ἁπλοῖ, ἀφήνοντο ἀνερμάτιστοι καὶ ἀκαθοδήγητοι. Ὑπὸ τὰς συνθήκας αὐτὰς δὲν πρέπει ν' ἀπορῇ κανεὶς ὅτι οἱ πράκτορες τοῦ κομμουνισμοῦ εἶχον εὔκολον λεῖαν εἰς ὅλας τὰς τάξεις.

Προβάλλει ὅμως τὸ ἐρώτημα: Ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν ν' ἀντιδράσουν; Δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ συντρίψουν πράκτορας καὶ κομμουνισμόν; Θὰ ἦτο ἂν καὶ οἱ ἴδιοι ἀπέβλεπον πρὸς τὸ καλύτερον, ἂν δὲν ἐπερίμεναν τὴν ἐκ Θεοῦ σωτηρίαν τῆς Ἑλλάδος, ἐνῷ οἱ ἴδιοι θὰ ἐπολιτικολογοῦσαν εἰς τὸ καφφενεῖόν των, ἢ τὸ γραφεῖόν των, ἀναγινώσκοντες τὴν οἰκτρὰν ἐπιχειρηματολογίαν τοῦ κιτρίνου τύπου. Διὰ ν' ἀποβλέψουν ὅμως πρὸς τὸ καλύτερον θὰ ἔπρεπε νὰ ἔχουν τὴν ψυχὴν πλημμυρισμένην ἀπὸ ἰδεώδη, ἀπὸ τὰ ἰδεώδη ἐκεῖνα ποὺ ἐνέπνευσαν πάντοτε τὴν ἑλληνικὴν φυλήν. Τὰ ἰδεώδη, ἐν τούτοις, κατὰ τοὺς τελευταίους καιρούς, ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ ἐκφαυλισθέντος κοινοβουλευτισμοῦ, εἶχον ὑποστῆ φθορὰν καὶ οἱ Ἕλληνες, παραλόγως, κουρασμένοι δὲν ἐζήτησαν νὰ τὰ ἀνορθώσουν. Τὰ ἄφησαν νὰ καταρρεύσουν εἰς συντρίμμια, ἕως ὅτου ἀνέτειλε τὸ ἄστρον τῆς Αὐγουστιανῆς ἡμέρας. Εὐθὺς ἀνέλαμψαν καὶ ὁ σκοπὸς καὶ τὰ ἰδεώδη, τὰ ὁποῖα φανατικῶς ἐνεστερνίσθησαν οἱ ἔφηβοι καὶ τὰ παιδιὰ τῆς Ἑλλάδος. Ἀπὸ τὰ παιδιὰ αὐτά, ἀπὸ τοὺς ἐφήβους αὐτοὺς θὰ προέλθουν οἱ αὐριανοὶ κυβερνῆται τοῦ τόπου, ποὺ θὰ ἔχουν τὴν ψυχὴν πλημμυρισμένην ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, ἀπὸ πίστιν διὰ τὸ μέλλον τῆς πατρίδος, ἀπὸ ἰδεώδη. Διότι αὐτὰ εἶναι καὶ θὰ εἶναι εἰς αἰῶνας αἰώνων τὰ ὡραιότερα ἰδεώδη ποὺ ὑπῆρξαν ποτέ.

'Από τὴν Β' συγκέντρωσιν τοῦ «Συλλόγου Γονέων»

Ο ΑΡΧΗΓΟΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ ΚΑΙ ΚΗΔΕΜΟΝΑΣ

Συνεχίζων τὰς πρὸς τοὺς γονεῖς ὁμιλίας του ὁ 'Αρχηγός, εἰς συγκέντρωσιν τοῦ Συλλόγου τῶν Γονέων τῆς 26ης παρελθόντος μηνός, ἐξεφώνησε τὸν κάτωθι λόγον:

«Ἔρχομαι διὰ δευτέραν φορὰν ἐνώπιόν σας διὰ δύο λόγους: Ὁ πρῶτος εἶναι τὸ ἐνδιαφέρον, τὸ ὁποῖον ἔχω διὰ τὸν Σύλλογον τῶν Γονέων· τὸν θεωρῶ ὡς ἕνα μοχλόν, ὁ ὁποῖος, καλῶς χειριζόμενος, δύναται νὰ προσφέρῃ μεγάλας ὑπηρεσίας εἰς τὸν τόπον καὶ ἰδίως εἰς τὴν διάπλασιν τῆς νέας γενεᾶς. Ὁ δεύτερος λόγος εἶναι, διότι θέλω νὰ σᾶς εἰσαγάγω εἰς ἕνα θέμα, τὸ ὁποῖον ἐθίγη ἕως τὰ τώρα ἀπὸ τοὺς προηγουμένους ὁμιλητὰς καὶ ὁμιλητρίας, ὅσους ἤκουσα, ἀλλὰ τὸ ὁποῖον δὲν διεξήχθη εἰς ὅλην αὐτοῦ τὴν ἔκτασιν. Δηλαδὴ ποία θὰ εἶναι ἡ σχέσις τῶν γονέων πρὸς τὴν Ε. Ο. Ν. Εἶναι φυσικὸν νὰ σᾶς ὁμιλήσω ἐγὼ δι' αὐτό, διότι ἐγώ, οἱ συνεργάται μου καὶ τὰ παιδιά σας μαζί μου, εἴμεθα ἐκεῖνοι ποὺ δημιουργήσαμε τὴν Ε. Ο. Ν. Εἶναι ἔργον μας καὶ εἶναι φυσικὸν νὰ σᾶς ὁμιλήσω ἐγὼ περὶ τῶν σχέσεων, τὰς ὁποίας οἱ γονεῖς συμφέρει νὰ ἔχουν πρὸς τὴν Ε. Ο. Ν.

»Πρῶτον: γενικῶς λέγεται ἡ φράσις «ἡ Ε. Ο. Ν. εἶναι τὸ συμπλήρωμα καὶ ἡ ἐπέκτασις τοῦ Σχολείου». Σωστὸν εἶναι αὐτό· ἀλλὰ νομίζω ὅτι δὲν δίδεται ἡ δέουσα σημασία εἰς τὴν φράσιν αὐτήν. Δὲν δίδεται ἡ δέουσα σημασία διότι τὸ νὰ νομίζῃ κανεὶς ὅτι σκοπὸς τῆς Ε. Ο. Ν. εἶναι νὰ διασκεδάζῃ τὰ παιδιὰ κατὰ τὰς ὥρας, ποὺ τὰ ἀφίνει ἐλεύθερα τὸ Σχολεῖον, αὐτὸ εἶναι πλάνη. Ἢ τὸ νὰ νομίζῃ κανεὶς ὅτι ἐπειδὴ τὸ Σχολεῖον δὲν ἠμπορεῖ νὰ διαπλάσσῃ τελείως σωματικῶς τὰ παιδιὰ καὶ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα τὸ ἀναλαμβάνει ἡ Ε. Ο. Ν., τὴν διάπλασιν δηλαδὴ τὴν σωματικήν, καὶ αὐτὸ εἶναι πλάνη. Εἶναι ἐντελῶς ἄλλο πρᾶγμα.

»Θὰ ἤθελον δὲ νὰ σᾶς παραστήσω ποῖα εἶναι τὰ κύρια χαρακτηριστικὰ τῆς Ε. Ο. Ν. καὶ ἀπὸ ἐκεῖ θὰ καταλάβετε ποία εἶναι ἡ σημασία της καὶ τὸ ἔργον της. Καὶ τὸ πρῶτον της χαρακτηριστικόν, τὸ ὁποῖον τὴν κάμνει ἐντελῶς διάφορον ἀπὸ τὸ Σχολεῖον, εἶναι ὅτι ἡ κατάταξις εἰς αὐτὴν εἶναι ἐθελοντική. Τὰ παιδιὰ προσέρχονται ἐθελοντικά, ἐὰν θέλουν.

»Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι προσέρχονται ὅλα, ἀλλὰ ὅλα ἐθελοντικά. Αὐτὸ δὲν ἔχει μεγάλην σημασίαν διὰ τὸ παιδί, διότι, ξεύρετε ὅλοι, τὸ παιδὶ ποτὲ δὲν κάνει τόσον καλὰ ἕνα πρᾶγμα, παρὰ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον κάμνει θεληματικά, ἢ νομίζει τοὐλάχιστον ὅτι τὸ κάμνει θεληματικά. Βέβαια εἰς τὸ Σχολεῖον δὲν ἠμποροῦμεν νὰ τὸ ἀφήσωμεν νὰ πηγαίνῃ θεληματικά, διότι αὐτὸ δὲν θὰ εἶναι δυνατόν. Βλέπετε ἀμέσως μίαν οὐσιώδη διαφοράν, ἡ ὁποία ὑπάρχει μεταξὺ Σχολείου καὶ Ε. Ο. Ν.

»Ἡ δευτέρα διαφορὰ τώρα: Τὸ Σχολεῖον ἀναπτύσσει κυρίως τὸ πνεῦμα τοῦ παιδιοῦ καὶ διὰ τοῦ πνεύματος προσπαθεῖ νὰ ἐπιδράσῃ ἐπὶ τῶν ἄλλων ψυχικῶν αὐτοῦ ἰδιοτήτων, ἐπὶ τοῦ χαρακτῆρός του, σωματικῶς δὲ ἀσχολεῖται, κυρίως διὰ τῶν γυμναστῶν του, κατὰ δεύτερον λόγον. Ἀλλ' ὁ κύριος σκοπός του εἶναι ἡ ἀνάπτυξις τοῦ πνεύματος, τῆς διανοίας, διὰ νὰ δώσῃ στὸ παιδὶ τὰς γνώσεις, τὰς ὁποίας θὰ χρειασθῇ εἰς τὸν βίον του, ὥστε νὰ λάβῃ τὸ παιδὶ τὰ ἀναγκαῖα διανοητικὰ ἐφόδια.

»Βεβαίως τὸ Σχολεῖον ἐπιδρᾷ καὶ ἐπὶ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ παιδιοῦ διὰ τῶν διδασκαλιῶν, τὰς ὁποίας τοῦ κάμνουν οἱ διδάσκαλοί του, καὶ κυρίως διὰ τῆς διδασκαλίας τῆς Ἱστορίας, διὰ τῶν παραδειγμάτων, τὰ ὁποῖα φέρει ἡ Ἱστορία, μεγάλων πράξεων, μεγάλων ἀνδρῶν κλπ. πάντοτε ὅμως διὰ τοῦ πνεύματος, διὰ τῆς διανοίας.

»Ἡ Ε. Ο. Ν. ἐπιδρᾷ ἐπὶ τοῦ παιδιοῦ συναισθηματικῶς πρὸς ἀνάπτυξιν τοῦ χαρακτῆρός του, τοῦ θάρρους του, τῆς ἀποφασιστικότητός του καὶ τῶν λοιπῶν ἰδιοτήτων του διὰ τῆς ἀσκήσεως καὶ ὄχι διὰ τοῦ πνεύματος ἢ τῆς διανοίας. Δηλαδὴ ἀσκεῖ τὸ παιδὶ σωματικῶς καὶ ψυχικῶς νὰ ὑπερβαίνῃ τὰ ἐμπόδια, διανοητικῶς τὸ κάμνει νὰ σκέπτεται νὰ εὕρῃ τὰ μέσα διὰ νὰ ὑπερβαίνῃ τὰ ἐμπόδια.

»Κυρίως δὲν διδάσκει τὴν ἀρετήν, ἀλλὰ ἀσκεῖ τὴν ἀρετήν. Δι' αὐτὸ εἶναι ἄλλα τὰ μέσα, τὰ ὁποῖα μεταχειρίζεται ἡ Ε. Ο. Ν. καὶ τὰ ὁποῖα οἱ γονεῖς, ἐὰν θέλετε νὰ τὰ ἴδητε ἐφαρμοζόμενα εἰς τὸ πρᾶγμα, ἠμπορεῖτε νὰ κάνετε τοῦ χρόνου τὸ καλοκαῖρι ἕνα ταξιδάκι μὲ τὸ λεωφορεῖο εἰς τὸ στρατόπεδον «Ζούμπερι» καὶ θὰ τὰ ἴδητε ἐκεῖ ἐφαρμοζόμενα ἢ ἂν θέλετε διαβάστε τὰς περιγραφάς, τὰς ὁποίας ἔχουν κάμει τὰ ἴδια τὰ παιδιά σας τὰ ἀσκούμενα εἰς τὸ στρατόπεδον καὶ εἰς τοὺς ὑποτομεῖς, διδασκόμενα διὰ τῆς ἀσκήσεως καὶ μανθάνοντα διὰ τῆς ἀσκήσεως νὰ δυναμώνουν τὸν χαρακτῆρά των καὶ τὰς ψυχικάς των ἰδιότητας.

»Βεβαίως τὰ παιδιὰ διδάσκονται μέσα εἰς τὴν Ε. Ο. Ν. καὶ τὴν ἰδεολογίαν, ἐπὶ τῆς ὁποίας στηρίζεται τὸ Κράτος καὶ τὸ ἐθνικὸν φρόνημά των. Ἀλλὰ αὐτὰ τὰ διδάσκονται παίζοντα καὶ ἀσκούμενα ὄχι ὡς μάθημα, ὄχι ὡς μαθητικὴν διδασκαλίαν. Πολὺ σπανίως γίνεται αὐτό. Ἡ διδασκαλία αὐτὴ καθὼς καὶ πᾶσαι αἱ ἄλλαι γίνονται μέσα εἰς τὰς συνομιλίας τὰς ὁποίας κάμνουν μὲ τοὺς ἀρχηγούς των εἰς μίαν διακοπὴν τῶν ἀσκήσεων ἢ τὰς πορείας, μεταξὺ ἑνὸς μπάνιου καὶ γυμνασίων στρατιωτικῶν. Αὐτὸ τὸ σύστημα ἀναπτύσσει περισσότερον τὸ παιδί, διότι τὸ παιδὶ βάζει καὶ τὸ δικό του μέσα, θέλει καὶ αὐτὸ νὰ συζητήσῃ πολλὲς φορές, θέλει νὰ ἀντικρούσῃ τὸ ἄλλο παιδί, τὸ ὁποῖον ἔχει ἄλλη ἰδέα καὶ συζητεῖ μὲ αὐτό. Ἐννοεῖται ὅλα αὐτὰ γίνονται ὑπὸ τὰς ὁδηγίας τῶν βαθμοφόρων.

»Ἡ τρίτη μεγάλη διαφορά: Τὸ Σχολεῖον διοικεῖται ἀπὸ τοὺς διδασκάλους καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ διαφορετικά. Οἱ διδάσκαλοι εἶναι ἄνθρωποι πεπειραμένοι, οἱ ὁποῖοι ἐπέρασαν ἀπὸ σπουδὰς ὡρισμένας, εἴτε τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν, εἴτε τοῦ Πανεπιστημίου, εἶναι μορφωμένοι ὑπάλληλοι τοῦ Κράτους, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ὅλον τὸ κῦρος, τὸ ὁποῖον τοὺς δίδει ἡ τοιαύτη θέσις των. Εἰς τὴν Ε. Ο. Ν. τὰ παιδιὰ διοικοῦνται ἀπὸ τὰ ἄλλα παιδιά, ἀπὸ τοὺς συντρόφους των.

»Ὁ Ἐνωμοτάρχης ἢ ὁ Ὁμαδάρχης, ἂν πάρουμε τοὺς μικροτέρους βαθμούς, εἶναι ἕνας ἀπὸ τὰ ἄλλα παιδιά. Θὰ μοῦ εἴπετε πῶς τὸν ἀνέχονται; Εἶναι τὰ ἴδια ποὺ τὸν θέλουν, ποὺ τὸν θεωροῦν καλύτερον, διότι τὸν ἔχουν ἀναγνωρίσει εἰς τὴν πρᾶξιν, μέσα εἰς τὰς ἀσκήσεις, τὰς ὁποίας κάμνουν καὶ ἀνεγνώρισαν μόνα των ὅτι εἶναι ὁ καλύτερος. Βεβαίως δὲν τὸν ἐκλέγουν, τὸν ἐκλέγει ἡ διοίκησις, ἀλλὰ εἶναι ὁ καλύτερος. Καὶ εἶναι καλὸν οἱ ἄνθρωποι νὰ μαθαίνουν καὶ νὰ δέχωνται νὰ διοικῶνται ἀπὸ τοὺς καλυτέρους των. Καὶ πρέπει νὰ συνηθίσωμεν ὅλοι μας νὰ διοικούμεθα ἀπὸ ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον ἡμεῖς οἱ ἴδιοι μέσα μας θεωροῦμεν καλύτερόν μας.

»Βεβαίως ὅσον ἀνεβαίνει ἡ ἱεραρχία, τόσον ἡ ἐκλογὴ γίνεται δυσκολώτερα. Καί, ἐπαναλαμβάνω, εἰς τὴν ἀνωτάτην ἱεραρχίαν δὲν μεταχειριστήκαμε τὰ ἴδια τὰ παιδιά, παρὰ ἕνα μέρος μόνον. Ἕνα ἄλλο μέρος τὸ ἐζητήσαμεν ἀπὸ τὸν στρατόν, ἀπὸ τὸ ναυτικόν, ἀπὸ τὴν ἀεροπορίαν, ἀπὸ τοὺς ἐφέδρους ἢ ἀποστράτους ἀξιωματικούς, καὶ ἰδίως ἀπὸ τοὺς ἐκπαιδευτικούς, ἀπὸ τὸν ἐκπαιδευτικὸν κλάδον, ὁ ὁποῖος μᾶς ἔδωκε στελέχη ὄντως πολυτιμότατα. Ἀλλὰ ποία ἡ διαφορά;

(Ἡ συνέχεια τοῦ λόγου τοῦ Ἀρχηγοῦ εἰς τὸ προσεχὲς)

Στὸ περιθώριον

ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Εἰς πολλὰ σχολεῖα οἱ διδάσκαλοι, διὰ νὰ ἱκανοποιήσουν τὴν ἐπιθυμίαν καὶ τὴν ἀνάγκην τῶν μαθητῶν των νὰ διαβάζουν τὴν «Νεολαίαν» καὶ ἔτσι νὰ παρακολουθοῦν τὴν ζωήν, τοὺς σκοποὺς καὶ τὰς πραγματοποιήσεις τῆς Ὀργανώσεως, συνεκρότησαν μικρὰς ὁμάδας ἀπὸ τέσσαρας, πέντε καὶ περισσοτέρους μαθητάς, ποὺ προμηθεύονται καὶ ἀναγινώσκουν τὸ περιοδικὸ ἀπὸ κοινοῦ. Εἶναι περιττὸν νὰ ποῦμε ἐμεῖς πόσον ἀξιέπαινος εἶναι αὐτὴ ἡ ἔμπνευσις τῶν διδασκάλων, ἡ ὁποία θεραπεύει κατὰ τὸν καλλίτερον τρόπον τὴν ἐπιθυμίαν καὶ τὴν ἀνάγκην τῶν παιδιῶν ἐκείνων ποὺ δὲν ἔχουν τὴν εὐκολίαν ν' ἀγοράζουν τὸ περιοδικό. Δὲν ἔχομεν δὲ καμμίαν ἀμφιβολίαν ὅτι τὸ σύστημα τοῦτο τῶν ἀναγνωστικῶν ὁμάδων θὰ γενικευθῇ εἰς ὅλα τὰ σχολεῖα, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς ἐξωσχολικὰς ἀκόμη ὁμάδας τῆς Ε.Ο.Ν. Ἀλλὰ καὶ κάτι ἄλλο θὰ ἐσυμβουλεύαμε νὰ γίνεται διὰ νὰ διευκολυνθοῦν τὰ παιδιὰ ποὺ δὲν ἠμποροῦν ν' ἀγοράσουν τὰ ἴδια τὸ περιοδικὸν νὰ τὸ διαβάζουν. Θὰ ἐσυμβουλεύαμε τοὺς συμμαθητὰς ἢ τοὺς φίλους των, ποὺ τὸ ἀγοράζουν, νὰ τοὺς τὸ δανείζουν πρὸς ἀνάγνωσιν.

ΝΕΟΝ ΣΥΜΠΤΩΜΑ

Καὶ ἀπὸ τὴν Τουρκοβουλγαρικὴν μεθόριον ἀπεσύρθησαν, κατόπιν συμφωνίας τῶν Κυβερνήσεων Ἀγκύρας καὶ Σόφιας, αἱ ἀπὸ καιροῦ συγκεντρωθεῖσαι ἑκατέρωθεν δυνάμεις. Χαιρετίζομεν τὸ γεγονὸς ὡς νέον σύμπτωμα καὶ συντελεστὴν σταθεροποιήσεως τῆς εἰρηνικῆς τάξεως εἰς τὴν Βαλκανικήν, ἐρχόμενον ἐν συνεχείᾳ τῆς Ἀγγλογαλλοτουρκικῆς καὶ τῆς Ἑλληνοϊταλικῆς συμφωνίας.

ΑΤΟΜΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

Ἕνα νέον ἀπόκτημα τῆς Ὀργανώσεως, ποὺ τὸ ὀφείλομεν εἰς τὴν ἀνεξάντλητον στοργὴν καὶ εἰς τὴν ἄγρυπνον φροντίδα τοῦ Ἀρχηγοῦ εἶναι τὸ ἀτομικὸν δελτίον ὑγείας τῶν μελῶν τῆς Ὀργανώσεως.

Δὲν ἠμπορεῖ νὰ χωρῇ ἀμφιβολία ὅτι οἱ ἰατροὶ τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, τῶν Δήμων καὶ τῶν Κοινοτήτων, εἰς τοὺς ὁποίους ἀνετέθη τὸ ἔργον τῆς ἐπισκέψεως καὶ παρακολουθήσεως τῶν νέων τῆς Ὀργανώσεως καὶ ἡ σύνταξις ἐπὶ τῇ βάσει τῶν παρατηρήσεων, τῆς παρακολουθήσεως ταύτης τοῦ δελτίου ὑγείας, θὰ ἐκπληρώσουν τὸ καθῆκον των μὲ ὅλην τὴν εὐσυνειδησίαν ὡς ἐπιστήμονες, ὡς κοινωνικοὶ ἄνθρωποι καὶ ὡς Ἕλληνες. Λόγῳ τῆς ειδικότητός των, εἶναι ἁρμόδιοι περισσότερον ἀπὸ ὅλους τοὺς ἄλλους Ἕλληνας νὰ κατανοήσουν τὴν εὐρύτητα τῶν σκοπῶν τοῦ νέου τούτου θεσμοῦ, ὁ ὁποῖος σημειώνει σταθμὸν εἰς τὴν ἐξέλιξιν τῆς δημοσίας ὑγιεινῆς εἰς τὴν χώραν μας. Ὅσοι ἀπὸ αὐτοὺς ἔχουν τὴν ἱκανότητα νὰ ἐμπνέωνται καὶ νὰ ὁραματίζωνται, θὰ ἐκτελοῦν τὰ νέα των καθήκοντα μὲ τὸν ἐνθουσιασμὸν ποὺ γεννᾷ ἡ ἐπίγνωσις ὅτι ἐργάζονται διὰ τὴν σωματικὴν καὶ τὴν ψυχικὴν ἀνάπλασιν τῶν ἐπερχομένων γενεῶν καὶ προπαρασκευάζουν τὴν καλλιέργειαν μιᾶς ἐκλεκτῆς φυλῆς Ἑλλήνων, προωρισμένης νὰ ἐπιβληθῇ διὰ τῆς φυσικῆς καὶ ψυχικῆς ὑπεροχῆς της. Διὰ τὴν δημιουργίαν μιᾶς ἀνωτέρας φυλῆς ἀνθρώπων, σύμφωνα μὲ τὴν προγονικὴν συνταγήν, ποὺ προσδιορίζει τὸ ὑγιὲς σῶμα ὡς ἀπαραίτητον φορέα ὑγιοῦς πνεύματος. Τὰ δελτία ὑγείας θ' ἀποτελέσουν τὰ δεδομένα καὶ τὰ στοιχεῖα, μὲ τὴν καθοδήγησιν τῶν ὁποίων θὰ ρυθμίζεται ἑκάστοτε κατὰ τὸν ἀποτελεσματικώτερον τρόπον ἡ πολιτικὴ κοινωνικῆς ὑγείας καὶ προνοίας. Ἐπειδὴ δὲ τὸ δελτίον θὰ εἶναι τὸ στοιχεῖον καθοδηγήσεως τῆς ὑγιεινῆς πολιτικῆς, ἀπὸ αὐτὸ θὰ καθοδηγοῦνται τὰ ὑγιεινὰ μέτρα τοῦ Κράτους καὶ τῶν κοινωνικῶν ἱδρυμάτων, τῶν ὁποίων ἀποστολὴ εἶναι ἡ βελτίωσις καὶ ἀνύψωσις τῶν ὑγιεινῶν συνθηκῶν ἐν τῇ Χώρᾳ καὶ γενικῶς ἡ ἀνύψωσις τῆς ὑγείας τοῦ λαοῦ, καὶ θὰ καθοδηγοῦνται ὀρθῶς καὶ ἀποτελεσματικῶς. Τὴν ἀπόδοσιν ὅλης αὐτῆς τῆς προνοίας θὰ τὴν συγκομίζῃ βραδύτερον τὸ Ἔθνος εἰς ὅλας τὰς ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς καὶ τῆς δράσεώς του, τὰς ὑλικὰς καὶ τὰς πνευματικάς.

Εἰς τὴν σύνθετον, τὴν πληθωρικὴν καὶ πολύπλευρον κοινωνικὴν πολιτικήν, τὴν ὁποίαν ἐφήρμοσε τὸ Ἐθνικὸν Κράτος εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ εἰς ὅλην τὴν ρωμαλέαν προσπάθειάν του διὰ τὴν σωματικὴν καὶ ψυχικὴν ἀνόρθωσιν τῆς νέας γενεᾶς τῶν Ἑλήνων, ἡ καθιέρωσις τοῦ ἀτομικοῦ δελτίου ὑγείας τῶν ἀγοριῶν καὶ τῶν κοριτσιῶν τῆς Ὀργανώσεως ἀποτελεῖ θεμελιακὸν μέτρον, τοῦ ὁποίου σήμερον μόνον νὰ μαντεύωμεν ἠμποροῦμεν τὴν σημασίαν, ἀλλὰ τοῦ ὁποίου τοὺς καρποὺς θὰ συγκομίσῃ πλουσίους εὐτυχὲς καὶ ἔνδοξον τὸ μέλλον.

Η ΕΟΡΤΗ

Ὁ ἐπίσημος ἑορτασμὸς τῆς δευτέρας ἐπετείου τῆς ἱδρύσεως τῆς Ε. Ο. Ν. ἔδωκε τὸν ἰδιαίτερον τόνον καὶ τὸ ἰδιαίτερον χρῶμα του — ἕνα θριαμβεῦον γαλανόλευκον χρῶμα, καὶ ἕνα τόνον ρωμαλέας αἰσιοδοξίας — εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα. Εἰς τὸ συγκρότημα τῶν πόλεων καὶ τῶν κωμοπόλεων τῆς Πρωτευούσης, εἰς τὰς ἐπαρχιακὰς πόλεις καὶ τὰς κώμας καὶ εἰς τὰ χωριὰ αἱ ἐκκλησίαι, οἱ δρόμοι, αἱ πλατεῖαι ἐπλημμύρισαν ἀπὸ τὰς ἁπλᾶς ἑνιαίας στολὰς τῶν ἀγοριῶν καὶ τῶν κοριτσιῶν καὶ οἱ χαρούμενοι ἐθνικοὶ ὕμνοι ἐδόνησαν ἀπὸ Ταινάρου μέχρι Φλωρίνης τὴν ἑλληνικὴν ἀτμόσφαιραν.

Ἡ Ἐκκλησία ηὐλόγησε μὲ ὅλην τὴν μητρικήν της στοργὴν τὰ παιδιὰ τῶν Ἑλλήνων, τὰ ὁποῖα ἡ Ὀργάνωσις ἐπανέφερεν εἰς τὰς πηγὰς τῆς ἐθνικῆς ζωῆς καὶ τῆς ἐθνικῆς παραδόσεως, καὶ φυσικὰ καὶ εἰς τὴν πολυτιμοτέραν ὅλων, εἰς τὴν πηγὴν τῆς ὀρθοδοξίας. Τὸ Κράτος ἀπέδωσεν εἰς αὐτὰ ὅλας τὰς τιμὰς μὲ τὴν παρουσίαν τῶν ἀνωτάτων ἐκπροσώπων του. Ἡ κοινωνία, ὁ λαός, οἱ πατέρες καὶ αἱ μητέρες τὰ ἐκαμάρωσαν ὑπερήφανοι ὡς γονεῖς καὶ ὡς Ἕλληνες. Ὑπερήφανοι ἀπὸ τὴν βεβαιότητα ὅτι τὰ παιδιά των, ὑπὸ τὴν σκέπην καὶ καθοδήγησιν τοῦ Κράτους, ἀνδροῦνται μὲ τὴν ἀπόφασιν νὰ συνεχίσουν ἀποτελεσματικώτερα τὰς ἰδικάς των προσπαθείας καὶ τοὺς ἰδικούς των ἀγῶνας διὰ τὴν ἀνάδειξιν τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

•

Στὸ περιθώριον

Η ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ

Ἐπιβάλλεται νὰ μνημονευθῇ ἰδιαιτέρως ἀπὸ αὐτῆς τῆς στήλης τὸ ἀπαντητικὸν τηλεγράφημα τοῦ Ἀρχηγοῦ πρὸς τὸν Κυβερνητικὸν Ἐπίτροπον διὰ τὸ προηγηθὲν ἰδικόν του τηλεγράφημα πρὸς τὸν Ἀρχηγὸν ἐπὶ τῇ δευτέρᾳ ἐπετείῳ τῆς Ὀργανώσεως. Μέσα εἰς ὀλίγας πυκνὰς καὶ γεμάτας ἀπὸ νόημα λέξεις εἰς τὸ τηλεγράφημά του ὁ Ἀρχηγὸς ἐκφράζει τὴν χαράν του διὰ τὸ συντελεσθὲν ἔργον, τὴν συγκίνησίν του διὰ τὸν ἐνθουσιασμὸν καὶ τὴν ἀφοσίωσιν τῶν παιδιῶν πρὸς τὴν Ὀργάνωσιν καὶ πρὸς αὐτὸν καὶ τέλος ἀπονέμει τὸν δίκαιον ἔπαινον πρὸς τὸν Κ. Ἐπίτροπον «διὰ τὴν πνοὴν ποὺ ἔδωσεν εἰς τὸ ἔργον τῆς Νεολαίας, τοὺς κόπους καὶ τὰς θυσίας καὶ τὸν ἐνθουσιασμόν του».

Ο ΚΑΜΑΛ ΑΤΑΤΟΥΡΚ

Εἰς τὴν Τουρκίαν ἡ ἐπέτειος τοῦ θανάτου τοῦ Κεμάλ Ἀτατοὺρκ ἔγινεν ἀφορμὴ διὰ νὰ ἐκδηλωθῇ κατὰ τρόπον μεγαλειώδη ὁ σεβασμὸς καὶ ἡ προσήλωσις τοῦ Τουρκικοῦ λαοῦ εἰς τὴν μνήμην τοῦ ἐθνικοῦ του ἥρωος. Πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα διατηρεῖται ζῶσα ἡ ἀνάμνησις τοῦ ἀνδρός, ὁ ὁποῖος ὄχι μόνον κατενόησε βαθύτατα τὴν ἀξίαν καὶ τὴν εὐρύτητα τῶν ἀγαθῶν ποὺ θὰ προέκυπτον ἀπὸ μίαν εἰλικρινῆ καὶ παγίαν ἑλληνοτουρκικὴν συνεργασίαν, ἀλλὰ καὶ ἐπροχώρησε μὲ τόλμην καὶ μὲ ταχύτητα εἰς τὴν θεμελίωσιν τῆς συνεργασίας αὐτῆς καὶ δὲν ἔπαυσε μέχρι τῆς τελευταίας του πνοῆς νὰ ἐργάζεται διὰ τὴν παγίωσίν της.

ΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΟΥ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ ΜΑΣ

Πρώτη: Ὁ Ἀρχηγός — πρῶτος Ἀγρότης — εἰς τὴν ἔναρξιν καλλιεργειῶν Ε.Ο.Ν. Ἀσπροπύργου.

Τελευταία: Φαλαγγῖται Ε. Ο. Ν. Δράμας ἐπὶ τὸ ἔργον τῆς καλλιεργείας.

Ο ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΠΕΤΕΙΟΥ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΔΙΕΤΙΑΣ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΝ

Παρουσίᾳ τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, τοῦ Ἐπιτελάρχου ἀναπληρωτοῦ τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου, τῶν ἀνωτέρω ἐπιτελῶν τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως καὶ τῶν ἐπιτελῶν τῶν Διοικήσεων Ἀνωτάτων Σχολῶν καὶ Ὑποδιοικήσεων Ἀθηνῶν, ἐψάλη τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν δοξολογία ἐπὶ τῇ συμπληρώσει διετίας ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τῆς Ε. Ο. Ν.

Μετὰ τὴν δοξολογίαν ὁ Ἀρχηγὸς ἐπεθεώρησε τὰ παρατεταγμένα εἰς τὴν πρὸ τοῦ ναοῦ πλατεῖαν τμήματα τῆς Ε. Ο. Ν. καὶ τοὺς νέους τῶν Ταγμάτων Ἐργασίας ἐκφράσας τὴν ἱκανοποίησίν του ἐκ τῆς ἐπιθεωρήσεως ταύτης.

Ἐπίσης καὶ εἰς τοὺς Ὑποτομεῖς τῆς πρωτευούσης ἑωρτάσθη μεγαλοπρεπῶς ἡ ἐπέτειος τῆς πρώτης διετίας ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας.

Ἡ ἑορτὴ εἰς τὸ Λεόντειον Λύκειον ἔλαβε πανηγυρικὸν χαρακτῆρα.

Ὅλοι οἱ Φαλαγγῖται ἐν στολῇ μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τῶν Διοικητήν των εἶχον συγκεντρωθῆ ἀπὸ ἐνωρὶς εἰς τὴν εὐρεῖαν αἴθουσαν τοῦ σχολείου, ὅπου ἐδόθη καλλιτεχνικὴ παράστασις ὑπὸ τῶν Φαλαγγιτῶν. Πρὸ τῆς παραστάσεως ὡμίλησεν ὁ Φαλαγγάρχης τῆς 4ης Φάλαγγος, ὅστις ἐξῆρε τὸ ἔργον καὶ τοὺς εὐγενεῖς σκοποὺς τοῦ Κράτους τῆς 4ης Αὐγούστου.

Ἀκολούθως ὡμίλησεν ὁ κ. Γυμνασιάρχης καὶ τέλος προεβλήθησαν δύο παιδικὰ κινηματογραφικὰ ἔργα καὶ ἀπηγγέλθησαν ὡραῖα ποιήματα καὶ ἐψάλησαν οἱ ὕμνοι τῆς Νεολαίας καὶ τῆς 4ης Αὐγούστου.

ΕΙΣ ΤΑΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ

Ἀφ' ἑτέρου, κατὰ τηλεγραφήματα ἐξ ὅλων τῶν περιφερειακῶν Διοικήσεων, ἡ ἐπέτειος ἑωρτάσθη ἁπανταχοῦ μετὰ μεγίστης ἐπισημότητος. Οὕ-

τω τὴν παρελθοῦσαν Κυριακήν, κατὰ τηλεγράφημα ἐξ Ἰωαννίνων, ἡ πόλις ἐκεῖ ἀπὸ τῆς πρωΐας ἔλαβε πανηγυρικὴν ὄψιν. Ἅπαντες οἱ δρόμοι εἶχον σημαιοστολισθῆ καὶ διακοσμηθῆ μὲ παραστατικοὺς πίνακας τῆς Ε. Ο. Ν. Ἀφοῦ τὴν πρωΐαν ἐψάλη εἰς τὴν Μητρόπολιν δοξολογία, εἰς τὴν ὁποίαν παρέστησαν οἱ ἐπίσημοι καὶ πλῆθος κόσμου, ὡμίλησεν ὁ Περιφερειακὸς Διοικητὴς καὶ ἐπηκολούθησε παρέλασις τῶν Σχηματισμῶν ἐνώπιον τοῦ Ἀνα-

πληρωτοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ, Γενικοῦ Ἐπόπτου τῆς Ε. Ο. Ν. κ. Φιλοσοφοπούλου, προκαλέσασα ζωηρὰς ἐπευφημίας τοῦ κόσμου. Ἐξ ἄλλου, κατὰ τηλεγράφημα ἐκ Κομοτινῆς, εἰς ὅλα τὰ ἐκεῖ σχολεῖα καὶ τὰς δύο λέσχας (ἀρρένων καὶ θηλέων) ἐτελέσθησαν πανηγυρικαὶ ἑορταὶ εἰς τὰς ὁποίας ἔλαβον μέρος, παρουσίᾳ τῶν ἐπισήμων, ὅλοι οἱ Σχηματισμοί. Εἰς τὰ σχολεῖα ἀνεγνώσθη ἐμπνευσμένη ἡμερησία διαταγὴ τοῦ Ἀναπληρωτοῦ Περιφερειακοῦ Διοικητοῦ κ. Κράλιου.

Εἰς τὸ Κορωπί.

Τὴν Κυριακὴν μετέβη εἰς τὸ Κορωπὶ ὁ Νομάρχης Ἀττικοβοιωτίας κ. Πεζόπουλος συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Περιφερειακοῦ Διοικητοῦ καὶ τῶν ἐπιτελῶν του παραστὰς εἰς τὴν ἐκεῖ τελεσθεῖσαν δοξολογίαν. Ἐπ' εὐκαιρίᾳ ὁ κ. Γενικὸς Ἐπόπτης ὡμίλησε πρὸς τοὺς Σχηματισμοὺς τῆς Ε. Ο. Ν.

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ κ. ΘΕΟΧΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

Κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς ἐπετείου τῆς πρώτης διετίας τῆς Ὀργανώσεώς μας, ὁ ραδιοφωνικὸς σταθμὸς τῆς Ε. Ο. Ν. ἀφιέρωσεν εἰδικὴν ὥραν διὰ τὸ πανηγυρικώτερον τοῦ ἑορτασμοῦ

Κατ' αὐτὴν μεταξὺ τῶν ἄλλων μερῶν τοῦ προγράμματος ἐγένετο καὶ ὁμιλία τοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου, Ἐπιτελάρχου κ. Θεοχαροπούλου, ὁ ὁποῖος μεταξὺ τῶν ἄλλων εἶπε τὰ ἑξῆς:

«Σήμερα ἡ Ὀργάνωσίς μας, τὸ ὡραιότερο ἔργο τοῦ δημιουργοῦ τῆς 4ης Αὐγούστου, τοῦ Ἀρχηγοῦ μας, μπαίνει στὸν τρίτο χρόνο.

Γεννημένη κάτω ἀπὸ τὴ θέλησι καὶ τὴν ἀγωνιστικὴ προσπάθεια τῶν παιδιῶν τῆς Ἑλλάδος, μεγαλωμένη μὲ τὴν φροντίδα καὶ τὴν ἀγάπη τοῦ Ἀρχηγοῦ, ἀποτελεῖ πραγματικὴ Ἐθνικὴ ἀσφάλεια γιὰ τὸ μέλλον τῆς μιᾶς μεγάλης καὶ ἀδιαιρέτου Πατρίδος μας.

Σήμερα ἡ Σημαία μὲ τὸ διπλοπέλεκυ κυματίζει ἀπὸ τὸ ἕνα ἄκρο μέχρι τὸ ἄλλο τῆς Ἑλλάδος.

Στοὺς κόλπους τῆς Ὀργανώσεώς μας οἱ νέοι τῆς Ἑλλάδος ἐμποτίζονται καὶ διαπαιδαγωγοῦνται με τὰ αἰώνια ἰδανικὰ τοῦ Ἔθνους, σφυρηλατοῦνται στὴν ψυχὴ καὶ ἀποκτοῦν συνείδησι τῶν ὑποχρεώσεών των ὡς μέλη ἑνὸς Ἐθνικοῦ συνόλου καὶ ἀγωνιστικὴ διάθεσι τόσο ἀναγκαία γιὰ τὴν ἐποχή μας.

Καὶ κυρίως πλάθονται στὴν ψυχὴ καὶ στὸ πνεῦμα σύμφωνα μὲ τὶς ἀρχὲς τοῦ Κράτους τῆς 4ης Αὐγούστου, ποὺ κατέστη πλέον συνείδησι ὅτι μᾶς ἔσωσε ἀπὸ τὸν ξεπεσμὸ καὶ τὴν ἀναρχία καὶ μᾶς ἐθεμελίωσε τὴν τάξι, τὴν ἀνωτερότητα καὶ τὸ δίκαιον».

Καταλήγων εἶπε:

«Παντοῦ καὶ πάντοτε πρέπει νὰ ξεχωρίζουμε καὶ μὲ τὴ στάσι μας καὶ τὶς ἐνέργειές μας νὰ προκαλοῦμε ἕνα φανερὸ ἢ κρυφὸ θαυμασμὸ καὶ νὰ δημιουργοῦμε μεταξὺ τῶν Φαλαγγιτῶν καὶ Φαλαγγιτισσῶν, Σκαπανέων καὶ Σκαπανισσῶν, μίαν εὐγενῆ ἅμιλλα γιὰ τὴν ὅσο τὸ δυνατὸν ἀπόλυτη συμμόρφωσι πρὸς τὰς ἀρχὰς καὶ τοὺς σκοποὺς τῆς Ὀργανώσεώς μας, τοῦ Κράτους τῆς 4ης Αὐγούστου.

Αὐτὸ πρέπει νὰ ἐπιτύχουμε. Γιατὶ πλέον ἡ ἐπιείκεια δὲν ἔχει τὸν λόγον εἰς τὸν ἔλεγχον τῶν πράξεών μας. Ἡ Ὀργάνωσίς μας εἶναι τὸ ἀγαπητὸ τέκνο τοῦ Ἀρχηγοῦ, ἡ ἐλπὶς καὶ τὸ μέλλον τοῦ Ἔθνους μας.

Ἡ κοινωνία στοργικὰ καὶ μὲ φανερὸ θαυμασμὸ παρακολουθεῖ τὶς Φάλαγγές μας καὶ μᾶς παρέχει κάθε εὐκολία γιὰ τὸ ἄνετο ξετύλιγμά μας μὲ τὴ φανερὴ ἐλπίδα ὅτι ἔτσι ἐκπληρώνει Ἐθνικὸ καθῆκον, μὰ καὶ πιστεύει ὅτι ἀπὸ τὴν Ὀργάνωσί μας θὰ ξεπηδήσουν αὔριο οἱ ἄξιοι ὁδηγηταὶ τοῦ Ἔθνους μας σ' ὅλες τὶς ἐκδηλώσεις τῆς κοινωνικῆς ζωῆς.

Ἂς καταβάλουμε, συναγωνιστὲς καὶ συναγωνίστριες, ὅλη τὴ δύναμι

τῆς ψυχῆς μας, νὰ φανοῦμε ἀντάξιοι τῶν ἐλπίδων τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας, ἀντάξιοι τῶν πόθων τοῦ Ἀρχηγοῦ, ἀντάξιοι τῶν πεπρωμένων καὶ τῶν παραδόσεων τῆς Φυλῆς».

ΤΑ ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΤΟΥ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟΥ ΜΑΣ ΣΤΑΘΜΟΥ

Τὴν 5ην τρέχ. καὶ ὥραν 10.30΄ π.μ. ἐγένετο ἡ ἔναρξις τῶν ἐκπομπῶν τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας ἀπὸ τῶν νέων αὐτοῦ ἐγκαταστάσεων.

Τὰς καθιερωθείσας κατὰ Κυριακὴν θρησκευτικὰς ὁμιλίας ἐνεκαινίασεν ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας ὁ Θ. Ἐπίσκοπος Ταλαντίου Παντελεήμων. Ἐπίσης ὡμίλησεν ὁ ἀναπληρωτὴς τοῦ Κυβ. Ἐπιτρόπου κ. Θεοχαρόπουλος. Ἀποσπάσματα καὶ τῶν δύο ὁμιλιῶν δημοσιεύομεν κατωτέρω:

Ἐν ἀρχῇ ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Ταλαντίου ἐξέφρασε τὴν χαράν του καὶ τὴν ὑπερηφάνειάν του διὰ τὴν ὡραίαν ἔμπνευσιν τῆς καθιερώσεως θρησκευτικῶν ὁμιλιῶν ἀπὸ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ τῆς Ε. Ο. Ν. Ἀκολούθως δὲ ὑπεγράμμισε τὴν συμβολὴν τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας εἰς τὴν τόνωσιν τῶν θρησκευτικῶν καὶ ἐθνικῶν αἰσθημάτων.

Ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Ταλαντίου Παντελεήμων περαίνων τὸν λόγον του εἶπε τὰ ἑξῆς:

«Ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Κυβερνήσεως σᾶς θέλει ὅλους Χριστιανοὺς ἀληθινοὺς καὶ πατριώτας. Τὸ ἐζήτησεν ἀπὸ σᾶς αὐτὸ καὶ τὸ περιμένει καὶ τὸ πιστεύει, διότι τὰ Ἑλληνόπουλα ποὺ διακρίνονται πολὺ διὰ τὴν εὐφυΐαν των, εἶναι καὶ φιλότιμα καὶ ἔχουν ἐμπιστοσύνην εἰς τὴν θρησκείαν των καὶ εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς πατρίδος των καὶ ἐνθουσιάζονται πάντοτε ἀπὸ κάθε τι τὸ καλὸν καὶ ἠθικὸν καὶ ὡραῖον.

»Ἐγώ, παιδιά, μὲ πολλὴν ἀγάπην εὔχομαι τοῦτο εἰς ὅλους ὑμᾶς: Ὅλοι ἀληθεῖς Χριστιανοὶ καὶ ἀληθεῖς Ἕλληνες. Διὰ τὴν εὐτυχίαν τὴν ἰδικήν σας, διὰ τὴν δόξαν καὶ τὸ ἀγαθὸν τῆς πατρίδος μας καὶ πρὸς χαρὰν τῆς Ἐκκλησίας μας».

Ἐκ τοῦ λόγου τοῦ κ. Θεοχαροπούλου

«....Μὲ τὸν ραδιοφωνικὸ μας πομπὸ ἔχουμε τὴν εὐκαιρία νὰ εὑρισκώμεθα πιὸ κοντὰ καὶ νὰ ἐπικοινωνοῦμε κάθε μέρα. Γι' αὐτὸ συνιστῶ σ' ὅλους τοὺς Σχηματισμοὺς τῆς Ὀργανώσεως νὰ προβοῦν στὴν ἀγορὰ ἑνὸς ραδιοφώνου καὶ νὰ παρακολουθοῦν ἀνελλιπῶς τὶς ἐκπομπὲς τοῦ Σταθμοῦ μας. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο θὰ εὑρίσκωνται σὲ συχνὴ ἐπαφὴ μὲ τὴν Κεντρικὴ Διοίκησι, θὰ λαμβάνουν ἀμέσως γνῶσι τῶν διαταγῶν, ἀποφάσεων καὶ ἀντιλήψεών της. Παρακολουθοῦντες ὁλόκληρο τὸ πρόγραμμα τοῦ Σταθμοῦ θὰ ἔχουν τὴν εὐκαιρία μὲ τὶς ὁμιλίες ποὺ θὰ μεταδίδωνται νὰ συμπληρώσουν τὴ μόρφωσί τους, κι' ἔτσι πνευματικὰ ὁλοκληρωμένοι καὶ ἠθικὰ τέλειοι νὰ ἀκτινοβολοῦν σὲ κάθε πέρασμά τους. Παράλληλα ὁ ραδιοφωνικός μας πομπὸς θὰ μεταδίδῃ κι' ἐκλεκτὰ μουσικὰ κομμάτια καὶ Ἑλληνικὰ τραγούδια, ὥστε τὰ μέλη τῆς Ε.Ο.Ν. νὰ ψυχαγωγοῦνται καὶ νὰ μορφώνωνται καλλιτεχνικά. Καὶ ὄχι μόνον τὰ μέλη τῆς Ε.Ο.Ν., ἀλλὰ καὶ κάθε Ἕλληνας, παρακολουθῶντας τὸ ραδιοφωνικὸ πομπὸ τῆς Ὀργανώσεως, θὰ ἀπολαμβάνῃ τῆς μορφωτικῆς καὶ καλλιτεχνικῆς του ἐνεργείας καὶ θὰ ἔχῃ τὴν εὐκαιρία νὰ παρακολουθῇ τὴν Ἐθνικὴ δρᾶσι καὶ τὶς κατευθύνσεις τῆς Ὀργανώσεως».

Ἡ γένεσι τῆς Δ. Α. Σ.

ΠΡΩΤΟΠΟΡΟΣ
ΚΑΙ ΠΡΩΤΟΣΤΑΤΙΣ

Μέσα στὸ βρασμὸ καὶ στὴ ζύμωσι τῶν περασμένων χρόνων, μόλις ξεκίνησε ἡ Ἑλλάδα γιὰ καινούργιους δρόμους καὶ γιὰ καινούργιες κατευθύνσεις, ὁ Ἀρχηγὸς καὶ δημιουργὸς τῆς νέας αὐτῆς Ἑλληνικῆς ὁρμῆς ἔρριξε τὰ μάτια του στοὺς νέους, ποὺ θὰ γίνονταν αὔριο σύμφωνα μὲ τὶς γνώσεις καὶ τὴ μόρφωσί τους οἱ πρωτοπόροι μιᾶς ἰδεολογικῆς κινήσεως καὶ οἱ βοηθοὶ τῆς ἑλληνικῆς Ἀναγεννήσεως.

Κι' ὁ πρῶτος πυρῆνας σχηματίζεται τὴν 7 Νοεμβρίου τοῦ 1937 μὲ τὴ μετονομασία τοῦ Παμφοιτητικοῦ σὲ Ἐθνικὴ Ὀργάνωσι Νεολαίας. Τὴν παραμονὴ τῆς πρωτοχρονιᾶς τοῦ ἰδίου χρόνου, σὰν ἕνα μεγάλο δῶρο, ἔπαιρνε ὁ Ἀρχηγὸς ἀπὸ τὴν ψυχὴ 500 ἀγοριῶν καὶ 150 κοριτσιῶν φοιτητῶν καὶ σπουδαστῶν τὸν ὅρκο γιὰ ἀφοσίωσι, ἀγάπη καὶ προσήλωσι στὴν ἰδέα γιὰ τὴν ὁποία ἤθελε Ἐκεῖνος νὰ τοὺς ἑνώσῃ.

Μιὰ γκρίζα βροχερὴ μέρα μὲ τὴ γκρίζα πρώτη στολή, στὸ προαύλιο τῶν Παλαιῶν Ἀνακτόρων στέκονταν οἱ πρῶτοι νέοι γιὰ μιὰ ἱεροτελεστία.

Σὰν ἱερέας καὶ σὰν Προφήτης παρέδωσε ὁ Ἀρχηγὸς τὴν πρώτη σημαία στὴ Διοίκησι καὶ μὲ τὰ μάτια γεμᾶτα ἀπὸ τὴν ψυχική του ἀγαλλίασι παρακολουθοῦσε τοὺς νέους ἐκείνους, τοὺς πρώτους ποὺ προσέφεραν αὐθόρμητα τὴν καρδιά τους καὶ τὴ νειότη τους στὸν πιὸ ἱερὸ βωμὸ τῶν ἀνθρώπινων ἀξιῶν.

Τὸ τί ἐπετελέσθηκε στὰ δυὸ χρόνια τῆς συστάσεως τῆς Δ. Α. Σ., εἶναι καταπληκτικό. Ὄχι μόνο ἀπὸ τὴν ὑλικὴ πλευρὰ ἀλλὰ πρὸ παντὸς στὸν κόσμο τῶν ψυχῶν καὶ τῶν ἰδεῶν. Ἕνας νέος τύπος φοιτητοῦ καὶ φοιτήτριας παρουσιάζεται. Καθαρισμένος καὶ λαμπικαρισμένος σὰν νέος ἥλιος μετὰ τὴ βροχή, ἀνέβαινει σταθερὸς καὶ γερὸς πρὸς τὸν ἑλληνικὸ οὐρανό. Δὲν ἔχει πιὰ τὴν ἀλαζονεία καὶ τὸ παραφούσκωμα τῶν κενῶν του γνώσεων τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ πολίτου, ἀλλὰ σὰν παιδί, σὰν παλληκάρι ἁβρὸ τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς, σὰν βλαστάρι τῆς ἑλληνικῆς γῆς σκέπτεται καὶ κινεῖται πάνω στὰ ἑλληνικὰ δεδομένα καὶ τὴν ἑλληνικὴ ἀλήθεια. Καὶ τὸ κορίτσι, ποὺ φωνασκοῦσε πρὶν γιὰ δικαιώματα καὶ χειραφετήσεις ξέρει πῶς βαθειὰ μέσα του κεῖται ἡ ἀλήθεια τῆς ὑπάρξεώς του στὸ πλαίσιο τοῦ ἑλληνικοῦ συνόλου, τοῦ ὁποίου εἶναι τὸ βιολογικὸ βάθρο. Ἔχει νοιώσει τὴ βαθειὰ ἀλήθεια τοῦ μεγάλου σοφοῦ τοῦ αἰῶνος μας: «Ἡ γυναῖκα, καθαρὴ καὶ πολύτιμη, ὅμοια μὲ τὸ διαμάντι, φωτισμένη μὲ τὶς ἀρετὲς ἑνὸς κόσμου, ποὺ ἀκόμα δὲν ὑπάρχει. Ἡ ἀκτῖνα ἑνὸς ἀστεριοῦ λάμπει στὴν ἀγάπη σας! Ἡ ἐλπίδα σας εἶναι: Ὦ! ἂς γεννοῦσα τὸν ἐξαιρετικό!».

Καθωδηγημένη ἀπὸ ἕναν γεμᾶτο νεανικότητα καὶ γνῶσι Ἀρχηγό, φροντισμένη ἀπὸ ἕναν νέο, πλημμυρισμένον σὰν θεῖο κροντῆρι ἀπὸ ἐνθουσιασμό, διοικούμενη ἀπὸ παιδιὰ καὶ κορίτσια φανατικὰ γιὰ τὴν ἰδέα κι' ἀκούραστα γιὰ τὴν πορεία, ἡ σπουδάζουσα αὐτὴ νεολαία διανύει μὲ γερὰ βήματα τὸν ἀνηφορικὸ δρόμο πρὸς τὴν κορυφὴ τοῦ Ὀλύμπου τοῦ Γ΄ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ πρωτοπόρος καὶ πρωτοστάτις.

Σ. Καραϊσκάκη

ΟΙ ΗΡΩΕΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΛΙΓΓΕΝΕΣΙΑΣ

Ο ΞΑΝΘΟΣ

ΤΟ ΤΡΑΓΙΚΟ ΤΟΥ ΤΕΛΟΣ

Ἐκεῖ στὸ ὄμορφο καὶ ἱστορικὸ νησάκι τοῦ Αἰγαίου τὴν Πάτμο, πού, μὲ τὰ γραφικά του λιμάνια, τὶς ὁλοκάθαρες ἀμμουδιὲς καὶ τὰ δαντελλωτὰ ἀκρογιάλια, μοιάζει σὰν ἅγια ζωγραφιά, τὸ 1772, ἕνας ἀκόμη ἐκλεκτὸς Ἑλληνικὸς βλαστός, ὁ Ἐμμανουὴλ Ξανθός, βλέπει τὸ φῶς τῆς ζωῆς.

Ἀπὸ τὰ πρῶτα του παιδικὰ χρόνια τὰ μεγάλα καὶ συμπαθητικὰ μάτια του γυρίζουν ἀνήσυχα καὶ βυθίζονται νοσταλγικὰ πρὸς τὸ Ἰκάριο πέλαγος ποὺ φαντάζουν τὰ ἄλλα ἑλληνικὰ νησιά, ὅπως στενάζουν κάτω ἀπὸ τὸ πέλμα τοῦ κατακτητοῦ.

Μαθητεύει στὴν ἀπὸ ἀρχαιοτάτης ἐποχῆς περιώνυμο σχολὴ τῆς Πάτμου καὶ τὴ φλογερὴ ψυχή του τὴν ἐξάπτει τὸ πέρασμα, μέσα ἀπὸ τὴν ἴδια αὐτὴ σχολή, τόσων ἐνδόξων καὶ ἐκλεκτῶν τέκνων τοῦ Γένους, μεταξὺ τῶν ὁποίων τὴν πρώτη θέσι κατέχει ὁ Γρηγόριος ὁ Ε΄ καὶ ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Θεόφιλος, ποὺ ἀργότερα θ' ἀφήση τὸ θρόνο του γιὰ νὰ πάη στὰ Ψαρὰ νὰ εὐλογήση καὶ ν' ἀγωνιστῆ μὲ τὸ λαὸ γιὰ τὴν ἐλευθερία τοῦ Ἔθνους.

...Ἦταν πεπρωμένο! Πάνω στὸν ἱερὸ βράχο, ποὺ στάθηκε ὁ τόπος τῆς ἐξορίας τοῦ πεφιλημένου μαθητοῦ τοῦ Σωτῆρος Ἰωάννου καὶ ἡ ἱερὴ θέσις τῆς ἀποκαλυπτικῆς αὐτοῦ ὀπτασίας, ὁ ἀνδρωθεὶς πλέον Ξάνθος ὡραματίστηκε μιὰν ἄλλην ἀποκάλυψιν ὄχι ὀλιγώτερον θείαν, ὄχι ὀλιγώτερο κοσμοϊστορική, τὴν ἰδέα τῆς ἀπολυτρώσεως τοῦ Γένους.

* * *

Νέος ἀκόμη εἴκοσι χρονῶν, ὠθούμενος ἀπὸ μιὰ ἀκατανίκητη δύναμι ἀφήνει τὰ στενὰ ὅρια τῆς Πατρίδος του γιὰ νὰ ξενητευτῆ στὴν Τεργέστη, τὸ κέντρο τοῦ ἐμπορίου ἐκείνης τῆς ἐποχῆς. Θάλεγε κανεὶς πὼς ἡ δίψα καὶ ἡ ἀνησυχία τῆς ψυχῆς του βρῆκε τὴν ἐκπλήρωσί της. Ἀλλὰ τὸ ἡφαίστειο ποὺ κλείνει μέσα στὸ εἶναι του δὲν ἔχει τελειωμό. Δὲν ἡσυχάζει καὶ δὲν βρίσκει πουθενὰ τὴ γαλήνη.

Τὸ 1812 βρίσκεται στὴν Πόλι. Συνάπτει μιὰ Ἑταιρεία ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων μὲ τρεῖς ἄλλους Ἕλληνας ἐμπόρους καὶ φεύγει γιὰ τὰ Γιάννενα πρὸς ἀγορὰν λαδιῶν, περνάει ἀπὸ τὴν Ἁγία Μαύρα καὶ ὅπως εἶναι ἰδεῶν ἐλευθέρων εἰσάγεται εἰς τὴν ἑταιρείαν τῶν ἐλευθέρων Κτιστῶν, ἀπὸ ἕνα φίλο του Παναγιωτάκη Καραγιάννη.

Ἡ εἴσοδός του καὶ ἡ μύησίς του στὴν Ἑταιρεία τῶν κτιστῶν τοῦ δυναμώνει τὰ ἐνδόμυχα ὄνειρα γιὰ τὴν ἵδρυσι μιᾶς ἄλλης παρεμφεροῦς μυστικῆς ἑταιρείας, ποὺ σκοπό της νὰ εἶχε τὴν ἐκπλήρωσι τοῦ πόθου ποὺ τοῦ κατέτρωγε τὴν ψυχή, τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Πατρίδος του.

Τὸ 1813 ἀνεβαίνει στὴν Ὀδησσὸ καὶ ἐκεῖ γνωρίζεται μὲ τὸ Σκουφᾶ καὶ τὸν Τσακάλωφ, νέους μὲ αἰσθήματα πατριωτικὰ καὶ φιλελεύθερα. Γίνηκαν ἀχώριστοι φίλοι κι' οἱ τρεῖς. Περπατοῦν τὰ βράδυα πάντα μαζὶ καὶ στὸ κάθε τους βῆμα ὀρθώνεται ἡ ἴδια σκέψι, τὸ ἴδιο ἐρώτημα: Τὸ ἄθλιο κατάντημα τῆς ἀγαπημένης των Ἑλλάδος ὑπὸ τὴν Τυραννία.

Στὰ μάτια τους ἀκτινοβολεῖ ἡ λάμψι τῆς λευτεριᾶς. Τὸ Ἔθνος δὲν πρέπει νὰ περιμένη ἄλλο· πρέπει νὰ σηκωθῆ μόνο του χωρὶς τὴ βοήθεια ἡγεμόνων καὶ βασιλέων.

Εἶναι τὰ λόγια καὶ οἱ σκέψεις ποὺ ἀνταλλάσσουν στὶς ζεστὲς βραδυὲς τοῦ καλοκαιριοῦ τοῦ 1814. Ὁ Ξάνθος πρωτοστατεῖ καὶ ἐπιμένει. Ὁ Σκουφᾶς ὑπερθεματίζει, ὁ Τσακάλωφ συμφωνεῖ. Ἡ Φιλικὴ Ἑταιρεία συντελεῖται καὶ τὸ μέλλον προοιωνίζεται λαμπρόν.

* * *

Τρία χρόνια ἔχουν περάσει· ἐμπορικὲς ἀσχολίες ὑπεχρέωσαν τὸν Ξάνθο νὰ ἀφήση τοὺς φίλους του καὶ νὰ κατεβῆ στὴν Πόλι ὡς λογιστὴς τοῦ μεγαλεμπόρου Παλαιολόγου.

Μιὰ περίεργη νάρκη ἀπὸ τοῦ 1814 ὡς τὸ 1817 ἔχει σκεπάσει τὰ φλογερὰ λόγια καὶ τὴν ἱερὴ ἀπόφασι τῆς Ὀδησσοῦ. Ξαφνικὰ ἕνα γράμμα τοῦ Τσακάλωφ τὸν πληροφορεῖ ὅτι τίποτε ἀπ' ὅσα εἶχαν συμφωνήσει δὲν ἔχει ξεχαστῆ κι' ὅτι ἀρχίζει πιὰ ἔντονη ἡ κίνησις. Τὸ 1818 συναντῶνται στὴν Πόλι κι' ὁ Τσακάλωφ μπαρκάρεται γιὰ τὸ Πήλειο γιὰ νὰ καταφέρη τὸν Ἄνθιμο Γαζῆ νὰ δεχθῆ νὰ μεταφέρουν ἐκεῖ τὴν ἕδρα τῆς Ἑταιρείας. Ἀργότερα, κατὰ τὸν Ἀπρίλη, τὴν ἡμέρα τοῦ Μεγάλου Σαββάτου, ὁ Ξάνθος κάνει Ἀνάστασι μὲ τὸ Σκουφᾶ ποὺ κατέβηκε κι' αὐτὸς στὴν Πόλι μαζὶ μὲ τὸν Λουριώτη καὶ τὸν Ἀναγνωστόπουλο.

Ὁ Ξάνθος τοὺς φιλοξενεῖ στὸ φτωχικό του σπιτάκι τοῦ Ἀρναούτκιοϊ. Καὶ τὸ σπιτάκι αὐτὸ γίνεται βωμὸς καὶ ἑστία καὶ στρατηγεῖο μαζί. Ἀπὸ ἐκεῖ ξεκινάει κάθε στιγμὴ καὶ μιὰ προσταγὴ καὶ ἕνα σύνθημα σ' ὅλον τὸν Ἑλληνισμό:

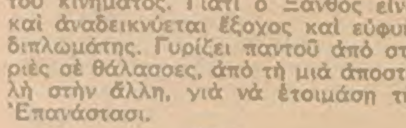
Σηκωθῆτε!.... Ἡ ὁρμή τους εἶναι ἀφανταστη ἐκείνη τὴν ἐποχή. Κατηχοῦν καὶ μυοῦν ἀδιάκοπα τὸν ἕνα μετὰ τὸν ἄλλο τοὺς ἐξέχοντας Ἕλληνας, ἀλλὰ πάνω σ' αὐτὴ τὴν κρίσιμη στιγμὴ ξεψυχάει ὁ Σκουφᾶς.

Ἀπὸ ἐδῶ κι' ἐμπρὸς ἀνοίγει διάπλατα ὁ ὁρίζων τῆς ἱστορικῆς καὶ ἀνεκτίμητης δράσεως τοῦ Ξάνθου, ποὺ τοῦ ἀσφαλίζει τὴν μερίδα τῆς ἄφθαστης δόξας τῶν πατέρων τῆς ἐλευθερίας.

Ξεκινάει μὲ τὴν ὑψηλὴ ἐντολὴ τῆς Ἑταιρείας γιὰ τὴν Πετρούπολι. Στὶς 16 Ἰανουαρίου παρουσιάζεται στὸν Καποδίστρια καὶ τοῦ προτείνει νὰ ἀνταλλάξη τὴ θέσι τοῦ διπλωμάτου μὲ τὸν τίτλο τοῦ «Γενικοῦ Ἐφόρου» τοῦ Ἐθνικοῦ κινήματος. Ἀλλ' ὁ Καποδίστριας ἔχει ἀντιρρήσεις· δὲν ἐνόμιζε τοὺς Ἕλληνας ἱκανοὺς καὶ ὡρίμους νὰ ἐλευθερωθοῦν μόνοι των.

Ὁ Ξάνθος εἶχε μαντέψει τὴν ἄρνησί του αὐτὴ καὶ δὲν ἀπελπίζεται· ἄλλωστε εἶχε ἀντιρρήσεις· ἀπὸ τὴν ἀρχή, γιὰ νὰ δοθῆ ἡ ἀρχηγία στὸν Καποδίστρια. Χωρὶς νὰ ρωτήση κανένα παίρνει τὴ μεγάλη ἀπόφασι καὶ τὴν ἱστορικὴ εὐθύνη νὰ διορίση τὸν Ἀλέξανδρο Ὑψηλάντη Ἀρχηγό. Ὁ Πρίγκηψ ἐγνώριζε τὴν ὕπαρξι τῆς Φιλικῆς Ἑταιρείας ἀπὸ τὸν Κατακάζη ποὺ εἶχε ἀναλάβει νὰ μυήση τὴν οἰκογένεια τῶν Ὑψηλάντηδων. Ὁ Ξάνθος δικαιώνεται ἀπόλυτα ἀπὸ τὴν ἱστορία διὰ τὴν πρωτοβουλία στὴν ἐκλογή του. Ὁ μονόχειρ Πρίγκηψ εἶναι ὁ γενναῖος μεταξὺ τῶν γενναίων ποὺ μπορεῖ καὶ ξέρει νὰ τραβήξη τὸ σπαθὶ τῆς λευτεριᾶς.

Μετὰ τὸ μέγα κίνημα ἡ δραστηριότης τοῦ Ξάνθου φτάνει στὸ κατακόρυφο. Δίπλα στὸν Ἀρχηγὸ στέκεται πολύτιμος προστάτης καὶ συντάσσει τὰ σχέδια συνθηκῶν, καταστατικά, Ὀργανισμοὺς Ἐφορειῶν, ἐνεργεῖ ἀλληλογραφία μὲ τοὺς σημαίνοντας ὁπλαρχηγοὺς καὶ ἀναλαμβάνει τὸ ὑπουργεῖο τῶν Ἐξωτερικῶν, ἂς ποῦμε, τοῦ κινήματος. Γιατὶ ὁ Ξάνθος εἶναι καὶ ἀναδεικνύεται ἔξοχος καὶ εὐφυὴς διπλωμάτης. Γυρίζει παντοῦ ἀπὸ στεριὲς σὲ θάλασσες, ἀπὸ τὴ μιὰ ἀποστολὴ στὴν ἄλλη, γιὰ νὰ ἑτοιμάση τὴν Ἐπανάστασι.

Ἡ ὑπογραφὴ τοῦ Ἐμμανουὴλ Ξάνθου

* * *

Τὸ 1827 ὁ ἐθνικὸς ρόλος τοῦ Ξάνθου τελειώνει. Φεύγει ξεχασμένος ἀπὸ ὅλους γιὰ τὴν Ὀδησσὸ γιὰ νὰ κερδίση τὸ ψωμὶ τῆς οἰκογενείας του. Δέκα ὁλάκερα χρόνια ἀργότερα ἡ κυβέρνησις τὸν θυμᾶται καὶ ὁ Ὄθων τοῦ ἀπονέμει τὸ χρυσὸ σταυρὸ τοῦ Σωτῆρος... Ἐν τῷ μεταξὺ δὲν ἔχει οὔτε τὸ φαγητὸ τῆς οἰκογενείας του. Φτωχὸς καὶ ἁπλὸς ὅπως πάντα δέχεται τὸ κτύπημα τῆς μοίρας καὶ ἀγωνίζεται γιὰ τὸν ἐπιούσιο, ἐνῷ οἱ πολλοὶ φιλονικοῦν

(Ἡ συνέχεια στὴ σελίδα 224)

Πυθαγόρας

ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ

Ὁ Πυθαγόρας, ἕνας ἀπὸ τοὺς μεγαλυτέρους σοφοὺς τῆς ἀρχαιότητος, ἐγεννήθη περὶ τὸ 580 π. Χ. Ἀγνοεῖται ὁ τόπος τῆς γεννήσεώς του. Γνωστὸν εἶναι μόνον ὅτι τὰ ἔτη τῆς νεότητός του τὰ ἐπέρασε εἰς τὴν Σάμον.

Ὁ περίφημος Πολυκράτης, τύραννος τῆς Σάμου, θέλων πιθανῶς νὰ σταματήσῃ μίαν ἀποδημίαν τῶν ὑπηκόων του, ἀπηγόρευσε τὴν ἔξοδον τῶν νέων ἀπὸ τὴν νῆσον. Ὁ Πυθαγόρας, περιφρονῶν τὴν ἀπαγόρευσιν, ἐγκατέλειψε τὴν Σάμον καὶ ἐπεδόθη εἰς μακρὰ συνεχῆ ταξίδια. Μετέβη εἰς Μίλητον, ὅπου ἔλαβε μαθήματα ἀπὸ τὸν σοφὸν Θαλῆν καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Αἴγυπτον διὰ νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τοὺς ἱερεῖς νὰ τὸν μυήσουν εἰς τὴν ἐπιστήμην των.

Διηγοῦνται ὅτι ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν Καμβύσης, ἀφοῦ ἐκυρίευσε τὴν Αἴγυπτον, ἔφερεν εἰς τὴν Βαβυλῶνα ὡρισμένον ἀριθμὸν αἰχμαλώτων, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦτο καὶ ὁ Πυθαγόρας.

Ἔπειτα ἀπὸ αἰχμαλωσίαν δώδεκα ἐτῶν, ὁ Πυθαγόρας — ἦτο τότε 60 ἐτῶν — ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Σάμον, ἀλλὰ δὲν ἐγκατεστάθη ἐκεῖ. Ἐπεχείρησεν ἕνα ταξίδι στὴν Ἑλλάδα καὶ στὴν Ἰταλία καὶ σταμάτησε στὸν Κρότωνα, πόλιν τῆς Μεγάλης Ἑλλάδος. Ἐκεῖ ἀπεφάσισε νὰ ἱδρύσῃ μίαν σχολήν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐδίδασκε τὰς δοξασίας του.

Ὁ Πυθαγόρας εἶχε τραγικὸν τέλος. Διηγοῦνται ὅτι μία φατρία εἶχε σχηματισθῆ στὸν Κρότωνα ἐναντίον τῶν ὀπαδῶν τοῦ Πυθαγόρα. Ἐπὶ κεφαλῆς τῆς φατρίας αὐτῆς ἦτο ὁ Κύλων ὁ ὁποῖος ἔβαλε φωτιὰ στὸ σπίτι ποὺ ἔμενε ὁ Πυθαγόρας. Ἐκεῖ, εἰς ἡλικίαν 80—90 ἐτῶν, ἐχάθη ὑπὸ τὰς φλόγας.

Ὁ Πυθαγόρας ὑπῆρξεν ἀρχηγὸς σχολῆς, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐξεπήδησαν περίφημοι ἀστρονόμοι: ὁ Ἱκέτας, Ἡρακλείδης ὁ Πόντιος, ὁ Φιλόλαος...

Ἰδοὺ ποία ἦτο ἡ βάσις τῆς διδασκαλίας του: Ὁ ἥλιος εἶναι ἀκίνητος στὸ διάστημα καὶ πέριξ του κυκλοφοροῦν οἱ πλανῆται καὶ ἰδιαιτέρως ἡ Γῆ. Οἱ δύο ἀστέρες, ὁ Ἑωσφόρος (Αὐγερινὸς) καὶ ὁ Ἕσπερος, εἶναι ἕνα, τὸ ἴδιο ἀστέρι, ὁ πλανήτης Ἀφροδίτη. Ἡ Γῆ εἶναι στρογγύλη, ἔτσι ὥστε μπορεῖ νὰ ὑπάρχουν κάτοικοι ὀρθοὶ εἰς μίαν διεύθυνσιν ἀντίθετον πρὸς ἐκείνην, τὴν ὁποίαν ἔχομεν ἡμεῖς εἰς τὸ ἡμισφαίριό μας. Ἡ Γῆ στρέφεται περὶ ἑαυτὴν καὶ παράγει μὲ αὐτὴν τὴν κίνησιν τὴν ἡμέραν καὶ τὴν νύκτα.

Οἱ μαθηταί του ἐδιδάσκοντο μαθηματικά, ἀστρονομικά, φιλοσοφικὰ καὶ ἰατρικά. Ἀπεριόριστος ἦτο ὁ σεβασμὸς τῶν μαθητῶν πρὸς τὸ κῦρος τῶν ὑπὸ τοῦ Πυθαγόρα λεγομένων (Αὐτὸς ἔφα). Γνωστὸν εἶναι τὸ θεώρημα τοῦ Πυθαγόρα: «Παντὸς ὀρθογωνίου τριγώνου τὸ τετράγωνον τῆς ὑποτεινούσης ἰσοῦται πρὸς τὰ τετράγωνα τῶν δύο ἄλλων πλευρῶν».

Γνωστὸς ἐπίσης εἶναι καὶ ὁ περίφημος αὐτοέλεγχος, τὸν ὁποῖον ὁ Πυθαγόρας ἐδίδαξε νὰ κάμνουν οἱ μαθηταί του ἑκάστην ἑσπέραν πρὸ τοῦ ὕπνου: «Τί ἔπραξα; Τί παρέβην; Τί ποὺ ἔπρεπε νὰ κάμω δὲν ἐξετέλεσα;».

Εἰς τὰ ἠθικὰ διδάγματα, τὰ ὁποῖα μᾶς ἐκληροδότησαν οἱ σοφοὶ τῆς ἀρχαιότητος, ἐξέχουσαν θέσιν κατέχουν τὰ «Χρυσᾶ Ἔπη» τῶν Πυθαγορείων. Ἰδοὺ αὐτά:

«Ἀθάνατον Θεὸν πρῶτα νὰ τιμᾷς. Νὰ σέβεσαι τὸν ὅρκον. Τοὺς γονεῖς καὶ τοὺς συγγενεῖς σου νὰ τιμᾷς. Τὸν ἄριστον νὰ κάμνῃς φίλον. Νὰ μὴ ἐχθρεύεσαι τὸν φίλον σου γιὰ μικρὸ φταίξιμο. Ἀπὸ ὅλους τὸν ἑαυτόν σου νὰ ἐντρέπεσαι περισσότερον. Νὰ εἶσαι δίκαιος καὶ μὲ λόγους καὶ μὲ ἔργα. Νὰ μὴ κάμνῃς ποτὲ καμμίαν αἰσχρὰν πρᾶξιν, μήτε μὲ ἄλλους, μήτε μόνος σου. Πρᾶττε ὅσα οὐδέποτε θὰ σὲ βλάψουν. Νὰ σκέπτεσαι καλά, πρὶν κάμῃς κάτι, διὰ νὰ μὴ κάμνῃς ἀνόητα. Ἄθλιος ὅποιος λέγει καὶ πράττει ἀνόητα. Ὁ συνετὸς ἐκτελεῖ μόνον ἐκεῖνα, διὰ τὰ ὁποῖα οὐδέποτε μετὰ ταῦτα εἶναι δυνατὸν νὰ μετανοήσῃ. Τὰς ἀτυχίας νὰ ὑποφέρῃς μὲ πραότητα καὶ νὰ μὴ ἀγανακτῇς. Νὰ εἶσαι ἐγκρατὴς πρωτίστως στὸ φαγητό σου, στὸν ὕπνο καὶ στὸ θυμό σου. Νὰ ἔχῃς μέτρον στὰ φαγητά, στὰ ποτὰ καὶ στὰ γυμνάσια. Μέτρον δὲ εἶναι ἐκεῖνο, ποὺ ποτὲ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ σὲ λυπήσῃ. Μὴν ἀμελῇς τὴν σωματικήν σου ὑγείαν. Νὰ ζητᾷς τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ γιὰ κάθε ἐργασίαν ποὺ ἐπιχειρεῖς, γιὰ νὰ τὴν φέρῃς εἰς πέρας. Αὐτὰ νὰ κάμνῃς, αὐτὰ νὰ μελετᾷς, αὐτὰ νὰ ἀγαπᾷς, διότι αὐτὰ θὰ σὲ ὁδηγήσουν εἰς τὸν δρόμον τῆς θείας ἀρετῆς».

Ὁ Πυθαγόρας διδάσκων στὸν Κρότωνα.

Βούλα Γ. Βασιλειάδου

Ἀπὸ τὴ Βυζαντινὴ Ἐποποιΐα

ΜΕ ΤΟ ΝΙΚΗΦΟΡΟ ΦΩΚΑ

ὑπὸ : Μ. ΑΝ.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

— Σὰν παράξενο τὸ τραγούδι σου, κὺρ Βασίλη, εἶπε ὁ Πρωτοσπαθάρης. Κρύβει κάποιο νόημα, μὰ δὲν εἶναι χεροπιαστό. Ἐκεῖ ποὺ πάει ὁ νοῦς νὰ τὸ σκλαβώση, τοῦ ξεγλιστράει καὶ φεύγει καὶ μοιάζει σὰν ἴσκιος, ποὺ ὅσο τρέχεις τὸ κατόπι του, τόσο αὐτὸς ξεμακραίνει καὶ γίνεται πιὸ ἀνάερος.

— Παντοῦ γυρεύει κάτι ὁ κὺρ Γρηγορᾶς, φώναξε δυνατὰ ὁ Ἔπαρχος καὶ ξέσπασε σὲ δυνατὰ γέλια.

— Καὶ μὴ δὲν ἔχει κάθε πρᾶμα τὴν ἀφορμή του καὶ τὸ λόγο του; παρατήρησε ἐκεῖνος σοβαρά.

— Ἔ λοιπὸν τὸ τραγούδι εἶναι τραγούδι. Τίποτ' ἄλλο. Γιὰ νὰ τ' ἀκοῦς καὶ νὰ χαίρεσαι καὶ ν' ἀποξεχνᾶς τὶς πίκρες καὶ τὰ βάσανά σου.

— Ἡ κόρη μαθὲς ἡ ροϊδινὴ καὶ ξανθομαλλοῦσα ἦταν τὸ στοιχειό, ποὺ πῆρε τὴ μορφὴ τούτη γιὰ νὰ πλανέση τὸ γιὸ τῆς χήρας, εἶπε μὲ τὴ βαθειὰ γλυκειὰ φωνή του ὁ γέρο τραγουδιστής, ποὺ δὲν κατάλαβε καλὰ καλὰ τί ζητοῦσε ὁ κὺρ Γρηγορᾶς νὰ βρῆ στὸ τραγούδι του.

Ὁ Φωκᾶς σηκώθηκε καὶ τράβηξε ἀργὰ κατὰ τὸ ἀνοιχτὸ παράθυρο...Τ' ἀψηλὰ δέντρα στέκανε ἀκίνητα λουσμένα στὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ ποὺ κάποτε κάποτε ξέφευγε μέσα ἀπὸ τὰ βαρειὰ φορτωμένα σύννεφα. Ἡ χλαλοή, ποὺ κάνανε οἱ δοῦλοι μαζεμένοι στὴν αὐλὴ καὶ στὸ σταῦλο, ἔφτανε ὡς ἐκεῖ... Ἀνάσανε βαθειά.

— Ὅπου νἆναι θὰ ξεσπάση μπόρα, εἶπε· ὕστερα γυρνῶντας στὸν τραγουδιστή, πρόστεσε:

— Μ' ἀρέσει τὸ τραγούδι σου, γέρο... μὰ τὸ τέλος, θαρρῶ, πὼς θὰ χρειαστῆ νὰ τ' ἀλλάξης... Γιατὶ θὰ βρεθῆ καὶ κάποιος ποὺ θὰ τὸ βγάλη τὸ δαχτυλίδι ἀπὸ τὸ βυθό... Πολλὰ εἶναι τὰ στοιχειά, ἀρχόντοι, ποὺ τρῶνε τὰ παλληκάρια... καὶ ξέρω ἕνα, μὰ τὴν Ὑπεραγία Θεοτόκο, ποὺ κατάπιε ὡς τὰ τώρα ἀρίφνητα... Ἐκεῖ... καταμεσῆς στὴ θάλασσα ξαπλωμένο...

— Ἡ Κρήτη! ἀκούστηκε μιὰ φωνή.

Ὅλοι στράφηκαν ξαφνιασμένοι.

Ὁ Δημήτρης κι' ὁ Μιχαὴλ ὡς τὰ τώρα εἶχαν μείνει σιωπηλοί, καθὼς δὰ κι' ἔπρεπε, μιὰ καὶ ποὺ αὐτοὶ ἦσαν μονάχα μικροὶ κι' ἀσήμαντοι ἀκόμα, ἀνάμεσα σὲ τόσο σημαντικὰ καὶ ἀξιοσέβαστα πρόσωπα. Τὰ ὀρεχτικὰ φαγητὰ ἐξ ἄλλου τοῦ Πρωτοσπαθάρη, ἡ κουβέντα ὕστερα ποὺ ὅλοι περίμεναν ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμὴ νὰ γυρίση σὲ ζητήματα σπουδαῖα, ἔκαναν τοὺς ἀρχόντους νὰ προσέχουν κάθε ἄλλο παρὰ τοὺς δυὸ ἄγουρους... Ὡς τόσο τ' ἄγρυπνο μάτι τοῦ Δομέστικου εἶχε πέσει κάμποσες φορὲς ἀπάνω τους ἐξεταστικὸ καὶ περίεργο καὶ μάλιστα, ὅταν ὁ γέρο τραγουδιστὴς τοὺς εἶχε σκλαβώσει μικροὺς καὶ μεγάλους μὲ τὸ τραγούδι καὶ τὸ λαοῦτο του.

Τότες ἀλήθεια ἄξιζε νὰ τοὺς δῆ κανείς.

Ὁ Δημήτρης πρῶτα μὲ σταυρωμένα μπροστὰ στὸ στῆθος τὰ βραχιόνια, λιγάκι χλωμός, κοίταζε ἴσια μπροστά του. Ἡ συγκίνησή του ἦταν φανερή· ὅμως τὴ συγκρατοῦσε μὲ τὴ δύναμη κείνη ποὺ ἦταν φυσικὴ στὴν ἀρχοντικὴ του ράτσα. Ἡ Μιχαὴλ ὕστερα· τοῦτος ἦταν ὁλότελα ἀναστατωμένος γιατὶ τὸ παράβολο πραματευτάδικο αἷμα τοῦ πατέρα του εἶχε ἀνάψει ἀκούοντας τὴν ἱστορία τοῦ «νιούτσικου λεβέντη»· κατάλαβε εὐτὺς τὴν ἄτιμη ἐπιβουλὴ τοῦ στοιχειοῦ ποὺ μεταμορφώθηκε σὲ κόρη, καὶ μόνο ποὺ δὲ φώναξε «Μή!», ὅταν εἶδε πὼς τὸ παλληκάρι μὲ τὴ γενναία καρδιὰ ποὺ εἶχε, ἔπεσε εὔκολα στὴν παγίδα κι' ἔδωσε πίστη στὰ ψευτόλογα καὶ τὰ καμώματα τῆς ἄτυχης τάχα κοπέλλας. Κλίνοντας τὸ κορμὶ μπροστά, μὲ τὰ μάτια στηλωμένα στὸ γέρο τραγουδιστή, σὰ γεράκι ποὺ φερμάρει, ἔλεγες, νὰ τώρα δὰ θὰ χυθῆ κατὰ πάνω του... Τὰ λόγια τοῦ θείου του ποὺ ἀναρωτιόνταν, ποιὸ τάχα νἆναι τὸ νόημα τοῦ τραγουδιοῦ, τὸν ἔρριξαν σὲ σκέψεις κι' ὅταν ὁ Φωκᾶς, πολὺ ἔξυπνα, θέλησε νὰ ξεκρίνη μέσα ἀπὸ τὸ μῦθο τὴν κρυμμένη ἀλήθεια, αὐτὸς πρῶτος τὴν ὠνομάτισε μὲ τ' ὄνομα ποὺ περισσότερο τῆς ταίριαζε τὴν ἐποχὴ τούτη... «Ἡ Κρήτη!» φώναξε.

Ὅλοι ἔνοιωσαν πὼς ὁ ἄγουρος εἶχε δίκηο. Τὸ στοιχειὸ τοῦτο ἀληθινὰ ξαπλωμένο καταμεσῆς στὴ θάλασσα σὰ γοργόνα, ξελόγιαζε μὲ τὴν ἐπίβουλη ὀμορφιά της τρεῖς κόσμους κι' «ἀρίφνητα», ὅπως πολὺ σωστὰ εἶπε ὁ Δομέστικος, ἦταν τὰ τίμια παλληκάρια ποὺ χύσαν τοῦ κάκου τὸ αἷμα τους προσπαθῶντας νὰ τὴν κερδέψουν....

Τὰ λαγωνικά σου κὺρ-Γρηγορᾶ τ' ὠσμίστηκαν τὸ στοιχειό.

Ἕνα γέλιο, ὅλο σαρκασμὸ κι' ἀντροκάλεσμα ἀνέβαινε ἀπὸ τὰ γαλάζια πέλαγα κι' ἀντιλαλοῦσε κάτω ἀπὸ τὸ θόλο τ' οὐρανοῦ.

Ὁ Φωκᾶς ποὺ τὸ περίμενε, θαρρεῖς, τὸ φέρσιμο τοῦτο, χαμογέλασε ἱκανοποιημένος· προχώρησε ὕστερα κατὰ τὸ μέρος ποὺ κάθονταν τὰ δυὸ ἀγόρια, στάθηκε πίσω, ἔβαλε τὰ χέρια στοὺς ὤμους τους καὶ εἶπε κοιτάζοντας τὸν Πρωτοσπαθάρη:

— Τὰ λαγωνικά σου, κὺρ Γρηγορᾶ, τ' ὠσμίστηκαν τὸ στοιχειό... Χά, χά!! Μοῦ τὰ δίνεις νὰ πάω σὲ κυνῆγι;

Παρ' ὅλο ποὺ γελοῦσε ἦταν φανερὸ πὼς μιλοῦσε σοβαρὰ καὶ πὼς ἡ στιγμὴ τούτη ἦταν ἐπίσημη.

Ὁ κὺρ Γρηγορᾶς τὸ κατάλαβε κι' ἀπάντησε εὐτὺς μὲ συγκίνηση...

— Ἂν εἶναι θέλημα Θεοῦ, στοὺς ὁρισμούς σου ἐνδοξότατε...

— ... Ὅσο γιὰ τὴ δική τους γνώμη δὲν τὸ ζήτησα, καθὼς βλέπεις, γιατὶ τὴν ξέκρινα καθαρὰ στὰ λόγια καὶ τὰ φερσίματά τους... εἶπε πάλι ὁ Φωκᾶς κι' αὐτὴ τὴ φορὰ μὲ γοργὰ βήματα πῆγε καὶ κάθησε στὴ θέσι του...

— Μοῦ ὑποσχέθηκες ὅμως καὶ κάτι ἄλλο, κὺρ Γρηγορᾶ, πρόστεσε.

Ὁ Πρωτοσπαθάρης γύρισε τότε στὸν ἀψηλὸ δοῦλο ποὔστεκε σταυροχεριασμένος μπροστὰ στὸ βαρὺ βῆλο καὶ πρόσταξε:

— Φώναξε τὸ ἀρχοντόπουλο, τὸ γιὸ τοῦ Ἀκρίτα Κομιτᾶ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΘ'.

Ἡ Νανὼ

Ὁ Γρηγόρης στὸ μεταξὺ τοῦτο περίμενε, καθὼς ξέρουμε, στὴ διπλανὴ σάλα..

Γιατὶ ὁ Πρωτοσπαθάρης δὲν τοὔδωσε θέση στὸ τραπέζι, ὅπως ἔκανε γιὰ τὸ Δημήτρη καὶ τὸ Μιχαήλ; Αὐτὸ τὸ πρόβλημα κανένας ἀπὸ τοὺς τρεῖς φίλους δὲν κατάφερε νὰ τὸ λύση. Κι' ὅμως δὲν ἦταν καὶ πολὺ δύσκολο· μονάχα ποὺ δὲν ἤξεραν τὸν τρόπο ποὺ σκεπτότανε ὁ κὺρ Γρηγορᾶς, ποὺ δὲν ἔκανε τίποτα χωρὶς νὰ τὸ μετρήση πρῶτα καὶ νὰ τὸ καλολογαριάση.

Τὸ λοιπόν, νὰ πῶς σκέφτηκε στὴν περίστασι τούτη. Πρέπει ὁ γιὸς τοῦ Κομιτᾶ νὰ κάνη ὅσο τὸ δυνατὸ περισσότερη ἐντύπωση στὸ Δομέστικο, ἔτσι ποὺ τὸ ἀποτέλεσμα νὰ εἶναι σύμφωνο μὲ τὴν ἐπιθυμία του, νὰ τὸν πάρη δηλαδὴ μαζί του καὶ νὰ τὸν προστατέψη... Καὶ γιὰ νὰ γίνη αὐτὸ ἀποφάσισε νὰ τὸν παρουσιάση σὰν κάτι ξέχωρο, μοναδικό, ὕστερα ἀπὸ τὸ τραγούδι τοῦ γέρου ποὺ θὰ ἑτοίμαζε, νὰ ποῦμε, τὶς καρδιὲς νὰ δεχτοῦνε μὲ λαχτάρα τὴ διήγηση σχετικὰ μὲ τὸ μοναστῆρι καὶ νὰ δοῦνε μὲ τὰ μάτια τους, ἂν ὄχι τὸ σπουδαιότερο, δίχως ἄλλο ἕνα ἀπὸ τοὺς πιὸ συμπαθητικοὺς ἥρωες.

(Ἀκολουθεῖ)

ΤΟ ΑΥΡΙΑΝΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην. Ἀνθρώπου τινὸς πλουσίου εὐφόρησεν ἡ χώρα· καὶ διελογίζετο ἐν ἑαυτῷ λέγων· τί ποιήσω, ὅτι οὐκ ἔχω ποῦ συνάξω τοὺς καρπούς μου; Καὶ εἶπε· τοῦτο ποιήσω· καθελῶ μου τὰς ἀποθήκας καὶ μείζονας οἰκοδομήσω, καὶ συνάξω ἐκεῖ πάντα τὰ γεννήματά μου καὶ τὰ ἀγαθά μου, καὶ ἐρῶ τῇ ψυχῇ μου· ψυχή, ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ κείμενα εἰς ἔτη πολλά· ἀναπαύου, φάγε, πίε, εὐφραίνου. Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Θεός· ἄφρων, ταύτῃ τῇ νυκτὶ τὴν ψυχήν σου ἀπαιτοῦσιν ἀπὸ σοῦ· ἃ δὲ ἡτοίμασας τίνι ἔσται; Οὕτως ὁ θησαυρίζων ἑαυτῷ καὶ μὴ εἰς Θεὸν πλουτῶν.

Μὲ τὴν εἰς τὸ αὐριανὸν Εὐαγγέλιον παραβολήν του ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς μᾶς διδάσκει ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν πρέπει νὰ ἔχῃ στὸν νοῦ του πῶς θὰ ἀπολαύσῃ ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερα καλὰ εἰς τὴν ἐπίγειον ζωὴν οὔτε νὰ τὸν βασανίζῃ ἡ σκέψις πῶς θὰ ἀποκτήσῃ ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερα, διότι αὐτὰ ὄχι μόνον εἶναι προσωρινὰ ἀλλὰ καὶ ἀπομακρύνουν τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τὴν διδασκαλίαν καὶ τὰ παραγγέλματα τοῦ Θεοῦ. Αἱ ἀπολαύσεις αὐτοῦ τοῦ κόσμου ὅλαι εἶναι ἔργα τοῦ Διαβόλου, ὁ ὁποῖος εἰς κάθε στιγμὴν παρακινεῖ τὸν ἄνθρωπον εἰς τὸ κακόν. Γι' αὐτὸ ὁ πραγματικὸς Χριστιανὸς πρέπει ὅσο μπορεῖ νὰ ἀποφεύγῃ τὰς προσκαίρους αὐτὰς ἀπολαύσεις. Ἔχοντας στὸ νοῦ του ὅτι ἔπειτα ἀπὸ τὸ θάνατο δὲν θὰ μπορέσῃ νὰ πάρῃ μαζί του κανένα ἀπὸ τὰ [illegible] ἀποθάνῃ, πρέπει νὰ προσπαθῇ ἀδιάκοπα καὶ σ' ὅλη του τὴ ζωὴ νὰ εἶναι ἕτοιμος νὰ παρουσιασθῇ μπροστὰ στὸν ἐπουράνιο Θεὸ μὲ τὴν ἐλπίδα [illegible] τὴν αἰωνίαν μακαριότητα.

Ἔχοντες λοιπὸν ὡς παράδειγμα τὴν αὐριανὴ Παραβολὴ τοῦ ἀ[illegible]νος πλουσίου, πρέπει νὰ ἀποφεύγωμεν τὰς ἀνοήτους ἐκείνου πράξεις [illegible] ἀγαθὰ κείμενα εἰς ἔτη πολλά· ἀναπαύου, φάγε, πίε, εὐφραίνου», ἀλλὰ πρέπει νὰ προσπαθήσωμεν νὰ πλουτίσωμεν τὸν ἑαυτόν μας μὲ ἔργα θεάρεστα, τέτοια ποὺ νὰ μᾶς κάμουν ἱκανοὺς νὰ ἀξιωθῶμεν τῆς θείας τοῦ Θεοῦ εὐλογίας.

Η ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΑΞΙΑ ΤΗΣ ΒΙΒΛΟΥ

Η ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ

[illegible] ...ρη μορφή της· δὲν εἶναι μονάχα τὸ πολυτιμότερο θησαύρισμα συμπυκνωμένης πρα[illegible]

[illegible] ...) βουνοῦ.

Τὰ βιβλία πάλι τῆς Γραφῆς, ποὺ ἀπ' τὸ πε[illegible] ...σιώτερα λογοτεχνικὰ [illegible]

[illegible] μοτ[illegible] ...ικὴ λογοτεχνικὴ περιβο[illegible] ...τὴ ποιητική του τιοη. [illegible]

[illegible] μὲ προσδοκία πρὸς Αὐτὸν γιὰ νὰ ζητήσουν τὴν τροφή τους.

[illegible] Γάργαρα [illegible] καὶ στὶς ρ[illegible] καὶ τρέχουν τ' ἄγρια ζῶα νὰ σβύσουν τη δίψα τους. Μέσα στοὺς θάμνους καὶ στὴν ἄγρια βλάστησι ποὺ στεφανώνει γύρω τὶς ὄχθες, ἔχουν στήσει τὶς φωλιές τους τὰ πουλιὰ κι' ἀντιλαλεῖ ἀδιάκοπα τὸ γλυκό τους κελάδημα. Πέρα τρέχουν τὰ ἐλάφια καὶ γύρω στῶν βράχων [illegible]

Ἀ[illegible]

ΧΑΤΖΗ - ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΕΞΗΣ

Ο Χατζῆ - Γιάννης Μέξης εἶναι ἕνας ἥρωας, ἕνας ἀδικημένος ἀπὸ τὴν Ἱστορία ἀγωνιστής. Γι᾿ κι᾿ ἂν στὰ χοντρὰ καὶ βαρειὰ βιβλία της τὸ ὄνομά του ἀναφέρεται μὲ κτυπητὰ μαῦρα γράμματα; Τί κι᾿ ἂν ἔδρασε ὅσο λίγοι στὴν Ἐπανάστασι; Στὴ μνήμη πολλῶν σημερινῶν Ἑλλήνων ἐξακολουθεῖ νὰ μένη ἄγνωστος. Μερικοὶ ξέρουν λίγα πράγματα ἀπὸ τὴ ζωή του, ἄλλοι μόνο τ᾿ ὄνομά του, κι᾿ ἄλλοι τὸν ἀγνοοῦν ὁλότελα.

Ὁ Χατζῆ - Γιάννης Μέξης γεννήθηκε στὶς Σπέτσες, στὰ 1754, τὸ ὄμορφο αὐτὸ νησὶ μὲ τοὺς βοτσαλοστρωμένους δρόμους, τὰ σπιτάκια του καὶ τὰ ποιητικὰ καφφενεδάκια. Ἡ οἰκογένειά του εἶχε τὶς ρίζες της ἀπὸ τὴν Ἤπειρο καί, ὅπως ὑποστηρίζουν μερικοὶ ἱστορικοί, πρωτοφάνηκαν σ᾿ αὐτὸ τὸ μέρος στὴν ἐποχὴ τῶν Κομνηνῶν. Μετὰ τὸ θάνατο τοῦ περιφήμου Σκενδέρμπεη, ἀναγκάστηκαν νὰ καταφύγουν σὲ διάφορα μέρη τῆς Εὐρώπης. Ὁ πατέρας τοῦ Γιάννη Μέξη, Θεόδωρος, γιὰ ν᾿ ἀποφύγη τὴν καταδίωξι αὐτὴ τῶν Τούρκων, πῆγε πρῶτα εἰς τὸ Λεωνίδι τῆς Κυνουρίας καὶ ὕστερα στὶς Σπέτσες, ὅπου, ὅπως σᾶς εἶπα, ἀπόκτησε τὸν ἄνθρωπο ἐκεῖνο ποὺ ἔμελλε νὰ παίξη σπουδαῖο ρόλο στὴν Ἑλληνικὴ Ἐπανάστασι. Ὁ γυιὸς τοῦ Θεόδωρου Μέξη, ὅταν μεγάλωσε, δὲν ἄργησε σιγὰ - σιγὰ νὰ γίνη πλούσιος καὶ ν᾿ ἀποκτήση μεγάλην ἰσχὺ στὸ νησί του. Γι᾿ αὐτὴ τὴν ἐπιρροὴ ποὺ εἶχε ὁ Χατζῆ - Γιάννης Μέξης ἐπάνω στοὺς συμπατριῶτες του, διωρίστηκε ἀπ᾿ τὸ Σουλτᾶνο «ναζίρης» στὰ 1817, δηλαδὴ προεξάρχων τῶν προκρίτων τοῦ νησιοῦ. Τὸ σπίτι του, ποὺ βίσκεται ἀκόμη ἀκέραιο στὶς Σπέτσες, ὅταν τὸ ἐπισκεφθῆ κανεὶς θὰ νοιώση τὸ μεγαλεῖο τοῦ σπιτονοικοκύρη ποὺ τὸ εἶχε. Εἶναι ἕνα σπίτι ἀραβοβενετσιάνικου ρυθμοῦ σὲ σχῆμα Π τριόροφο, μὲ θαυμάσιους θόλους καὶ ἕνα ὄμορφο ἐξώστη. Δυὸ στενὲς πέτρινες σκάλες, ἀριστερὰ καὶ δεξιά, ὁδηγοῦν στὸ δεύτερο πάτωμα, ποὺ εἶναι οἱ μεγάλες αἴθουσες τοῦ Συμβουλίου τῶν ἀρχόντων. Ὁ ἐπισκέπτης τοῦ ἀρχοντικοῦ τοῦ Μέξη ἀμέσως αἰσθάνεται ἕνα σεβασμὸ ποὺ πηγάζει ἀπὸ τὰ γύρω ἀντικείμενα, τὸ θησαυροφυλάκιο, τὸ τζάκι, τὶς μεγάλες αἴθουσες καὶ ὅλ᾿ αὐτά, ποὺ εἶναι τώρα τελείως γυμνά. Τόση ἰσχὺ εἶχε ὁ Χατζῆ - Γιάννης Μέξης στὶς Σπέτσες, ποὺ ἄλλοι τὸν ὠνόμαζαν «Πασᾶ τῶν Σπετσῶν» καὶ ἄλλοι «Καπετὰν Χατζῆ».

Μὲ τὸν πλοῦτο ποὺ διέθετε κατώρθωσε νὰ συνδεθῆ συγγενικὰ μὲ τὶς πρῶτες οἰκογένειες τοῦ Νησιοῦ παντρεύοντας τὶς τέσσερις κόρες του μὲ τοὺς γυιοὺς τῶν οἰκογενειῶν Χατζῆ Ἀναργύρου, Νικολοῦ Γιάννη Λάμπρου, Γεωργίου Κούτση καὶ Ἀδριανοῦ Λαζάρου Μανιάτη, τοὺς δὲ γυιούς του μὲ τὶς κόρες τῶν οἰκογενειῶν Μπουμπουλίνας, Ἀναγνώστη Βασίλη Γκίνη καὶ Λαζάρου.

Περίεργη εἶναι ἡ [illegible] τους Μποτασαίους, τοὺς ὁποίους ἐξώρισε στὸν Πόρο κατὰ τὶς ἐμφύλιες διαμάχες μεταξὺ τῶν Σπετσιωτῶν, ὡς ἀρχηγὸς τῶν ἀριστοκρατῶν. Εὐτυχῶς ὅμως, λίγον καιρὸ πρὸ τῆς Ἐπαναστάσεως, ὁ Μέξης συμφιλιώθηκε μαζί τους καὶ οἱ Μποτασαῖοι γύρισαν στὶς Σπέτσες.

Τὰ καράβια του «Λεωνίδας», «Ἐπαμεινώνδας», «Περικλῆς» καὶ «Θεμιστοκλῆς», πρὶν ἀκόμη ἡ ἐπανάστασι ξεσπάση στὶς Σπέτσες, ἄρχισαν τὸν ἀγῶνα τους κατὰ τῶν Τούρκων. Ἐπέτυχαν δέ, ὅπως ἀναφέρεται, νὰ πιάσουν δέκα πέντε ἐχθρικὰ ἐμπορικὰ σκάφη.

Ὁ πρῶτος ποὺ ξάναψε τὴν ἐπανάστασι στὰ νησιὰ Ὕδρα, Σπέτσες καὶ Ψαρὰ ἦταν ὁ Χατζῆ - Γιάννης Μέξης. Αὐτὸς ὁ ἴδιος πῆγε στὴν Ὕδρα γιὰ νὰ ξεσηκώση ὅσο μποροῦσε πιὸ γρήγορα τοὺς Ὑδραίους, ποὺ δίσταζαν ἀκόμη καὶ στὰ Ψαρὰ ἔστειλε τὸν ἔμπιστό του Γκίκα Τσούπα, ἡ μετάβασι τοῦ ὁποίου (στὶς 10 Ἀπριλίου) προκάλεσε τὴν ἐξέγερσι τῶν Ψαριανῶν κατὰ [illegible] καὶ ὁ Μέξης διωρίστηκε ἀρχιέφορος τῶν Σπετσῶν ἀπὸ τὸν Ὑψηλάντη, πρᾶγμα ποὺ τὸ ζήτησαν οἱ ἴδιοι οἱ πρόκριτοι. Ἂν σκεφθῆ κανεὶς ὅτι, ἐκτὸς ἀπὸ τὶς προσωπικὲς ὑπηρεσίες ποὺ προσέφερε στὸν ἀγῶνα, διέθεσε καὶ 715.456 χρυσὲς δραχμὲς τότε, θὰ ἀντιληφθῆ τὴ μεγάλη φιλοπατρία αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου. Τὴν ἀνδρεία του ὅμως ὁ Χατζῆ - Γιάννης Μέξης ἔδειξε στὶς 8 Σεπτεμβρίου 1822 μὲ τὸ νὰ ἀποκρούση, μὲ πολὺ λίγες δυνάμεις, τὸ στόλο τοῦ Μεχμὲτ πασᾶ ποὺ πήγαινε νὰ καταστρέψη τὶς Σπέτσες, ὅπως κατάστρεψε καὶ τὰ Ψαρά, γιὰ νὰ τροφοδοτήση ὕστερα τὸ Ναύπλιο. Νὰ λοιπὸν πῶς διηγεῖται τὸ ἐπεισόδιο αὐτὸ ὁ γυιός του Νικόλαος Μέξης ποὺ εἶχε λάβει μέρος καὶ ὁ ἴδιος στὴν ἱστορικὴ αὐτὴ ναυμαχία, σ᾿ ἕνα φύλλο τοῦ «Αἰῶνος» τοῦ 1857.

«Τὴν 8 Σεπτεμβρίου τοῦ 1822 ἀνεμένετο ὁ Τουρκικὸς στόλος ὑπὸ τὸν Μεχμὲτ πασᾶν νὰ καταπλεύση πρὸ τῶν Σπετσῶν, αἱ ὁποῖαι ἦσαν ἀνοχύρωτοι, καὶ νὰ βομβαρδίση καὶ καταστρέψη τὴν νῆσον αὐτὴν ὅπως τὰ Ψαρά, μεθ᾿ ὃ θὰ διηυθύνετο πρὸς τροφοδότησιν τοῦ φρουρίου Ναυπλίου. Τούτου ἕνεκεν ἀπεφάσισαν οἱ πρόκριτοι τὰ μὲν γυναικόπαιδα νὰ μεταφερθοῦν εἰς Ὕδραν πρὸς ἀποφυγὴν τῆς βεβαίας σφαγῆς, οἱ δὲ ἄνδρες νὰ ἐπιβοῦν τῶν πλοίων ἐγκαταλείποντες ἐπίσης τὴν καταδικασμένην νῆσον.

Εἰ τὴν ἀπόφασιν ταύτην δὲν συνεφώνησεν ὁ προεξάρχων τῶν προκρίτων («Ναζίρης» τῶν Σπετσῶν) Χατζῆ Γιάννης Μέξης καὶ ἀντέστη σφοδρῶς.

— Ἐὰν ἐσεῖς — εἶπε — θέλετε νὰ φύγετε, ἐγὼ δὲν ἐννοῶ νὰ ἐγκαταλείψω τὴν πατρίδα μου.

Περιστοιχισθεὶς δὲ ὑπὸ φρουρᾶς ἐκ 38 ἐπιλέκτων ἀνδρῶν, ἐν οἷς καὶ ὁ υἱός του Νικόλαος, οἱ γαμβροί του Ἰωάννης Κούτσης, Νικόλ. Ἀδριανὸς Λαζάρου, ὁ Ἀναστ. Ἀνδροῦτσος, ὁ Κ. Λιάρδος, ὁ Νικόλ. Κολεξανδρῆς κλπ. καὶ ἀσπασθεὶς πάντας τοὺς ἐναπομείναντας, ἀφοῦ τοὺς ἤκουσε στέρξαντας νὰ συναποθάνουν μετ᾿ αὐτοῦ ἐπὶ τῆς νήσου, ἔχων δὲ βοηθοὺς καὶ κατὰ θάλασσαν τὸν ἕτερον γαμβρόν του Δημ. Λεωνίδαν καὶ τὸν Κοσμᾶν Μπαρμπάτσην, μὲ τὸ πυρπολικόν του ἐκανόνισε τὰ πάντα πρὸς ἀπελπιστικὴν ἀντίστασιν.

Παρεσκεύασε τότε 3 κανονιοστάσια, ἐξ ὧν τὸ ἰσχυρότερον εἰς τὴν θέσιν Φανάρι, καὶ διέταξε συγχρόνως καὶ ἐτοποθέτησαν καὶ ὅσα φέσια εὑρέθησαν ἐπὶ τῶν ἀσφοδέλων (κοινῶς καραμπουσιῶν) πρὸς ἐξαπάτησιν τοῦ ἐχθροῦ διὰ νὰ φαίνωνται μακρόθεν ὡς πολὺς στρατὸς καὶ ἔθεσε καὶ πυρὰ εἰς διάφορα μέρη τῆς νήσου.

Ὅταν ὁ τουρκικὸς στόλος ἔφθασεν εἰς τὸ μεταξὺ τῶν Σπετσῶν καὶ τῆς παραλίας τοῦ Κρανιδίου στενόν, τὰ ἑλληνικὰ πλοῖα δὲν ἠμποροῦσαν ὡς ἐκ τοῦ ἐναντίου ἀνέμου νὰ παραταχθοῦν εἰς μάχην πρὸ τῶν Σπετσῶν, ἐκ τούτου δὲ διηρέθησαν ὡς ἔτυχον, τὰ μὲν μετὰ τοῦ ναυάρχου Μιαούλη ἀποσυρόμενα πρὸς τὸ Πορτοχέλι τοῦ Κρανιδίου, τὰ δὲ εἰς τὸ μεταξὺ Δοκοῦ καὶ τῆς ξηρᾶς στενόν. Ἀφοῦ δὲ ἐπλησίασεν ἡ πρώτη πτέρυξ τοῦ ἐχθροῦ, ἤρ-

Τὸ σπίτι τοῦ Μέξη στὶς Σπέτσες

Η ΑΓΓΕΙΟΠΛΑΣΤΙΚΗ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΑΔΑ

Ἕνα ἀπὸ τὰ περίφημα καμαραϊκὰ (κρητικὰ) ἀγγεῖα.

Στὴν ἀρχαία Ἑλλάδα τὰ ἀγγεῖα ἦτανε ἀπὸ τὰ πιὸ ζηλευτὰ ἀντικείμενα τέχνης, καὶ μάλιστα ἀληθινοὶ θησαυροί. Ἂν ἀπὸ τοὺς ζωγράφους τῆς ἀρχαιότητος μᾶς εἶναι γνωστὰ τὰ ὀνόματα τοῦ Ἀπελλῆ, τοῦ Ζεύξιδος, τοῦ Παρασίου, τὰ ἔργα τους ὅμως μᾶς εἶναι τελείως ἄγνωστα καὶ χαμένα, ὥστε νὰ μπορέσουμε νὰ κρίνουμε τὴ ζωγραφικὴ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης εἴτε τῆς νωπογραφίας εἴτε τῶν μωσαϊκῶν. Καὶ ὅμως ἡ ζωγραφικὴ ποὺ στολίζει τὰ ἀγγεῖα μπορεῖ θαυμάσια νὰ μᾶς προσφέρῃ μιὰ τέτοια ἰδέα.

Πῶς φτιάνανε λοιπὸν οἱ ἀρχαῖοι τὰ ἀγγεῖα καὶ πῶς τὰ ζωγραφίζανε;

Πρῶτα θὰ ρωτήσουμε πῶς κατώρθωναν νὰ σχηματίζουν ἕνα ἄργιλλον τόσο θαυμαστὸ καὶ ξεκαθαρισμένο ἀπὸ τὶς ξένες περιττὲς οὐσίες του καὶ νὰ γίνῃ πολτὸς ὁμοιογενὴς καὶ τέλειος ἀπὸ κάθε ἔποψι, ποὺ σήμερα εἶναι ἀδύνατον νὰ κατορθώσουμε.

Πῶς κατωρθώνανε νὰ φτιάνουνε τὰ βερνίκια τους καὶ τὶς μπογιές τους, μὲ τὰ ὁποῖα προσδίνανε τόση λαμπρὴ ἐμφάνισι καὶ τόση ἀξιοθαύμαστη ἀντοχή.

Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀξιοθαύμαστη καὶ ἄφθαστη γιὰ μᾶς τέχνη.

Ἡ χημικὴ ἀνάλυσι μᾶς λέει ὅτι ἀνακατώνανε διάφορες μετάλλινες οὐσίες καὶ προσθέτανε ὀξείδιον τοῦ σιδήρου, μαγνήσιον καὶ σόδα.

Διακρίνουμε δύο εἴδη ἀγγείων: Τοῦ Κεραμεικοῦ τῆς Ἀθήνας, ζωγραφισμένα μὲ μαῦρο ποὺ ἔχουνε φόντο τὸ φυσικὸ χρῶμα τῆς ἀργίλλου καὶ ἡ ἄλλη κατηγορία μὲ μαῦρο φόντο καὶ ζωγραφισμένα μὲ τὸ κόκκινο χρῶμα ὅμοιο μὲ τὴν ἄργιλλον.

Ἀπὸ τὶς δυὸ αὐτὲς διαφορές, ποὺ εἶναι θεμελιώδεις, βγαίνουν σειρὰ ἄλλων διαφορῶν. Τὴν ὁμοιογένεια τοῦ πολτοῦ ἴσως τὴν πετυχαίνανε μὲ τὸ νὰ πατᾶνε τὴν ἄργιλλον πολλὲς ὧρες μέσα σὲ μιὰ λεκάνη ἀπὸ νερὸ καὶ ἀφοῦ κάνανε αὐτὸ βάζανε μέσα ἕνα κόκκινο χρῶμα γιὰ νὰ δυναμώνουν τὸν τόνο.

Δὲν μποροῦμε ἐπίσης νὰ ὁρίσουμε πῶς ἀκριβῶς ἤτανε οἱ φοῦρνοι τότε ὅπου ψήνανε τὰ πήλινα ἀγγεῖα.

Ἂν θέλουμε νὰ βροῦμε τέτοια ντοκουμέντα ἀπὸ διάφορες ζωγραφικὲς παραστάσεις, βλέπουμε ὅτι οἱ φοῦρνοι ἐκεῖνοι ἤτανε πρωτόγονοι καὶ ἁπλοῖ. [illegible] τὴ θεὰ Ἀθηνᾶ νὰ στεφανώνῃ τοὺς ἐργάτες τὴν ὥρα τῆς δουλειᾶς τους.

Νὰ λοιπὸν πῶς τὰ ἀντικείμενα τέχνης ἤτανε ἁγιοποιημένα στὴν ἀρχαία Ἑλλάδα καὶ τὰ προστάτευε ἡ σοφὴ Παλλάδα.

Ὁ Ἡρόδοτος ἐπίσης μᾶς περιγράφει τὸ ἑξῆς περίεργον ἐπεισόδιον μεταξὺ ἀγγειοπλαστῶν καὶ τοῦ Ὁμήρου:

Τὴν ἄλλη μέρα ἐκεῖ ποὺ οἱ ἐργάτες βάζανε στὸ φοῦρνο τὰ ἀγγεῖα, πέρασε ὁ Ὅμηρος. Καὶ ἐπειδὴ τὸν ξέρανε γιὰ φημισμένο τραγουδιστὴ τὸν παρεκάλεσαν νὰ τοὺς ἀπαγγείλῃ ἕνα στίχο καὶ γιὰ ἀνταμοιβὴ θὰ τοῦ χάριζαν ἕνα ὡραιότατον δοχεῖον.

Ὁ Ὅμηρος λοιπὸν δέχτηκε τὴν τὴν προσφορὰ καὶ ἄρχισε νὰ τραγουδῇ ἕνα γ[illegible] τραγούδι [illegible]

Ἀμφορ[illegible] τῆς Μ[illegible] [illegible] ἐποχῆς

Ἀγγεῖον Κ[illegible] τῆς Κνω[illegible]

«Ὦ σεῖς ἀγγειοπλάστες ποὺ μοῦ ὑποσχεθήκατε ἕνα δῶρο, ἀκοῦστε τὸ τραγοῦδι μου! Παρακαλῶ τὴν Ἀθηνᾶ τὴ σοφὴ θεά μας νὰ βοηθήσῃ τὸ ἔργο σας νὰ σᾶς ψήνῃ καλὰ τὰ πολυδουλεμένα ἀγγεῖα σας. Ἰδιαιτέρως ὅσα εἶναι ἀφιερωμένα στὴ λατρεία νὰ πουλοῦνται μὲ καλὴ τιμὴ στὴν ἀγορά. Νἄναι ἡ τέχνη σας πηγὴ πλούτου, ὥστε νὰ μοῦ δοθῇ κι' ἄλλη εὐκαιρία νὰ σᾶς πῶ κι' ἄλλο τραγοῦδι πιὸ ὡραῖο ἀκόμα. Ἂν ἴσως ὅμως δὲν κρατῆστε τὴν ὑπόσχεσί σας ἡ κατάρα τῶν θεῶν ἂς πέσῃ κατ' ἀπάνω σας, ἡ Παλλάδα ἂς καταστρέψῃ τὰ ἀγγεῖα σας κλπ.».

Ἀγγεῖον ἀνατολίζοντος ρυθμοῦ.

Καὶ τὸ τραγοῦδι τελειώνει μὲ ἕνα περίεργον λεξιλόγιον ἀπὸ κατάρες, καὶ ὅσο κωμικὸ καὶ νἄναι φανερώνει ὅμως πόσο ἀξιοσέβαστη ἦταν τότε ἡ τέχνη καὶ ἡ ἀγγειοπλαστικὴ ἰδιαιτέρως, δεδομένου ὅτι τὴν προσέχανε πολὺ οἱ θεοί.

Ἡ ἐμφάνισι τῆς ἀγγειοπλαστικῆς τέχνης σημειώνει τὸ ξύπνημα τοῦ πολιτισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου. Στὴν Ἑλλάδα ἀρχίζει ἀπὸ τὴν 3ην χιλιετηρίδα π. Χ.

Περίφημοι εἶναι οἱ ἀμφορεῖς τῆς Κερκύρας, τὰ κυλινδροειδῆ μὲ ἄσπρο φόντο ἀγγεῖα τῆς Ἀθήνας, τὰ κορινθιακὰ ποὺ εἴπαμε. Ἐξ ἄλλου ἡ Αἴγινα, ἡ Λακεδαίμων, οἱ Κυκλάδες, ἡ Ἐρυθραία, ἡ Μικρὰ Ἀσία ἔδωσαν ἐπίσης τὰ δικά τους.

Τὰ σχήματα τῶν ἀγγείων αὐτῶν εἶναι θαυμαστὰ καὶ ἡ ζωγραφική τους ἄλλο τόσο εἶναι ἀξιοθαύμαστη κι' αὐτὴ καὶ ὡραία.

Ὅσον ἀφορᾶ τὴν χρησιμότητά τους ὑπάρχουν τρεῖς κατηγορίες ἀγγείων:

Ἡ πρώτη περιλαμβάνει ἀγγεῖα μεγάλα ποὺ χρησιμεύουν γιὰ τὴν ἀποθήκευσι ἰδίως τοῦ λαδιοῦ καὶ τοῦ κρασιοῦ καὶ εἶναι περισσότερα ἀπὸ δέκα εἴδη. (Πίθος, ἀμφορεύς, πέλεκ[illegible] κρατήρ, δῖνος, στάμνος, ὑδρία κλπ.).

Ἡ δεύτερη κατηγορία περιλαμβάνει τὰ δοχεῖα ποὺ χρησιμεύουν γιὰ τὰ διάφορα ποτά, (κάλπη, οἰνοχόος, ὀλπή, κνάθος, κύπελλον, κάνθαρος, φιάλη, κόθων, σκῦφος, ρύτον, ἀριβάλλον, ἀλάβαστον, πυξὶς κλπ.).

Ἡ τρίτη [illegible] εἶναι δοχεῖα ποὺ μεταχειρίζονται γιὰ φάρμακα καὶ [illegible] λάγινος, πλημοχόος, λουτροφόρος, ἐπίνητρον, σταλακτίτης, ἀσκὸς κλπ.).

Ὁ ζωγράφος ἀρχίζει πρῶτα νὰ σχεδιάζῃ γραμμὲς λεπτότατες, δηλαδ[illegible] χαράζει τὸ μαῦρο ἐπίγραμμα τῆς εἰ[illegible] πέτυχε καλά, τότε ἀρχίζει νὰ βάζῃ ὅλες τὶς λεπτομέρειες, δηλαδὴ τὰ μάτια, τὸ στόμα, τοὺς μῦς καὶ τέλος τὰ λεπτότατα καὶ ὡραῖα ροῦχα. Μπορο[illegible] σε νὰ χάραζε τὸ περίγραμμα μὲ σκληρὸ κοντύλι. Ἔβαφε μὲ μαῦρο τὴν εἰκόνα, καὶ πάνω στὸ μαῦρο ἔβαζε τοὺς [illegible] ὅλο τὸ φόντο μὲ βερνίκι καὶ [illegible] γραφισμένο ἀγγεῖο στὸ [illegible]

Ι. Κ.

χισεν ὁ κανονιοβολισμὸς ἐκ τῆς νήσου τῶν Σπετσῶν ὑπὸ τοῦ κανονιοστασίου τοῦ Χατζῆ-Γιάννη Μέξη, συγχρόνως δὲ 3 πλοῖα τοῦ Ἀν. Κριεζῆ, τοῦ Α. Παναγιώτα καὶ τοῦ Ἰωάν. Τσούπα ἀντέστησαν ἰδιορρύθμως κατὰ τοῦ εἰσβαλόντος ἐχθροῦ, ἀντιπαραταχθέντα κατὰ τῶν πλησιασάντων πρώτων πλοίων.

Ἐκείνην τὴν ὥραν ἐξῆλθε τῶν Σπετσῶν καὶ ὁ Κοσμᾶς Μπαρμπάτσης μὲ τὸ πυρπολικόν του, ὅστις παρακολουθούμενος ὑπὸ τοῦ πλοίου τοῦ Δημ. Λεωνίδα καὶ παρακινούμενος ἀπὸ τὸν Χατζῆ-Γιάννην καὶ τὰς ζητωκραυγὰς τῶν ἀνδρῶν τῆς φρουρᾶς, διευθύνεται μετὰ θάρρους ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἐχθρικῶν πλοίων καὶ ρίπτει τὸ [illegible] του κατὰ τῆς ναυαρχίδος. Δυστυχῶς ὅμως προσέτρεξαν τότε [illegible] τὰ ἄλλα τουρκικὰ πλοῖα καὶ τὴν διέσωσαν ἐκ τῶν φλογῶν, κατασβέσαντα τὸ πῦρ.

Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ [illegible] νὰ εἰσέλθουν εἰς τὴν μάχην καὶ [illegible] στα Σπετσιώτικα πλοῖα ὡς [illegible] ρα τῶν Ὑδραικῶν. Μόλις ὅμως εἶχ[illegible] ἀρχίσει νὰ γενικεύεται ἡ ναυμαχία, παρεμποδιζομένου ἔστω καὶ [illegible] νως τοῦ [illegible] τοῦ [illegible] κοῦ στόλου, ἡ ναυαρχὶς [illegible] ἀπροόπτως σημεῖα ἀποχωρήσεως. Τα Τουρκικα σκάφη [illegible] τὸ παράγγελμα, σπεύδουν ν' ἀνακρούσουν πρύμναν καὶ ἐννοεῖται ὅτι κατεδιώχθησαν μέχρι τῆς ἑσπέρας ὑπὸ τῶν ἡμετέρων, οἱ ὁποῖοι ἔτριβαν τὰ μάτια των».

(Συνέχεια στὴ σελίδα 224).

ΟΙ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΧΟΡΤΑΣΜΕΝΑ ΠΑΙΔΙΑ, ΙΚΑΝΟΙ ΠΟΛΙΤΑΙ

Εὐτυχισμένος εἶναι ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ποὺ ἠμπορεῖ νὰ προσφέρῃ ὁτιδήποτε, καὶ τὸ μικρότερο, ἐλεύθερα, μὲ κόπο καὶ αὐτοθυσία καὶ ὄχι σὰν ἐλεημοσύνη γιὰ τὴν Ἀναγέννησι τῆς Ἑλλάδος.

ΙΩΑΝ. ΜΕΤΑΞΑΣ

Νέο κορίτσι,

Ἀναγέννησι τῆς Ἑλλάδος! Καὶ πρὶν ὅλα τὰ χρόνια [illegible] κι' εἶχε καταντήσει κενὴ καὶ χωρὶς νόημα. Οἱ ρήτορες τὴν πετοῦσαν σὲ κάθε περίπτωσι καὶ οἱ σωτῆρες τοῦ λαοῦ τὴν ἀνέφεραν σὰν κάτι νεκρὸ καὶ πετρωμένο. Τώρα ἔρχεται ἕνας Ἀρχηγὸς καὶ λέγοντας αὐτὴ τὴ φράσι τρέμει ἀπὸ συγκίνησι. Ὁραματίζεται ἀληθινὰ μιὰ ἀναδημιουργία καὶ πιστεύει ἄσειστα σ' αὐτή. Αὐτὸ ὅμως δὲν τὸν φτάνει. Τὴν πίστι του τὴ γνήσια καὶ βαθειὰ μεταδίδει καὶ στὴν ψυχή μας. Τὴν μεταδίδει στὰ πάντα καὶ τοὺς πάντας. Τὴν ἁπλώνει στὸ κάθε τι ποὺ ξέρει ὅτι θὰ συμβάλῃ γι' αὐτὴ τὴν ἀναγέννησι. Καὶ σὰν προφήτης μᾶς ἀποκαλύπτει τὸ μυστικὸ τῆς εὐτυχίας. Εὐτυχισμένος εἶναι ὅποιος προσφέρει ἐλεύθερα καὶ ὄχι σὰν ἐλεημοσύνη. Ἡ ἐλεημο-[illegible] θερη προσφορὰ μόνο ἐπιτυγχάνει τὸν σκοπό της. Πρὶν ἔδινε ὁ πλούσιος κι' ἔπαιρνε ὁ φτωχός. Χάσμα μεταξὺ τῶν [illegible] σύνδεσι καὶ ἀλληλοεξάρτησι ὀργάνων καὶ κυττάρων. Ἡ καταστροφὴ τοῦ ἑνὸς ταράσσει τὴν ἰσορροπία καὶ τῶν ἄλλων.

Μὲ τὸν συνηθισμένο του λοιπὸν βαθυστόχαστο τρόπο ἔρριξε τὸ μάτι του καὶ τὴ σκέψι του καὶ στὸ πεινασμένο παιδί. Στὸ μαθητή, ποὺ ἀγωνίζεται νὰ μεγαλώσῃ, νὰ μάθῃ, νὰ νοιώσῃ. Πῶς μποροῦν ὅμως νὰ γίνουν ὅλα αὐτά, στὰ ὁποῖα ὑποβάλλεται ὁ νεαρὸς ὀργανισμός, ὅταν τόση λίγη φροντίδα λαμβάνεται γι' αὐτόν; Καὶ πῶς μπορεῖ νὰ βλαστήσῃ καὶ τὸ πιὸ ἁπλὸ φυτό, ὅταν δὲν τὸ φροντίζῃ κανεὶς γιὰ νερὸ καὶ γιὰ λίπασμα; Κακομοιριασμένο θὰ περάσῃ τὴ μικρή ζωή του καὶ ἡ ἀπόδοσι καὶ ἡ καρποφορία του θἆναι ἐλαχίστη. Τὸ παιδὶ φυσικὰ ἔχει ἕνα πιὸ ἀξιοθαύμαστο καὶ πιὸ πολύπλοκο μηχανισμὸ ἀπὸ ἕνα φυτό. 160 ὀστᾶ, 368 μῦς, δυὸ ἑκατομμύρια ὑδρογόνους ἀδένας, κύτταρα, ἀγγεῖα κι' ἕνα σωρὸ λε-[illegible] πράγματα, ποὺ μόνο ἡ κανονικὴ των λειτουργία μᾶς [illegible]ται δύναμι γιὰ ἐργασία, ἱκανότητα στὴν ζωή, δημι-[illegible]γία, εὐτυχία ἀτόμου, ἑπομένως καὶ συνόλου. Καὶ σκέφθηκε τὶς 200 χιλιάδες μαθητὲς ποὺ ὑποσιτίζονται καὶ χάνουν σιγὰ μὰ βέβαια γιὰ ὅλη τους τὴν ζωὴ τὴν ἐργατικότητα καὶ τὸ θάρρος γιὰ τελεία ἀπόδοσι. «Τὸ χορτασμένο παιδί, εἶπε, εἶναι ὁ μελλοντικὸς μοχλὸς ποὺ θὰ βοηθήσῃ σὲ ἀναγεννήσεις ἀληθινές. Θὰ ἀντιμετωπίσῃ μὲ τ[ὸ] πιὸ φυσικὸ θάρρος καὶ τὴν πιὸ πηγαία εὐθυμία τοὺς κόπους τῆς βλάστησής του, τῆς μάθησης κι' ἀργότερα τῆς ζωῆς. Στὴν ἡλικία αὐτὴ ὁ ὑποσιτισμὸς φέρνει καταστροφές, ποὺ δὲν θὰ μπορέσουν μὲ κανένα τρόπο νὰ ἐξαλειφθοῦν πιὸ ὕστερα». Σκέφθηκε ὅτι τὸ Κράτος καὶ ἡ Κοινωνία εἶναι ὑποχρεωμένα νὰ βοηθήσουν στὸ σκοπὸ καὶ ἐκήρυξε σὲ συναγερμὸ γιὰ τὰ «μαθητικὰ συσσίτια».

Νέο κορίτσι,

Πρέπει νὰ ξέρῃς ὅτι τὰ μαθητικὰ αὐτὰ συσσίτια ἔχουν ἄμεσο σχέσι μὲ τὸν ὁραματισμὸ τοῦ Ἀρχηγοῦ: Ἀναγέννησι τῆς Ἑλλάδος, ὅσο κι' ἂν σοῦ φαίνεται αὐτὸ παράξενο. Ἡ μεγάλη Δέσποινα, ἡ σεβαστὴ μητέρα, ἡ γυναίκα τοῦ Ἀρχηγοῦ καὶ ἡ γνήσια Ἑλληνίδα, δόθηκε μ' ὅλη της τὴν καρδιὰ στὸ ἔργο αὐτό, ποὺ μᾶς καλεῖ σὲ ἐλεύθερη προσφορὰ Ἐκεῖνος.

Μᾶς καλεῖ καὶ μᾶς προτρέπει γιὰ συνεργασία καὶ γιὰ βοήθεια. Γυναῖκα ἐκείνη, γυναῖκες κι' ἐμεῖς. Δὲν πρέπει νὰ μὴν ἐνστερνισθοῦμε τὴν προτροπή της.

Γιὰ σκεφθῆτε ἕνα παιδὶ χλωμό, ἀσθενικό, κάτω ἀπὸ μιὰ φτωχικὴ στέγη νὰ σκύβῃ πάνω ἀπὸ τὸ βιβλίο του καὶ νὰ μὴν μπορῇ νὰ προχωρήσῃ, γιατὶ ὁ ὑποσιτισμός, ἡ ἀνεπάρκεια τροφῆς, τοῦ ἐλαττώνει τὴν ἱκανότητα. Ἤτανε σφαλερὴ ἡ μέθοδος τῶν παιδαγωγῶν νὰ ὑποβάλλουν τὸ μαθητὴ σὲ δοκιμασίες ὡρισμέν[illegible] ταξιθετήσουν σὲ μιὰ βαθμίδα εὐφυΐας. Τὸν μεγαλύτερο ρόλο στὸ ζήτημα αὐτὸ παίζει ἡ διατροφή, κι' αὐτὸ δὲν τὸ ἐξήταζαν.

Τώρα ἂς βοηθήσουμε ἐμεῖ[ς] — πρὸ πάντων οἱ μητέρες οἱ παροῦσες καὶ οἱ μέλλουσες — ὑλικὰ καὶ ψυχικὰ τὸ ἔργο αὐτὸ τὸ σοβαρό. Ἂς βοηθήσουμε νὰ ἀνυψωθῇ τὸ ἐπίπεδο τῆς εὐφυΐας καὶ τῆς ἱκανότητος τῆς φυλῆς μας, τῆς ἐργασίας καὶ τῆς ἀποδοτικότητος τοῦ λαοῦ μας.

Τώρα λοιπὸν ποὺ ὁ Ἀρχηγὸς ζητᾷ νὰ θεραπευθῇ ἀπὸ τὴ ρίζα του τὸ κακό, ἂς συνεργασθοῦμε μὲ τὴ γυναῖκα μας [illegible] μας καὶ τῆς οἰκογενείας μας.

Σ. Καρ.

των ΚΟΡΙΤΣΙΩΝ μας

Η ΝΟΙΚΟΚΥΡΑ ΚΙ' Η "ΝΕΟΛΑΙΑ,,

Έτσι βρήκα τη φιληνάδα μου προχτές. Μπροστά στην κουζίνα της με την καθαρή ποδιά της, το φρέσκο της χαμόγελο και με μιά «Νεολαία» στο χέρι.

«Ξέρεις, μου λέγει, το σκαπανάκι μου άφίνει τη «Νεολαία» και την πιάνει ο άνδρας μου. Σάν φύγουν εκείνοι την απολαμβάνω εγώ. Γιατί; νά σού πώ το μυστικό. Με ώφελεί. Κι' εγώ καθώς ξέρεις είμαι μόνο γιά σκόπιμα [illegible]

[illegible] τσι έλεγε ή φίλη μου και μελετούσε με προσοχ[illegible] μιά νέα συνταγή γιά εφαρμογή. Έτοιμα τά δοχεία της, γενικά τ' άρματά της περίμεναν. Μόνο το παράγγελμα: πύρ! θά εδίδετο στεγνά από την προσοχή και μελέτη και ή μάχη με κουτάλια και γαβάθες θάρχιζε. Είναι ή άλήθεια πώς ή φίλη μου βγαίνει πάντα νικήτρια. Άς τη βοηθήσουμε κι' αυτή κι' όλες σας πάλι στην καθημερινή αυτή μάχη.

Φρικασέ από λαγό ή κουνέλι

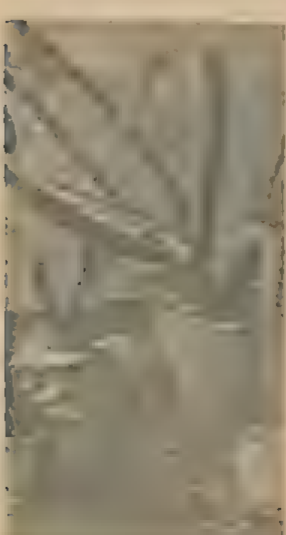
Ένα κουνέλι ή το σχετικό κομμάτι λαγού κόβετε σε κομμάτια μερίδων και τσιγαρίζετε μέσα σε βούτυρο και φέτες κρομμύδι. Βγάζετε το κρέας από το πάχος και το βάζετε μέσα στην κατσαρόλα. Με το πάχος ετοιμάζετε [illegible] ιό κουταλιές άλεύρι και όταν κοκκινίση ζεστό νερό. Άρ[illegible] πάρη και μιά πρέζα ζάχαρι. Τη σάλτσα αυτή χύνετε [illegible] φωτιά. Έν τώ μεταξύ βράσετε τά μαρούλια και τον άρα[illegible] γον άρακά μέσα, λίγο μαρουλάκι και ένα αυγό.

Όταν βράση το κρέας, προσθέτετε στο τέλος τον άρακά και τά μαρούλια γιά το φρικασέ. Έδώ δεν χρειάζεται αυγολέμονο.

Μπορείτε νά δώσετε μαζί, βαλμένες γύρω στην πιατέλα σάν στεφάνι, μικρές πατάτες βρασμένες σε νερό με αλάτι και λίγο κίμινο.

ΤΑ ΧΕΙΜΩΝΙΑΤΙΚΑ ΣΑΣ ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ

Τώρα πού οι συννεφιές άρχισαν και το φθινόπωρο ρήμαξε τον μικρό μας κήπο με τά [illegible] δεν μάς άπομένει τίποτε άλλο παρά [illegible]

ΚΗΛΙΔΕΣ ΚΑΠΝΟΥ Σ' ΑΣΠΡΑ ΜΑΝΔΗΛΙΑ

Πόσες φορές δεν άγανακτήσαμε μ' αυτόν τον καπνό, πού εκτός από τά δάχτυλα του πατέρα μας, άδελφού ή συζύγου κηλιδώνει με κίτρινα στίγματα και τά άσπρα μανδήλια. Κι' ένα μανδήλι άσπρο με κηλίδες είναι κάτι άηδές. Άδύνατο νά βγούνε με το [illegible] μως τά [illegible] μανδήλια; Και [illegible] στε: Ύπάρχει ένα β[illegible]ο μέσο, με το όποίο θά εξαφανισθούν τέλεια τά άνεπιθύμητα αυτά σημάδια. Πρώτα-πρώτα πρέπει τά [illegible] όπως [illegible] [illegible]

ΜΙΑ ΜΙΚΡΗ ΩΦΕΛΙΜΗ ΣΟΦΙΑ

Παραπονιέσαι, νέα οικοδέσποινα, ότι το γλυκό σου δεν έγινε όπως πρέπει, [illegible]ηξε άρκετά, άν και [illegible] νά τη νοικοκυρά.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

— Καὶ τὰ πόδια σου μικρά, ἔ; συμπλήρωσε γελῶντας.

Ὁ Κάπης, χαρούμενος ποὺ ξανάβρισκε τὸν Ἀλέξη, τοῦ ἔδειχνε τὴ χαρά του τραβῶντας μὲ τὰ δόντια τὸ μανίκι τῆς μπλούζας του.

Στὸ ἀναμεταξὺ αὐτὸ ἐξηγοῦσα στὸ θεῖο Γάσπαρο ὅτι ὁ Ματτίας ἦταν φίλος μου καὶ σύντροφός μου, ἕνα πολὺ καλὸ παιδὶ ποὺ τὸ γνώρισα ἄλλοτε, ποὺ τὸ ξαναβρῆκα τώρα καὶ ποὺ ἔπαιζε κορνέτο στὴν ἐντέλεια.

— Κι' ἀπὸ δῶ ὁ κύριος Κάπης! εἶπε ὁ θεῖος Γάσπαρος. Χαίρω πολύ. Αὔριο εἶναι Κυριακὴ κι' ἅμα ξεκουρασθῆτε θὰ μᾶς δώσετε μιὰ παράστασι. Ὁ Ἀλέξης μᾶς λέει πὼς τὸ σκυλί σου εἶναι σοφώτερο ἀπὸ δάσκαλο κι' ἀπὸ ἠθοποιό.

Ὅση στενοχώρια αἰσθάνθηκα πρὶν μὲ τὴ θειά, τόσο [illegible] τώρα μὲ τὸν [illegible] θεῖο. Ἦταν ἀντάξιος [illegible] τοῦ «πατέρα».

— Μιλῆστε μαζί, παιδιά. Θἄχετε βέβαια νὰ πῆτε πολλὰ οἱ δυό σας. Ἐγὼ θὰ μιλήσω μὲ τὸν ἀνθρωπάκο αὐτόν, ποὺ παίζει κορνέτο στὴν ἐντέλεια.

Καὶ μιὰ ἑβδομάδα νὰ εἴχαμε στὴ διάθεσί μας πάλι [illegible]. Ὁ Ἀλέξης ἤθελε νὰ μάθη μὲ τὸ [illegible] καὶ μὲ τὸ σίγμα πῶς τὰ πέρασα στὸ ταξίδι μου· κι' ἐγὼ πάλι βιαζόμουν νὰ μοῦ πῆ μὲ ὅλες τὶς λεπτομέρειες τὴν καινούργια του ζωή. Ἔτσι κατάντησε νὰ ρωτοῦμε κι' οἱ δυό μας, χωρὶς ν' ἀποκρίνεται κανείς!

[illegible] κι' οἱ ἐργάτες ποὺ γύριζαν στὰ σπίτια τους μᾶς ξεπερνοῦσαν. Πήγαιναν σὲ μιὰ μακριὰ γραμμὴ ποὺ ἔπιανε ὅλο τὸ δρόμο, μαῦροι ὅλοι τους ἀπὸ τὴν ἴδια σκόνη, ποὺ τὸν σκέπαζε κι' αὐτὸν μ' ἕνα στρῶμα πυκνό.

Κοντὰ στὸ σπίτι ὁ θεῖος Γάσπαρος μᾶς πλησίασε καὶ μᾶς εἶπε:

— Παιδιά, θὰ δειπνήσετε μαζί μας.

Ποτὲ πρόσκλησι δὲν μ' εὐχαρίστησε περισσότερο· γιατὶ [illegible] τῆς θεῖας φθάναμε στὴν [illegible] Ἡ ὑποδοχὴ τῆς θειᾶς, βλέπετε, δὲν μοῦ ἔδινε καμμιὰ ἐλπίδα...

— Νὰ ὁ Ρεμῆς κι' ὁ φίλος του! τῆς εἶπε μπαίνοντας [illegible] ὁ Γάσπαρος.

— Τους εἶδα πρωτήτερα.

— Τόσο τὸ καλύτερο· ἡ γνωριμία ἔγινε· θὰ δειπνήσουν μαζί μας.

Ἤμουν βέβαια πολὺ εὐχαριστημένος ποὺ θὰ δειπνοῦσα μὲ τὸν Ἀλέξη [illegible] δειπνήσω ὅλη τὴ βραδιὰ μαζί του· μὰ γιὰ νὰ εἶμαι εἰλικρινής, πρέπει νὰ πῶ πὼς ἤμουν εὐχαριστημένος καὶ ποὺ θὰ δειπνοῦσα. Ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ φύγαμε ἀπ' τὸ Παρίσι, ἐτρώγαμε ὅπου κι' ὅπως ἐτύχαινε, μὰ σπάνια ἐκάναμε ἕνα γεῦμα σωστό, καθισμένοι σὲ καρέκλα, μὲ σοῦπα σὲ πιάτο. Μὲ ὅ,τι κερδίζαμε εἴμαστε ἀλήθεια σὲ θέσι νὰ τρῶμε ἄφθονα καὶ σὲ πολὺ καλὰ ξενοδοχεῖα· μὰ ἔπρεπε νὰ φυλᾶμε τὰ λεπτά μας γιὰ τὴν ἀγελάδα τοῦ Βασιλόπουλου, κι' ὁ Ματτίας ἦταν τόσο καλὸ παιδί, ὥστε χαίρουνταν ὅσο σχεδὸν κι' ἐγώ, ποὺ θὰ κάναμε τέτοιο δῶρο τῆς μάνας Μπαρμπερίνας.

Ἡ εὐτυχία ἑνὸς καλοῦ δείπνου δὲν μᾶς δόθηκε οὔτ' ἐκεῖνο τὸ βράδυ. Καθίσαμε σὲ καρέκλα, [illegible] μὰ σοῦπα τίποτα! Οἱ ἑταιρεῖες τῶν Μεταλλείων ἔχουν ἱδρύσει κάτι μαγαζιά, ὅπου οἱ ἐργάτες τους βρίσκουν ὅ,τι τοὺς χρειάζεται γιὰ νὰ ζοῦν. Αὐτὸ βέβαια εἶναι εὐεργετικώτατο· γιατὶ οἱ ἐργάτες [illegible] καλῆς ποιότητος [illegible] καὶ φθηνά, ἔπειτα τὰ πληρώνουν θέλοντας καὶ μή, γιατὶ τοὺς κρατοῦν ἀπὸ τὸ μισθό τους κάθε δεκαπενθημερία κι' ἔτσι δὲν κάνουν χρέη ποτέ. Μὰ ἔχει καὶ τὸ κακό του. Στὴ Βάρση, ἀξαφνα οἱ γυναῖκες δὲν ἔχουν τὴ συνήθεια νὰ ἐργάζονται ὅσο οἱ ἄντρες τους λείπουν στ' ἀνθρακωρυχεῖα. Συγυρίζουν μόνον τὸ σπίτι, ἔπειτα συγυρίζουνται, κάνουν βίζιτες στὴ γειτονιά, πίνουν καφέδες καὶ σοκολάτες ἀπὸ τὸ μαγαζί, ἢ φλυαροῦν ἀπὸ πόρτα σὲ πόρτα ὅλη τὴν ἡμέρα. Βραδυάζει, γυρίζουν οἱ ἄντρες τους γιὰ νὰ φᾶνε καὶ δὲν τοὺς ἔχουν ἑτοιμάσει τίποτα. Οὔτε προφθαίνουν νὰ μαγειρέψουν ἐκείνη τὴν ὥρα. Ἀλλὰ πετιοῦνται στὸ μαγαζὶ καὶ παίρνουν φαγιὰ κ ρ ύ α: τυρί, σαλάμι, ζαμπόνι, ρέγγες...

Αὐτό, ἂν δὲν γίνεται πάντα, γίνεται ὅμως συχνότατα. Ἔτσι καὶ μεῖς, ἐκεῖνο τὸ βράδυ, δὲν εἴχαμε σοῦπα. Ἡ θειὰ Γασπαρίνα εἶχε φλυαρήσει. Ἤταν [illegible] ἡ συνήθειά της καὶ καθὼς εἶχε [illegible] λογαριασμό της στὸ μαγαζί, [illegible] καφὲ καὶ σοκολάτα [illegible]. Ὁ θεῖος, ὅμως [illegible] ποὺ ἀγαποῦσε [illegible] περισσότερο ἀπ' ὅλα [illegible] τὰ [illegible] δὲν [illegible] Ἀξαφνα, [illegible] τὸ ποτῆρι του, ἔλεγε:

— Ἂν δὲν καταντήσω ἐγὼ μπεκρῆς μ' αὐτὰ τἄλμυρά, [illegible] δυνατὸς ἄνθρωπος. Κάμε μας, καϋμένη, αὔριο καὶ καμμιὰ σοῦπα.

— Μὰ θἄχω καιρό;

— Τί, οἱ ὧρες εἶναι πιὸ μικρὲς ἀπάνω στὴ γῆ παρ' ἀπὸ κάτω;

— Καὶ ποιὸς θὰ σᾶς μπάλωνε τὰ ροῦχα σας, ποὺ τὰ λυώνετε;

Κοιτάζοντας τότε τὰ ροῦχα του, μαυρισμένα ἀπὸ τὸ κάρβουνο καὶ σχισμένα ἐδῶ καὶ κεῖ:

— Μὰ τὴν ἀλήθεια, ἔλεγε, σὰ βασιληᾶδες εἴμαστε ντυμένοι!

Τὸ δεῖπνο μας δὲν ἐβάσταξε πολύ.

— Μικρέ, μοῦ εἶπε ὁ θεῖος Γάσπαρος, θὰ πλαγιάσης μὲ τὸν Ἀλέξη.

Ἔπειτα στὸ Ματτία: — Καὶ σύ, ἂν θέλης νἄρθης στὴ σοφίτα, θὰ βρεθῆ κανένα ἀχυρόστρωμα νὰ γλυκοκοιμηθῆς.

Ὅλο τὸ βράδυ κι' ἀρκετὸ μέρος ἀπὸ τὴ νύχτα, ὁ Ἀλέξης κι' ἐγὼ ἀγρυπνήσαμε γιὰ νὰ τὰ ποῦμε.

Στὸ ἀνθρακωρυχεῖο, ὁ θεῖος Γάσπαρος, ἦταν σ φ υ ρ ῆ ς, κτυποῦσε δηλαδὴ μὲ μιὰ σφῦρα τὸ κάρβουνο καὶ τὸ ἔρριχνε κάτω. Ὁ Ἀλέξης ἦταν ὁ κ υ λ ι σ τ ή ς του, δηλαδὴ αὐτὸς ἔσπρωχνε, κυλώντας ἀπάνω στὶς γραμμές, μέσα στὸ ἀνθρακωρυχεῖο, ἀπὸ [illegible] ὡς ἴσαμε τὸ πηγάδι, ἕνα βαγονάκι φορτωμένο κάρβουνο. Ὅταν τὸ βαγονάκι ἔφθανε στὸ πηγάδι, τὸ κρεμοῦσαν ἀπὸ ἕνα χοντρὸ σχοινὶ καὶ μιὰ μηχανὴ τὸ ἀνέβαζε ἀπάνω.

Ἂν καὶ λίγο καιρὸ εἶχε σ' αὐτὴ τὴν ἐργασία, ὁ Ἀλέξης [illegible] ἀπὸ τώρα ἀγάπη καὶ περηφάνεια γιὰ τὸ ἀνθρακωρυχεῖο του. Ἦταν τ' ὡραιότερο [illegible] τοῦ τόπου. Καὶ μοῦ τἄλεγε μὲ τὴ σπουδαιότητα ταξιδιώτη, ποὺ γυρίζει ἀπὸ ἄγνωστη χώρα καὶ βρίσκει αὐτιὰ πρόθυμα νὰ τὸν ἀκοῦνε.

Περνοῦσες πρῶτα μιὰ μεγάλη στοά,

Παιδιά, θὰ δειπνήσετε μαζί μας

σκαμμένη στὸ βράχο, κι᾽ ὕστερα ἀπὸ δέκα λεπτὰ τῆς ὥρας εὕρισκες μιὰ ὄρθια σκάλα. Ὕστερα ἀπὸ τὴ σκάλα αὐτή, μιὰ ἀνεμόσκαλα ξύλινη· ἔπειτα ἄλλη σκάλα, κι᾽ ἄλλη ἀνεμόσκαλα. Καὶ τέλος ἔφθανες στὸ πρῶτο ἐπίπεδο τοῦ ἀνθρακωρυχείου — πρῶτο πάτωμα νὰ ποῦμε — σὲ βάθος πενῆντα μέτρων. Γιὰ νὰ φτάσης στὸ δεύτερο, σὲ βάθος ἐνενῆντα μέτρων, καὶ στὸ τρίτο, σὲ βάθος διακοσίων, ἦταν τὸ ἴδιο πάλι σύστημα ἀπὸ σκάλες κι᾽ ἀνεμόσκαλες. Ὁ Ἀλέξης ἐδούλευε στὸ τρίτο πάτωμα, κι᾽ ὡς νὰ φθάση κεῖ κάτω, ἔκανε τρεῖς φορὲς ἀπ᾽ ὅσο κάνουν ἐκεῖνοι ποὺ ἀνεβαίνουν στὰ καμπαναριὰ τῆς Παναγίας τῶν Παρισίων!

Ἀλλὰ τὸ ἀνεβοκατέβασμα εἶναι εὔκολο στοὺς πύργους τῆς μεγάλης ἐκκλησιᾶς, ποὺ οἱ σκάλες τους εἶναι κανονικὲς καὶ φωτισμένες, ἐνῷ οἱ σκάλες τοῦ ἀνθρακωρυχείου, καμωμένες κατὰ τὶς ἰδιοτροπίες τοῦ βράχου, ἔχουν τὰ σκαλοπάτια τους πότε ψηλὰ καὶ πότε χαμηλά, πότε στενὰ καὶ πότε πλατειά. Κανένα ἄλλο φῶς παρὰ τῆς λυχνίας σου, καὶ χάμω μιὰ λάσπη γλυστερή, ποὺ τὴ βρέχει ἀδιάκοπα τὸ νερὸ ποὺ πέφτει σταλαγματιὰ - σταλαγ-[illegible]

Νὰ κατεβῆς διακόσια μέτρα δὲν εἶναι μικρὸ πρᾶγμα, μὰ δὲν εἶναι κι᾽ ὅλο. Πρέπει, ἀπὸ διάφορες στοὲς κι᾽ ἀπὸ διάφορα κεφαλόσκαλα, νὰ φθάσης στὸ μέρος τῆς ἐργασίας σου. Ἀλλὰ οἱ στοὲς τοῦ Τρουγέρα, ὅλες μαζί, ἔχουν μάκρος τριανταπέντε ὡς σαράντα χιλιόμετρα. Φυσικά, δὲν εἶσαι ὑποχρεωμένος νὰ διατρέχης καὶ τὰ σαράντα χιλιόμετρα· κάποτε ὅμως ἡ πορεία σου εἶναι πολὺ κουραστική, γιατὶ περπατᾷς μέσα στὸ νερό, ποὺ ἀναβλύζει ἀπὸ τὶς σχισμάδες τοῦ βράχου, σχηματίζει ρυάκι στὴ μέση [illegible] τὸ τραβοῦν ἀντλίες καὶ τὸ χύνουν ἔξω.

Ἐδῶ κι᾽ ἐκεῖ — ἐξακολουθοῦσε νὰ μοῦ λέη ὁ Ἀλέξης — μέσα στὸ ἀνθρακωρυχεῖο ἀπαντᾷς καὶ στοὲς ποὺ οἱ θόλοι τους κι᾽ οἱ τοῖχοι τους εἶναι γεμᾶτοι ἀπὸ ρίζες καὶ κορμοὺς δένδρων. Τοὺς περιορίζουν αὐτοὺς τοὺς κορμοὺς ὅσο μποροῦν· μὰ κάποτε μεγαλώνουν τόσο, ὥστε ἡ στοὰ στενεύει πολύ, μικραίνει, καὶ γιὰ νὰ περάσης πρέπει νὰ [illegible] νιτάρια, ἄλλα ἄγνωστα φυτά, καθὼς καὶ μιὰ ἄσπρη μούσκουλη, ποὺ λάμπει στὸ μαῦρο σὰ χιόνι. Ἐκεῖ βλέπεις ἀράχνες, μυῖγες καὶ πεταλοῦδες ἀλλοιώτικες ἀπὸ ἐκεῖνες ποὺ πετοῦν ἔξω στὸ φῶς. Ὑπάρχουν ἀκόμη ποντίκια ποὺ τρέχουν παντοῦ καὶ νυχτερίδες, κρεμασμένες στοὺς θόλους ἀνάποδα, μὲ τὸ κεφάλι κάτω.

Οἱ στοὲς αὐτὲς διασταυρώνονται καί, ὅπως σὲ μιὰ πόλη, ὑπάρχουν [illegible] Ἄλλες στοὲς εἶναι [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] τὸ φῶς, ὁ [illegible] δὲν βρίσκεσαι σὲ νεκροταφεῖο. Ἐδῶ οἱ κανονιὲς τῶν φουρνέλλων, ἐκεῖ τὰ σφυροκοπήματα, παρακάτω τὸ [illegible] τῶν βαγονιῶν, ἀλλοῦ ὁ κρότος τῶν ἀνελκυστήρων [illegible] ἀπ᾽ ὅλα τὸ [illegible] τῆς ἀντλίας, ποὺ εἶναι στημένη στὸ δεύτερο πάτωμα.

Ἀμὴ τὰ δυστυχήματα;... Δυὸ ἑβδομάδες μετὰ τὸν ἐρχομό του στὴ Βάρση, ὁ Ἀλέξης παρευρέθηκε σ᾽ ἕνα τέτοιο [illegible]

Ἦταν μιὰ ἔκρηξι ἀπὸ γ κ ρ ι ζ ο ύ. Ἔτσι ὀνομάζεται τὸ εὔφλεκτο ἐκεῖνο ἀέριο, ποὺ σχηματίζεται μόνο του στὰ ἀνθρακωρυχεῖα καὶ κάνει ἔκρηξι μόλις ἔλθη σ᾽ ἐπαφὴ με φλόγα [illegible] ἐξεσπᾷ ἀμέσως σ᾽ ὅλες τὶς στοὲς καὶ καταστρέφει τὰ πάντα. Ἡ θερμοκρασία κάποτε ἀνεβαίνει τόσο ψηλά, ὥστε τὸ κάρβουνο στὸ ἀνθρακωρυχεῖο γίνεται κώκ.

[illegible]

Γιὰ νὰ προλαμβάνουν αὐτὰ τὰ δυστυ[illegible] ἕνα σωρὸ προφυλάξεις. Καὶ [illegible] ἐργάτες μεταχειρίζουνται λυχνίες [illegible] ται ἀπὸ τὸ ὄνομα τοῦ μεγάλου [illegible] ποὺ τὶς ἐπενόησε.

(Ἀκολουθεῖ)

ΤΑ ΟΠΛΑ ΣΤΟΝ ΑΓΩΝΑ ΤΟΥ 21

Τὰ σπουδαιότερα ὅπλα μὲ τὰ ὁποῖα πολέμησαν οἱ πρόγονοί μας στὴν Ἐπανάστασι τοῦ 1821 ἦταν τὸ καρυοφύλλι καὶ τὸ σπαθί.

Τὸ καρυοφύλλι ἦταν ἕνα ὅπλο πρωτόγονης ἐποχῆς. Ἔπαιρνε φωτιὰ μὲ στουρνάρι κι᾽ ἔφτανε τὸν ἐχθρὸ σὲ μιὰ ὡρισμένη μικρὴ ἀπόστασι. Τὸ κοντάκι του ἦταν στολισμένο μὲ διάφορα ἀσημικὰ καὶ πετράδια. Ἡ παράδοσις ἀναφέρει πὼς τὸ καρυοφύλλι τοῦ Καραϊσκάκη ἦταν ὅλο ἀσήμι.

Τὰ δυὸ αὐτὰ ὅπλα ἦταν ἀπαραίτητα σὲ κάθε κλέφτη. Νὰ πῶς τραγουδάει ὁ κλέφτης τὴν τυραννισμένη ζωή του ποὺ πέρασε πενῆντα χρόνους.

> Τὸ χέρι μου προσκέφαλο καὶ τὸ σπαθὶ μου στρῶμα
> καὶ τὸ καρυοφυλλάκι μου πάντα στὴν ἀγκαλιά μου.

Οἱ κλέφτες ὅμως δὲν εἴχανε μόνο αὐτὰ τὰ δυὸ ὅπλα. Ὁ λαϊκὸς ποιητὴς ἀναφέρει πολλὰ εἴδη ντουφεκιῶν.

> ...σέρνει ντουφέκι, σισανὲ κι᾽ ἐγγλέζικα κουμπούρια,
> ἔχει καὶ στὴ μεσοῦλα της σπαθὶ μαλαματένιο.

Ἡ λέξις «σισανὲ» εἶναι περσικὴ καὶ σημαίνει ντουφέκι μὲ ἑξάγωνη μποῦκα. Τέτοια ὅπλα σώζονται καὶ σήμερα ἀκόμη. Εἶναι λίγο μακρύτερα ἀπ᾽ τὰ συνήθη καὶ πολὺ βαρειά, γιατὶ εἶναι ὁλόκληρα σιδερένια.

Ἐκτὸς λοιπὸν ἀπὸ τὸ ντουφέκι αὐτό, βλέπουμε πὼς χρησιμοποιοῦσαν καὶ κουμπούρια ἐγγλέζικα.. Ἀλλὰ καὶ αὐτὰ δὲν ἦταν κατάλληλα γιὰ μάχες διαρκείας....

Καὶ τὸ σπαθὶ ἦταν στολισμένο μὲ τὰ ἴδια πετράδια ὅπως καὶ τὸ καρυοφύλλι καὶ πολλὲς φορὲς ἡ λεπίδα του ἦταν ὅλη μαλαματένια. Τέτοια σπαθιὰ ἦταν τῶν Κολοκοτρωναίων. Τὰ μακρυὰ σπαθιὰ τὰ ὠνόμαζαν γιαταγάνια.

Ὅπως καὶ τὰ ντουφέκια, ἔτσι καὶ τὰ σπαθιὰ φέρνανε διάφορα ὀνόματα.

Τὸ δημοτικὸ τραγοῦδι λέει:

> Ντουφέκι μου περήφανο, πιστόλια πέρα πέρα
> καὶ σὺ σπαθί μου «δαμασκὶ» μὲ τὴ χρυσὴ τὴ χούφτα

Ἂν τὸ πιστόλι ἦταν μεγάλο ὠνομάζονταν «πατρώνα». Λίγοι κλέφτες ἔσερναν τέτοια εἴδους πιστόλι, γιατὶ ἦτανε ὁλόκληρο χρυσωμένο ἢ ἀσημένιο.

> [illegible]
> [illegible] τὴν ὄμορφη «πατρώνα»
> [illegible] Ὄλυμπο.

Ἄλλο ἐξάρτημα τῶν κλεφτῶν στὶς μάχες ἦτανε ἡ μπάλασκα. Χρησίμευε γιὰ νὰ βάζουν μέσα τὰ βόλια.

Νὰ πῶς ἀντιμετωπίζεται ἡ ἀδελφὴ τοῦ Μπότσαρη στὰ τούρκικα στρατεύματα ποὺ τὴν κυνηγᾶν...

> Τοῦρκοι γιὰ μὴν παιδεύεσθε, μὴν ἔρχεσθε κοντά μου,
> σέρνω φουσέκια στὴν ποδιὰ καὶ βόλια στὶς μπαλάσκες.

Τὰ κανόνια σ᾽ αὐτὴ τὴν ἐποχὴ ἦταν κι᾽ αὐτὰ ἀτελῆ. Ὠνομάζονταν τόπια.

> [illegible] Ἀλῆ πασᾶ, ὁ νοῦς σου μὴν τὸ βάζη,
> [illegible] μὲ τόπια, μὲ ντουφέκια

Τέτοια κανόνια βρίσκονται καὶ σήμερα στὸ Ἡρῷον τοῦ Μεσολογγίου, ἀπ᾽ τὴν ἐποχὴ τῆς πολιορκίας ἀκόμη.

Ἐπίσης ἡ λαϊκὴ μοῦσα μᾶς ἀναφέρει πὼς οἱ κλέφτες στὶς μάχες χρησιμοποιοῦσαν καὶ χατζάρια..

Αὐτὰ σχεδὸν ἦταν τὰ τιμημένα ὅπλα μὲ τὰ ὁποῖα πάλαισαν οἱ πρόγονοί μας γιὰ νὰ χαρίσουν σὲ μᾶς σήμερα τὸν ἀέρα τῆς λευτεριᾶς.

Καὶ σὰν τελειώναν τὰ βόλια τους καὶ καταλάβαιναν πὼς ὁ θάνατος τοὺς περιμένει, [illegible] τὰ σπαθιὰ καὶ ρίχνονται κατὰ μέτωπο στὸν ἐχθρό.

> [illegible]
> [illegible]
> [illegible]
> [illegible] κι᾽ αὐτὰ ὁ [illegible]
> [illegible] χύθηκε σὲ [illegible] Ἀρβανίτες
> γιὰ ν᾽ ἀποφύγη ἀποκλεισμό, νὰ πιάση ριζοβούνια

Παῦλος Βέργας

Η ΕΛΛΑΔΑ
ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΠΑΥΣΑΝΙΑ

(Φωκικόν — Σχιστή: ἡ ὁδός τοῦ μιάσματος)

Ἀπὸ τὴν πόλι τῆς Δαυλίδος μποροῦσε κανείς, ἀκολουθῶντας τὴν εὐθεῖα, νὰ φθάση στοὺς Δελφούς. Ἐκεῖ βρισκόταν καὶ τὸ περίφημο μαντεῖο τοῦ Ἀπόλλωνος.

Σὲ μικρὴ ἀπόστασι ἀπὸ κεῖ συναντοῦσε ἀριστερὰ τοῦ δρόμου ἕνα μεγάλο οἰκοδόμημα, ποὺ ἐκαλεῖτο «Φωκικόν». Μέσα στὸ οἰκοδόμημα αὐτὸ καὶ κατὰ μῆκος τῆς δεξιᾶς καὶ ἀριστερᾶς πλευρᾶς του ὑπῆρχον κίονες, ἴσοι στὸν ἀριθμὸν μὲ τὸν ἀριθμὸν τῶν φωκικῶν πόλεων. Εἰς τὸ βάθος δὲ δὲν ὑπῆρχον κίονες, ἀλλὰ ἕνα ἄγαλμα ποὺ παρίστανε τὸν Δία ἐπάνω στὸν θρόνο του. Δεξιά του ἦταν τὸ ἄγαλμα τῆς Ἥρας καὶ ἀριστερὰ τὸ ἄγαλμα τῆς Ἀθηνᾶς.

Εἰς τὸ οἴκημα αὐτὸ συνήρχοντο οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν φωκικῶν πόλεων, συζητοῦσαν τὰ ζητήματα ποὺ ἐνδιέφεραν τὰς πόλεις των καὶ ἔλυον τὰς μεταξύ των διαφοράς. Τὴν ἐποχὴ δὲ ἐκείνη, ὡς γνωστόν, κάθε πόλις ἦτο αὐτοδιοίκητος καὶ ἀπετέλει ἕνα εἶδος ἀνεξαρτήτου κράτους. Ἦταν λοιπὸν τὸ «Φωκικόν», ὅπως καὶ τὸ «Ἀμφικτιονικόν» ἕνα εἶδος σὰν τὴ σημερινὴ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν.

Λίγο μακρύτερα ἀπὸ τὸ «Φωκικόν» ἦτο ἡ ὁδὸς ἡ λεγομένη «Σχιστή». Ὁ δρόμος αὐτὸς ὡδηγοῦσε διὰ τοῦ Παρνασσοῦ εἰς τοὺς Δελφούς. Ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖ ὁ δρόμος διεσταυροῦτο, ἡ Σχιστὴ ἐλέγετο στὴν ἀρχαιότητα καὶ «Τρεῖς Κέλευθοι». Ὁ δρόμος αὐτὸς εἶναι τὸ σημερινὸ «Μέγα Σταυροδρόμι», μεταξὺ τοῦ ὑψώματος Βαρδιανὰ πρὸς Βορρᾶν καὶ τοῦ Καστρὶ πρὸς Νότον. Ἐπὶ τῆς ὁδοῦ αὐτῆς ὁ Οἰδίπους ἐφόνευσε τὸν γέροντα πατέρα του Λάϊον, πού, ὅπως λέγει ἡ ἱστορία, δὲν τὸν ἐγνώριζε. Ὁ τάφος τοῦ Λαΐου, κατὰ τὸν Παυσανία, βρισκόταν ἀκριβῶς εἰς τὸ τρίστρατο. Ἐπάνω στὸν τάφο εἶχαν συσσωρευθῆ πέτρες. Τὸ πτῶμα τοῦ Λαΐου καὶ τοῦ ὑπηρέτου του τὰ ἔθαψε ἐκεῖ ὁ βασιλεὺς τῶν Πλαταιῶν Δαμασίστρατος.

Ἐδῶ ἂς μᾶς ἐπιτραπῆ κάποια παρένθεσις.

Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἐπίστευαν βαθειὰ στὴ Μοῖρα. Ἐφρόνουν ὅτι ὁ ἄνθρωπος, ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ ἐγεννᾶτο, ὥ[illegible] στιγμὴ τοῦ θανάτου του, ἀκολουθοῦσε τὸ δρόμο ποὺ εἶχαν προαποφασίσει γι' αὐτὸν οἱ θεοὶ μαζὶ μὲ τὶς τρεῖς Μοῖρες. Τὴν πεποίθησιν αὐτὴ τὴν συναντοῦμε ἀκόμα καὶ σήμερα σὲ ὅλους, τοὺς Ἀνατολικοὺς πρὸ πάντων, λαούς. Ὁπωσδήποτε, ἡ πίστις πρὸς τὸ πεπρωμένον ἦταν τόσο βαθειὰ ριζωμένη στὴν ἀρχαία ἀντίληψι, ὥστε οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι νὰ πιστεύουν ἀ[illegible]δαντα ὅτι ὄχι μονάχα οἱ θνητοί, [illegible]ὰ ἀκόμα καὶ αὐτοὶ οἱ Ἀθάνατοι δὲν μποροῦσαν νὰ ξεφύγουν, μὲ κανένα τρόπο, ἀπὸ τὸ πεπρωμένο αὐτό.

Ὁ μῦθος τοῦ Οἰδίποδος στηρίζεται ἀκριβῶς πάνω στὴν πεποίθησι καὶ τὴν πίστιν αὐτὴ τῶν ἀρχαίων. Συμβολίζει τὴν τραγικὴν προσπάθειαν τοῦ ἀνθρώπου, ποὺ προσπαθεῖ νὰ ξεφύγη ἀπὸ τὸ πεπρωμένο του καὶ πέφτει ἀκριβῶς στὸ ἔγκλημα, ποὺ τοῦ εἶναι «γραμμένο» νὰ διαπράξη, τὴ στιγμὴ ποὺ νομίζει πῶς ξέφυγε ὁριστικὰ πλέον τὸν κίνδυνο ποὺ διέτρεχε.

* * *

Ὁ Λάϊος καὶ ὁ Οἰδίπους εἶναι δύο ἀπὸ τὶς τραγικώτερες μορφὲς τῆς ἀρχαίας μυθολογίας. Ἀποτελοῦν ἐπίσης δυὸ ἐντονώτατες εἰκόνες τῆς ἀνθρωπίνης ἀδυναμίας, τῶν ἀνθρωπίνων παθῶν, τῶν ἀνθρωπίνων συναισθημάτων.

Οἰδίπους καὶ Ἀντιγόνη

Ὡστόσο εἶναι δυὸ φυσιογνωμίες ὁλωσδιόλου ἀντίθετες. Ὁ Λάϊος, ὁ πατέρας ποὺ φονεύεται ἀπὸ τὸ παιδί του, ποὺ δὲν τὸν γνωρίζει, εἶναι ὁ ἄνθρωπος ποὺ συνειδητὰ ἔρχεται σὲ σύγ[illegible] ταγή. Ὁ ἄνθρωπος ποὺ νομίζει π[illegible] ἔχει τὴ δύναμι νὰ παραβῆ τὸ θεῖο νόμο καὶ τὴν θεία τιμωρία. Ὁ ἄνθρωπος ποὺ ἐγκληματεῖ καὶ κάμνει ἀκολασίες περιφρονῶντας τὸν ἱερὸ καὶ ἀνθρώπινο νόμο καὶ προσπαθῶντας ν' [illegible] δολιευόμενος θεοὺς καὶ ἀνθρώπους, τὴν τιμωρία. Ἀντίθετα, ὁ Οἰδίπους εἶναι ἡ εἰκόνα τοῦ ἀνθρώπου ποὺ προσπαθεῖ ν' ἀποφύγη τὸ πεπρωμένο καὶ τὴ θεία ὀργὴ καὶ πέφτει στὸ ἔγκλημα καὶ στὴν ἄδικη πρᾶξι, χωρὶς νὰ τὸ θέλη. Τέλος προσφέρεται ὁ ἴδιος θυσία, γιὰ νὰ ἐξιλεώση ἕνα ἔγκλημα, μολονότι δὲν εἶναι αὐτὸς ὁ ἴδιος ὑπεύθυνος γι' αὐτό.

Εἰς τὸν μῦθο τοῦ Λαΐου καὶ τοῦ Οἰδίποδος ἡ ἀρχαιότητα μᾶς ἔδωκε τὶς ἀριστουργηματικώτερες εἰκόνες τῆς ἀνθρωπίνης τραγῳδίας. Πάνω στὸ μῦθο αὐτό, ποὺ ἀναφέρθηκε πρώτη φορὰ στὰ Ὁμηρικὰ Ἔπη, οἱ Ἕλληνες τραγικοὶ (ὁ Σοφοκλῆς στὶς τραγῳδίες του «Οἰδίπους τύραννος» καὶ «Οἰδίπους ἐπὶ Κολωνῷ», ὁ Αἰσχύλος στοὺς «Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας», ὁ Εὐριπίδης εἰς τὶς «Φοίνισσες»), μᾶς ἔδωσαν τὰ ὑπέροχα ἐκεῖνα ἀριστουργήματα τοῦ ἀρχαίου πνεύματος, αἰώνια μνημεῖα τῆς βαθειᾶς ἀναλύσεως τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς τῶν ἀρχαίων, ποὺ ἐξακολουθοῦν καὶ σήμερον ἀκόμη, ἔπειτα ἀπὸ τόσους αἰῶνες, νὰ συγκινοῦν τὴν ἀνθρώπινη ψυχὴ καὶ παραμένουν ἀνυπέρβλητα δημιουργήματα ἀριστοτεχνικῆς περιγραφῆς τῶν σφοδροτέρων συναισθημάτων καὶ παθῶν καὶ τῶν βασικωτέρων ἀδυναμιῶν τοῦ ἀνθρώπου.

* * *

Προτοῦ συνεχίσωμε εἶναι ἀκόμα ἀνάγκη νὰ σημειώσουμε κάτι ἀπαραίτητο γιὰ τὴν κατανόησι τοῦ ἀρχαίου κόσμου. Ὁ ἀρχαῖος κόσμος εἶναι γεμᾶτος ἀπὸ θρύλους καὶ μύθους. Ἀλλὰ πίσω ἀπὸ τὸν ἁπλὸ μῦθο πάντοτε πρέπει ν' ἀναζητήσωμε κάτι βαθύτερο, κάτι πραγματικώτερο, κάτι ἀπὸ τὴν ἴδια τὴν ζωὴ τοῦ ἀρχαίου κόσμου. Γιατὶ ὁ ἀρχαῖος μῦθος δὲν εἶναι ἕνα ἁπλὸ παραμῦθι. Τὰ πρόσωπα τοῦ ἀρχαίου μύθου, ὅταν εἶναι πλάσματα φαντασίας, ἀποτελοῦν συχνὰ προσωποποίησι τῶν ἀνθρωπίνων παθῶν, ποὺ οἱ ἄνθρωποι προσπαθοῦσαν νὰ ἐξαϋλώσουν, νὰ τοὺς δ[illegible] ρη μορφή, νὰ περι[illegible] σεως τῆς φύσεως, γεγονότα, ποὺ εἶχαν πιὰ λησμονηθῆ στὶς μεταγενέστερες ἐποχὲς καὶ ποὺ ἡ ἀδύνατη ἀνθρώπινη μνήμη ἀρκέσθηκε νὰ τὰ πλαισιώνη ὁλοένα περισσότερο μὲ ποιητικὴ μορ[illegible] Οἱ [illegible] ποὺ ἐκινοῦντο μέσα σ' αὐτόν, εἶχον παύσει πλέον νὰ εἶναι μορφὲς ἀνθρώπινες. Ἀπετέλουν τὸ συμπύκνωμα τῆς ἀνθρωπίνης προσπαθείας, καὶ σὰν τέτοιες, πῆραν κι' ἔφτασαν ὡς ἐμᾶς, μὲ τὴν ἀπίθανη μορφὴ ἐξωκόσμων καὶ ἀπιθάνων ὄντων.

Ι. Ν. Β--ς

Ἀπὸ τὴν ἐπίσκεψι τοῦ [illegible] ἐργ[illegible] τῆς Ὑπηρεσίας [illegible]

Φαλαγγίτισσαι τοῦ Λόχου Ε. Ο. Ν. Θηλέων Λεχαινῶν.

ξιν τῆς σπορά…
λέοχης Ε. Ο.

γματα ἐργασίας
ν. 3) Ὁ ἀναπλη-
Διοικητοῦ Ἡ-
ανηγυρικὴν ἔναρ-
τὸν κῆπον τῆς
ἐξόρμησις διὰ

Ὁ Θεοφιλέστατος [illegible] Γαλαντίου Παντελεήμων, βοηθὸς Ἐπίσκοπος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν, ἐγκαινιάζων τὰς κα[illegible] πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Νεολαίαν, ἀπὸ τῶν νέων ἐγκαταστάσεων τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ τῆς Ε. Ο. Ν.

Τὸ Βῆμα τῶν νέων

ΠΕΤΑΛΟΥΔΑ

'Η καρδιά μου ἀνθοβολεῖ
σάν ἕνα παρτέρι
γύρω ἡ φύσι μὲ καλεῖ
κι' ἁπαλό τ' ἀγέρι

Μὲ λικνίζει τόσο ἀέρα
μέσα στά λουλούδια,
ποὺ μοῦ λένε τρυφερά
λόγια καὶ τραγούδια.

"Ενα ρόδο μοῦ γελᾶ
μὲ καλωσορίζει
τὸ ζαμπάκι τὸ λιλά
του μοσχομυρίζει.

Κι' ἡ βιολέττα ντροπαλή
μὲ κρυφοκυττάζει
μιά τουλίπα παρδαλή
χαιρετάει μὲ νάζι

Μά γὼ φεύγω ἀπ' ὅλα αὐτὰ
σάλλονε πηγαίνω
μέσ' στὸν ἥλιο τὸν ξανθὸ
τὸν εὐλογημένο.

Κι' ὅποιος μὲ θαρρεῖ τρελλὴ
τίποτα δὲν ξέρει:
'Η καρδιά μου ἀνθοβολεῖ
σάν ἕνα παρτέρι.

ΜΗΝΑΣ ΕΜΜ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ

ΤΟ ΕΛΛΗΝΟΠΑΙΔΟ

Σάν τὸν ἥλιο που ἁπλώνει στά πέλαγα
τὸ χρυσό του, τὸ τούλινο ἀτλάζι
ὅλο φλόγα γιομάτο ὁλοζώντανη
τὸ παιδί τῆς 'Ελλάδος πῶς μοιάζει!

Πάνωθέ του γαλάζιο, ὁλοκάθαρο
τούρανοῦ μας τὸ χρῶμα ἀντικρύζει
Καὶ στό 'γρό, τὸ σεντόνι τῆς θάλασσας
τους γλυκούς του καϋμούς νανουρίζει.

"Αλλο Ναύτης νά γίνη νειρεύεται,
σάν τὸ γλάρο μακριά νά πεταξη
κι' ἕνα βράδυ μὲ χρόνια βαθύπλουτος
στό μικρό του νησάκι ν' ἀράξη.

Κι' ἄλλο πιό τολμηρότερο στέκεται
και μὲ ζήλεια κοιτάει τὸν αἰθέρα.
Πότε τάχα ψηλά σάν τὸν "Ικαρο
νά πετάξη κι' αὐτό θάρθη μέρα;

ΟΛΓΑ ΣΟΛΩΜΟΥ

ΣΤΗ ΝΕΑ ΕΛΛΑΔΑ ΜΑΣ

'Η ΝΕΑ ΕΛΛΑΔΑ ἀρχινησε νά ζῆ
Τ' Αιγαίο τὸ [illegible] νέο μας φωτίζει
[illegible] ὅλοι μαζί
Στη Δοξα την παληά, ποὺ ξαναρχίζει.

Ξανάζησε μιά νύκτα Αὐγουστιανή
Τὸ Εικοσιένα μ' ὅλη του τη φλόγα
Κι' ὁ ΑΡΧΗΓΟΣ στην "Αγια Λαύρα της [Ζωῆς]
'Υψωσε τη Σημαία μας κι' εὐλόγα.

Ξεχάστηκαν τά πάθη τὰ παληά!
Τὸ Δράμα τέλειωσ', ἔπεσε ἡ αὐλαία
Και μ' 'Εθνική, περήφανη καρδια
'Εμπρὸς βαδίζει πάντα ἡ ΝΕΟΛΑΙΑ.

Καὶ παίρνομε τὸ δρόμο ὅλοι μαζὶ
Πρὸς μιάν αὐγή, καινούργια, ἐλπιδοφόρα.
Στόν Τρίτο 'Ελληνικό Πολιτισμό
Ποὺ θ' ἁπλωθῆ στόν κόσμο καὶ στη Χώρα.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΑΡΟΚΟΠΟΣ

ΑΚΟΥΑΡΕΛΛΑ

Φθινόπωρο! Τά χελιδόνια ἑτοιμάζονται γιά τό μεγάλο τους ταξίδι. 'Ο καλογιάννος θ' ἀπομείνη μοναχός τραγουδώντας τὸν ἐρχομό τοῦ [illegible]

'Η θάλασσα, τά βουνά, οἱ κάμποι, οἱ πεδιάδες, θ' ἀντικρύσουν τά ταξιδιάρικα πουλιά στὸν μουντόχρωμο οὐρανό, ποὺ θύελλες κι' ἀνεμοστρόβιλους προμηνᾶ.

Χοντρές σταλαματιές αὐλακώνουν τὸ ξεραμένο χῶμα. 'Η ἀτμόσφαιρα, κρύα καὶ παγε[illegible] χονται τά δέντρα καὶ τά γυμνά κλαδιά των γέρνουν ταπεινά στη γῆ. Στά τζάμια [illegible] φθινοπωριάτικο κλάμα κι' ἡ βροχή φέρνει στη σκέψι εἰκόνες ξεθωριασμένες καὶ γεμίζει τὴν ψυχή μὲ βαρειά μελαγχολία.

Κάπου ἐκεῖ μακριά τά χελιδόνια συνεχίζουν τὸ κουραστικό ταξίδι των. 'Η μπόρα ξεσπάει δυνατή, ἡ θύελλα δυναμώνει κι' ἡ ἀνεμοζάλη φουρτουνιάζει τίς ψυχές.

[illegible]

Κάπου ἐκεῖ μακριά φαίνονται τά χελιδόνια ποὺ ξαναγυρίζουν.

ΒΑΣΣΟΣ ΒΑΘΝΑΣ-ΠΟΥΛΑΤΖΑΣ

ΤΟ ΦΕΓΓΑΡΙ ΖΩΓΡΑΦΙΖΕΙ

Τὸ φεγγάρι προβάλλει πίσω ἀπό τὸ βουνὸ καὶ σά ζωγράφος βάζει ἐδῶ μιά πινελλιά ἀνοιχτό χρῶμα κι' ἐκεῖ μιά πινελλιά σκοῦρο. Καὶ [illegible] του. Τά μονοπάτια ποὺ διασχίζουν τά γυμνά μέρη τοῦ βουνοῦ φαίνονται σά φειδίσια ποτάμια λυωμένου ἀσημιοῦ. Καὶ στὸ βάθος διακρίνονται μερικά φῶτα ἑνὸς χωριοῦ θαμπωμένα ἀπ' τη λάμψι τοῦ ἀσημιοῦ.

Καὶ ὅλα αὐτά τά σκεπάζει ἀστροκέντητος ὁ ἑλληνικός οὐρανός, μὲ λίγα πουπουλένια συννεφάκια στό βάθος, ποὺ κάθε λίγο καὶ λιγάκι ἀλλάζουν χρῶμα καὶ φωτισμό.

Μά ὅλα σβύνουν ἔτσι καὶ τὸ φεγγάρι [illegible] ἔκαμε ὅλο τὸ γῦρο καὶ φώτισε τη γῆ. [illegible] τη θάλασσα, την [illegible] ἀφοῦ ἔρριξε μιά τελευταία [illegible] στά σταχτόχρωμα πιά [illegible] του. [illegible] νά μᾶς [illegible] λαμπρὸ [illegible] ἀξέχαστη [illegible]

[illegible]

ΠΟΛΕΜΟΣ - ΕΙΡΗΝΗ

[illegible]

ΕΜΠΡΟΣ

'Εμπρὸς τῆς 'Ελλάδας παιδιά
στο στίβο ἄς τρέξωμε τώρα
μὲ θάρρος, ζωή, λεβεντιά.
ἐμπρὸς τῆς 'Ελλάδας παιδιά
τῆς νίκης νά δρέψωμε δῶρα.

'Εμπρὸς τῆς 'Ελλάδας παιδιά
στό στίβο ἄς πάμε καὶ πάλι
γεροὶ νά γενοῦμε δρομεῖς,
στό ἅλμα, στη σφαίρα ἐμεῖς,
στο δίσκο ἐμεῖς καὶ στην πάλη.

'Εμπρὸς τῆς 'Ελλάδας παιδιά,
ὁ στίβος ἐδῶ μᾶς προσμένει
κορμιά νά μᾶς πλάση γερά,
στό πήδημα νά δώση φτερά...
'Εμπρὸς μὲ μυρτιά στολισμένοι...

[illegible] Κ. ΔΟΥΡΑΜΑΝΗΣ

ΣΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΜΟΥ ΑΡΧΗΓΟ

[illegible] καὶ γελούσανε τ' ἀστέρια. Γελούσανε καὶ παίζανε τ' ἀστέρια καὶ ὅλα μέσ' στη φύσι ἐγελούσαν κι' ἀκούραστα μ' ὁρμή ἐπιθεωρούσαν Πιτέας κι' 'Αρχηγέ τά [illegible]

[illegible]

[illegible] ΟΣ Α. [illegible] ΝΑΣΤΑΣΟΠΟ[illegible]Σ

[illegible]

ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ

Δεύτερη πατρίδα

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Τὰ κτυπήματα αὐτὰ ξάπλωσαν τὴν ἀντιλόπη ἀκίνητη πάνω στὰ χαμόκλαδα, ὅταν ὁ ναύκληρος σηκωνόταν σιγὰ σιγά, λέγοντας:

— Νὰ χαθῇ! Πολλὰ κύματα ἔφαγα στὴ ζωή μου, μὰ κανένα δὲν μ' ἔκανε νὰ πάρω τέτοια τούμπα!

Κι' ἄρχισαν ἀμέσως νὰ γδέρνουν τὴν ἀντιλόπη ποὺ τοὺς ἐξασφάλισε τροφὴ ὡς αὔριο τὸ βράδυ. Ἄναψαν φωτιὰ σ' ἐκεῖνο τὸ πλάτωμα, κοντὰ στὸ ποταμάκι μὲ τὸ καθαρὸ καὶ κρύο νερό, κι' ἔψησαν τὸ ἄφθονο καὶ νόστιμο κρέας της κι' ἔφαγαν ὅλοι μὲ τὴ μεγαλύτερη ὄρεξι.

Ἀφοῦ τέλειωσε τὸ φαιδρὸ αὐτὸ γεῦμα, ξεκίνησαν. Κι' ἐξακολούθησαν τὸ δρόμο τους ἀχώριστοι. Κανένα ἐμπόδιο δὲν τοὺς παρουσιάσθηκε. Καὶ στὶς τέσσαρες τὸ ἀπόγευμα ἔφθασαν στὴν ἀκροδασιά.

Ἐλάφια καὶ ζαρκάδια περνοῦσαν ἀπὸ μακριά. Μὰ δὲν εἶχαν ἀνάγκη νὰ τὰ κυνηγήσουν. Ἀκόμη εἶδαν καὶ πολλὰ κοπάδια καμηλοπούλια, καθὼς καὶ μερικοὺς ἐλέφαντες.

Στὶς ἔξη, ἄναψαν πάλι φωτιὰ ἀπὸ ξερὰ ξύλα κι' ἑτοίμασαν τὸ γεῦμα τους ὅπως καὶ τὸ πρωΐ. Ἀλλὰ δὲν εἶχαν ἐδῶ σπηλιὰ γιὰ νὰ διανυκτερεύσουν. Εὐτυχῶς ποὺ ὁ καιρὸς ἦταν λαμπρὸς καὶ θὰ μποροῦσαν νὰ περάσουν στὸ ὕπαιθρο.

Ἔτσι πέρασαν τὴ νύχτα. Καὶ τὰ χαράματα πάλι ξεκίνησαν.

Ὁ δρόμος δὲν παρουσίαζε καμμιὰ δυσκολία τώρα. Καὶ μόνο ποὺ λοξοδρομοῦσαν κάπου - κάπου, γιὰ νὰ περπατοῦν κάτω ἀπὸ τὰ δένδρα, ἐπειδὴ ὁ ἥλιος ἔκαιγε πολύ.

Τὸ μεσημέρι ἀπάντησαν ἕνα ποτάμι, πλατὺ ὡς δέκα ὀργυιές, ποὺ τὸ γοργὸ νερό του ἔτρεχε πρὸς τὸ βοριᾶ. Κάθισαν κι' ἐγευμάτισαν ἐκεῖ, μὲ τὴ χθεσινὴ ὄρεξι καὶ φαιδρότητα, κι' ἔπειτα ἀκολούθησαν τὴν ἀριστερὴ του ὄχθη. Καὶ τὸ ποτάμι αὐτὸ ἦταν ὁ Μόντροζ.

Ὕστερ' ἀπὸ μιᾶς ὥρας δρόμο, ἄφησαν τὸν Μόντροζ, ποὺ ἔστρεφε ἀπότομα πρὸς τ' ἀνατολικά. Κι' ὕστερ' ἀπὸ ἄλλες δυὸ ὧρες, ὁ Φρὶτς κι' ὁ Φραγκίσκος ποὺ πήγαιναν μπροστά, ἔμπαιναν τέλος σὲ μιὰ χώρα ποὺ τὴν ἤξεραν.

— Τὸ Γκρύνταλ! φώναξαν μὲ χαρά.

Ἦταν πραγματικῶς ἡ περίφημη κοιλάδα καὶ δὲν εἶχαν παρὰ νὰ τὴν ἀνεβοῦν, γιὰ νὰ φθάσουν ὡς τὰ σύνορα τῆς Γῆς τῆς Ἐπαγγελίας, ὡς τὴν πύλη της ποὺ τὴν ἐσχημάτιζε τὸ στενὸ τοῦ Φραγμοῦ. Κι' αὐτὴ τὴ φορὰ οὔτε κόπος οὔτε πεῖνα δὲν μποροῦσε νὰ τοὺς κρατήσῃ.

Προχώρησαν λοιπὸν ἀκολουθῶντας μὲ βῆμα ταχὺ τὸν Φρὶτς καὶ τὸν Φραγκίσκο. Κι' ἡ ἀνυπομονησία τους εἶχε κορυφωθῆ, ἐπειδὴ ἔβλεπαν νὰ πλησιάζουν τὸ πολυπόθητο τέρμα.

Θὰ συναντοῦσαν πρῶτα - πρῶτα τὸ Ἔμπερφουρτ. Κι' ἂν εἶχαν τύχη ἴσως νὰ εὕρισκαν ἐκεῖ τὸν κ. Ζερμάττ καὶ τὸν κ. Οὐόλστων, ποὺ συνήθιζαν αὐτὴ τὴν ἐποχὴ καὶ πήγαιναν σ' ἐκεῖνο τὸ κτῆμα. Ἀλλὰ δὲν βρῆκαν κανένα στὸ κτῆμα. Μονάχα τὸ σπιτάκι βρίσκουνταν σὲ καλὴ κατάστασι. Ἄνοιξαν λοιπὸν τὰ παράθυρα καὶ τὶς πόρτες του κι' ἑτοιμάστηκαν νὰ ἐγκατασταθοῦν γιὰ λίγες ὧρες.

Τὰ κρεββάτια παραχωρήθηκαν στὶς γυναῖκες, στὸ μικρὸ Μπόυπ καὶ στὸν πλοίαρχο Γκούλδ. Ἐνῷ τὸ πάτωμα τοῦ ὑποστέγου, σκεπασμένο μὲ ἄχυρα, ἦταν ἀρκετὸ γιὰ τοὺς ἄλλους.

Κι' ἀφοῦ ἑτοίμασαν ἕνα καλὸ γεῦμα ἀπὸ τὰ τρόφιμα ποὺ βρῆκαν σ' ἕνα μεγάλο πανέρι ἀπὸ λυγαριά, κονσέρβες διαφόρων εἰδῶν, κρέατα καὶ ψάρια παστά, κι' ἀφοῦ ἔκοψαν φροῦτα ἀπὸ τὰ δένδρα καὶ χορταρικὰ ἀπὸ τὸ λαχανόκηπο, κι' ἀφοῦ ἤπιαν μερικὰ ποτήρια φοινικίτη ἀπ' τὰ βαρέλια τῆς ἀποθήκης ποὺ ἄνοιξαν, πῆγαν νὰ κοιμηθοῦν καὶ ν' ἀναλάβουν ἀπὸ τοὺς κόπους τῆς τόσο εὐτυχισμένης αὐτῆς ἡμέρας. Κι' ὡς τὸ πρωῒ μπόρεσαν νὰ κοιμηθοῦν χωρὶς νὰ τοὺς διαταράξῃ κανείς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΗ'.

Τὴν ἄλλη μέρα κατὰ τὶς ἑπτά, ἀφοῦ ἐπρογευμάτισαν μὲ ὅ,τι τοὺς εἶχε μείνει ἀπὸ τὴν προηγούμενη, ἔφυγαν γιὰ τὸ Φάλκενχορστ. Πέρασαν ἕνα γεφυράκι καὶ μπῆκαν σ' ἕνα πιὸ δασωμένο μέρος. Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ κελαδήματα τῶν πουλιῶν, τὶς φωνὲς τῶν περδικῶν καὶ τῶν παπαγάλων καὶ τὰ οὐρλιάσματα τῶν τσακαλιῶν, δὲν ἀκουγόταν τίποτα ἄλλο.

Ὡστόσο ἐπλησίαζαν στὸ Φάλκενχορστ. Μισὴ ὥρα ἀκόμα, καὶ θὰ περνοῦσαν τὸ δάσος, ὅπου στὴν ἄκρη του ὑψωνόταν ἡ πελώρια ἐκείνη μαγκλιέρα, ἕνα δένδρο γιγάντειο, ποὺ οἱ τεράστιοι κλάδοι του στηρίζανε μιὰ ἐναέριο κατοικία.

Βαθειὰ σιωπὴ βασίλευε κάτω ἀπὸ κεῖνα τὰ δένδρα ποὺ περπάταγαν — μιὰ σιωπὴ ποὺ τοὺς προξενοῦσε τρόμο.

Βιάσανε τὸ βῆμα τους γιὰ νὰ περάσουν ὅσο μποροῦσαν πιὸ γρήγορα. Καὶ σὲ λίγο φάνηκε ἡ ἀκροδασιὰ κι' ἡ πελώρια ἐκείνη μαγκλιέρα. Τὸ γιγάντειο δένδρο ἦταν στὴ μέση μιᾶς αὐλῆς, καὶ γύρω του ὑπῆρχε φράκτης μὲ παλούκια.

. . Ὁ Φρὶτς κι' ὁ Φραγκίσκος ἔτρεξαν στὴν πόρτα αὐτοῦ τοῦ φράκτη.

Τὰ κτυπήματα αὐτὰ ξάπλωσαν τὴν ἀντιλόπη

Τὴ βρῆκαν ἀνοικτὴ καὶ μάλιστα μισοβγαλμένη ἀπ' τὶς θηλιές της.

Ἡ κατοικία ἦταν ἔρημη. Ἀπ' τὰ σπιτάκια, ἀπὸ τοὺς σταύλους, ποὺ ἦτανε κτισμένα στὴν περιοχὴ τοῦ φράκτη, δὲν ἔβγαινε κανένας κρότος, οὔτε ποδοβολητό, οὔτε φτερούγισμα, οὔτε μουγγρητό, οὔτε βέλασμα, οὔτε κακάρισμα. Κι' ὅμως πρόβατα, καὶ γίδια, κι' ἀγελάδες, καὶ πουλερικὰ δὲν ἔλειπαν ποτὲ ἀπὸ τὴν αὐλὴ ἐκείνη. Καὶ τὰ πράγματα κάτω ἀπ' τὰ ὑπόστεγα βρισκόντουσαν σὲ μεγάλη ἀκαταστασία.

Τὸ κτῆμα τοῦ Φάλκενχορστ εἶχε δυὸ κατοικίες: τὴ μιὰ πάνω στοὺς κλώνους τῆς μαγκλιέρας καὶ τὴν ἄλλη κάτω ἀπὸ τὶς πελώριες ρίζες της.

— Πᾶμε μέσα! εἶπε ὁ Φρὶτς μὲ συγκινημένη φωνή.

Καθὼς προχώρησαν, βρέθηκαν μπροστὰ σ' ἕνα θέαμα λεηλασίας, ποὺ τοὺς ἄφησε ἐκπλήκτους.

— Κάτι κακὸ βέβαια συνέβη, εἶπε ὁ πλοίαρχος Γκούλδ· ἀλλὰ μπορεῖ νὰ μὴν εἶναι τόσο μεγάλο, ὅσο τὸ φαντάζεσθε τώρα.

Κανένας δὲν ἀποκρίθηκε. Μὰ τί νὰ εἶχε λοιπὸν συμβῆ; Εἶχε πέσει στὴ Νέα - Ἑλβετία καμμιὰ ὀρδὴ ἀγρίων πειρατῶν, ποὺ ἀφθονοῦσαν τὸν καιρὸ ἐκεῖνο στὸν Ἰνδικὸ Ὠκεανό; Κι' ἄραγε νὰ εἶχαν προφθάσει οἱ δυὸ οἰκογένειες νὰ φύγουν καὶ νὰ κρυφθοῦν σὲ σίγουρο μέρος ἢ νὰ ἐγκαταλείψουν τὸ νησί; Ἢ μήπως εἶχαν πέσει στὰ χέρια αὐτῶν τῶν ἀγρίων, ἢ μήπως εἶ[illegible]

— Ἂς ἀνεβοῦμε πρῶτα ὅλοι, τοὺς ἐπρότεινε ὁ Τζὼν Μπλόκ, κι' ἴσως κεῖ πάνω κάτι μπορεῖ νὰ δοῦμε...

— Ἀπάνω!.. ἀπάνω!.. ἀποκρίθηκε ὁ Φρὶτς στὴν πρότασι τοῦ ναύκληρου.

Ἡ κατοικία ποὺ στηριζόταν στοὺς κλώνους τῆς μαγκλιέρας εἶχε γλυτώσει ἀπ' τὴ λεηλασία, χάρις στὸ πυκνὸ φύλλωμα τοῦ δένδρου. Τὰ ἔπιπλα ἦταν στὴ θέσι τους, ἀπείρακτα. Φαίνεται πὼς δὲν εἴχανε ἰδεῖ τὴν πόρτα τῆς σκάλας. Μὰ οὔτε κι' ὁ κυκλικὸς ἐξώστης φαινόταν διόλου ἀπ' τὴν αὐλή. Ἀκόμη κι' ἀπ' τὴν ἀκροδασιὰ δὲν θὰ μποροῦσε κανεὶς νὰ τὸν διακρίνῃ, μέσα στοὺς πυκνοὺς κλώνους τῆς μαγκλιέρας, ποὺ εἶχε φουντώσει πολὺ τὰ τελευταῖα δώδεκα χρόνια.

Μόλις [illegible] στὸν ἐξώστη, ὁ Φρὶτς [illegible] Τζὼν Μπλὸκ [illegible] στοὺς ψηλότερους κλώνους, γιὰ νὰ ἰδοῦν ὅσο μποροῦσαν μακρύτερα. Καὶ μάλιστα μ' ἕνα κυάλι ποὺ βρῆκαν, [illegible] τὸ ἀκρογιάλι. Ἀλλὰ [illegible] οἱ δύο [illegible] Ζερμάττ καὶ Οὐόλστων [illegible] ἦταν πιὰ στὸ νησί. Ἀπὸ τὸ ὕψος τοῦ δένδρου δὲν ἔβλεπαν κανένα καπνὸ ποὺ νὰ μαρτυράῃ [illegible]σία τους. Τότε ὁ πλοίαρχος Γκούλδ [illegible] μήπως οἱ δύο οἰκογένειες εἴχανε φύγει μὲ τὴ θέλησί τους ἀπ' τὸ νησί, γιὰ νὰ βροῦν τοὺς δικούς τους, ἀφοῦ ὁ «Ξιφίας» δὲν εἶχε φανεῖ τὴν ὡρισμένη ἐποχή.

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΣΤΗΛΗ του Γιατρού

Εις τί χρησιμεύουν οἱ ἀμυγδαλές

Οἱ ἀμυγδαλὲς γιὰ νὰ βρίσκωνται ἐκεῖ ποὺ εἶναι πρέπει νὰ ἔχουν κάποια ἀποστολή. Τίποτε δὲν ὑπάρχει στὸ σῶμά μας ἄσκοπο, ὅλα τὰ ὄργανα ἐκτελοῦν μιὰ ὡρισμένη λειτουργία, ἡ ὁποία ἐξασφαλίζει τὴν ὑγείαν καὶ ἰσορροπίαν εἰς τὸν ἀνθρώπινον ὀργανισμόν. Τὰ πάντα ὁ Δημιουργὸς ἐποίησεν ἐν σοφίᾳ. Οἱ ἀμυγδαλὲς πρῶτον θεωροῦνται ὡς ἀμυντήρια ὄργανα. Τοῦτο ὑποστηρίζεται ὑπὸ τῶν περισσοτέρων ἐρευνητῶν καὶ πρὸς ἀπόδειξιν ἀναφέρουν τὴν θέσιν ποὺ κατέχουν οἱ ἀμυγδαλές. Ἐμποδίζουν τὴν εἴσοδον τῶν μικροβίων εἰς τὸν πνεύμονα καὶ τὸν ἐντερικὸν σωλῆνα ἤ, ὅταν περνοῦν ἀπὸ τὶς ἀμυγδαλὲς τὰ ἐξασθενίζουν, ὥστε ὅταν εἰσέρχωνται εἰς τὸν ὀργανισμὸν νὰ μὴ ἔχουν τὴν δύναμιν νὰ βλάψουν. Δευτέρα ἀποστολὴ τῶν ἀμυγδαλῶν εἶναι ἡ λειτουργία τῆς ἔσω ἐκκρίσεως, δηλ. ὅτι οἱ ἀμυγδαλὲς βγάζουν μιὰ οὐσία εἰς τὸν ὀργανισμὸν καὶ ἡ ὁποία μαζὶ μὲ ἄλλες, ὅπως τοῦ θυρεοειδοῦς ἀδένος ποὺ εἴπαμε ἄλλοτε (ἀριθ. τεύχ. 29) ρυθμίζουν ὡρισμένες λειτουργίες. Τοῦτο μᾶς ἐδόθη ἡ εὐκαιρία νὰ τὸ διαπιστώσωμεν καὶ ἡμεῖς, διότι σὲ πολλὰ παιδιὰ μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν ἀμυγδαλῶν παρατηροῦνται διάφορες διαταραχὲς δυσκολοεξήγητες, ὅπως ἄλλα παχαίνουν πολύ, ἄλλα τοὐναντίον ἀδυνατίζουν περισσότερον, καὶ ἄλλα γίνονται νευρικά. Τρίτη ἀποστολὴ τῶν ἀμυγδαλῶν εἶναι ἡ αἱμοποιητικὴ λειτουργία, ὅτι δηλαδὴ οἱ ἀμυγδαλὲς καὶ ἰδίως εἰς τὴν βρεφικὴν ἡλικίαν πλουτίζουν τὸ αἷμα μὲ λεμφοκύτταρα. Τοῦτο εἶναι βέβαιον καὶ ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ὄγκου τῶν ἀμυγδαλῶν κατὰ τὴν νηπιακὴν ἡλικίαν.

Δὲν εἶναι ὅμως γνωστὸν ἐὰν ἡ αἱμοποιητικὴ λειτουργία τῶν ἀμυγδαλῶν ἐξακολουθῆ καὶ εἰς τὴν [illegible] τέραν παιδικὴν ἡλικίαν. Τετάρτη [illegible] τουργία τῶν ἀμυγδαλῶν εἶναι ἡ τῆς ἀποβολῆς. Κατὰ τὴν θεωρίαν [illegible] οἱ ἀμυγδαλὲς [illegible] ἐκ τοῦ ὀργανισμοῦ [illegible] καὶ διάφορα [illegible] τοῦ ὀργανισμοῦ. Τοῦτο [illegible] βεβαιοῦται καὶ [illegible] ποὺ [illegible] ἄρθρο, ὅτι [illegible] λῶν ὀφείλεται [illegible] ποὺ παράγεται συνεχῶς κατὰ τὴν ἀποβολὴν τῶν ἀρθριτικῶν τοξινῶν καὶ ἀλάτων διὰ τῶν ἀμυγδαλῶν.

Ἄλλη τέλος λειτουργία [illegible] καὶ ἡ [illegible] εἶναι [illegible] ποὺ [illegible] λὲς σχηματίζ[illegible] μοὺς τῶν [illegible] ποῖα κατόπιν χρησιμεύουν εἰς τὴν καταπολέμησιν καὶ προφύλαξιν ἀπὸ τῶν διαφόρων νόσων ποὺ προσβάλλουν τὰ παιδιά. Οἱ ἀμυγδαλὲς δηλ. σχηματίζουν εἰδικὰ ἐμβόλια, τὰ ὁποῖα ἐμβολιάζουν τὸν ὀργανισμὸν καὶ ἔτσι ἀποκτᾷ ἐν μέρει ἀνοσίαν διὰ πολλὰ μικρόβια. Τοῦτο ἐξηγεῖ καὶ τὴν ἀτροφία τῶν ἀμυγδαλῶν εἰς τὸν ἐνήλικον, ὅτι δηλ. παύει ἡ ἀποστολὴ τῶν ἀμυγδαλῶν ἐφ' ὅσον ὁ ὀργανισμὸς ἐνεβολιάσθη ἀπὸ ὅλα τὰ μικρόβια.

Ἐνῷ ὅμως οἱ ἀμυγδαλὲς ἐκτελοῦν σπουδαῖες φυσιολογικὲς λειτουργίες εἰς τὸν ὀργανισμόν, γίνονται συχνότατα καὶ αἰτία πολλῶν δεινῶν, τόσον ὥστε νὰ παραβλέπωμεν τὴν ὠφέλειάν των πρὸ τῆς προφανοῦς βλάβης τοῦ ὀργανισμοῦ καὶ νὰ σπεύδωμεν εἰς τὴν ἀφαίρεσιν ἢ τὴν θεραπείαν των.

Εἰς τὸ ἑπόμενον ἄρθρον μας θὰ ἀσχοληθῶμεν μὲ τὰς ἐνδείξεις καὶ ἀντενδείξεις τῆς ἀφαιρέσεως τῶν ἀμυγδαλῶν, τώρα δὲ δι' ὀλίγων θὰ μιλήσωμεν διὰ τὰς συχνὰς διαταραχὰς τῶν ἀμυγδαλῶν καὶ τὸν ἀντίκτυπον αὐτῶν εἰς τὸν ὀργανισμόν μας.

Ἡ πλέον συχνὴ διαταραχὴ τῶν ἀμυγδαλῶν εἶναι ἡ ὀξεῖα ἀμυγδαλῖτις. Ὑπάρχουν παιδιὰ ποὺ προσβάλλονται συχνότατα ἀπὸ τὴν ὀξεῖα ἐμπύρετο ἀμυγδαλίτιδα, ἡ ὁποία καθίσταται ἐνοχλητικὴ καὶ προκαλεῖ ὡς θὰ ἴδοῦμε διαταραχὰς ἐνίοτε ἐπικινδύνους. Δευτέρα διαταραχὴ τῶν ἀμυγδαλῶν εἶναι ἡ χρονία ἐμπύρετος ἀμυγδαλῖτις. Εἶναι συχνή, διαρκεῖ ἐπὶ μακρόν, ἐπιφέρει πολλὰς διαταραχὰς καὶ θεραπεύεται δι' ἀφαιρέσεως ἢ εἰδικῆς τοπικῆς θεραπείας. Αἱ διαταραχαὶ ποὺ προέρχονται ἀπὸ τὶς ἀμυγδαλὲς εἶναι πρῶτον ἡ χρονία νεφρῖτις μὲ ἄφθονον λευκωματουρίαν καὶ πολλὲς φορὲς μὲ αἱματουρίαν.

Δεύτερον βλάβαι καρδιακαί, αἱ ὁποῖαι ἐφ' ὅσον εἶναι πρόσφατοι θεραπεύονται μὲ τὴν θεραπεία τῶν ἀμυγδαλῶν, ἐνῷ αἱ παλαιαὶ βελτιοῦνται μόνον. Τρίτον [illegible] εἶναι συχνὴ ἐκ τῶν ἀμυγδαλῶν. Τέταρτον αἱ χρόνιαι ἐντερικαὶ παθήσεις, [illegible] φορές [illegible] ἀμυγδαλίτιδα. Τέλος ἡ μεγάλη ὑπερτροφία τῶν ἀμυγδαλῶν προκαλεῖ ἀναπνευστικὰς [illegible] ματος. Ἐπειδὴ δὲ δυσκολεύε[illegible] τοῦ παιδιοῦ, γίνονται συχνάκις αἰτία νὰ γίνῃ στενοθώρακας [illegible]

Γ. Μπαμπούρης
Παιδίατρος

Τα νέα βιβλία

«ΠΟΡΕΙΑ ΜΕΣ' ΣΤΗ ΝΥΧΤΑ» ΓΕΡ. ΓΡΗΓΟΡΗ

Ἐκδόσεις Γκοβόστη.

Ἔτσι ὀνομάζει ἕνα μικρὸ τόμο ἀπὸ ἐννιὰ διηγήματα — ἢ κάλλιο ζωγραφιὲς — ὁ συγγραφέας τὸ βιβλίο του. Γιατί νὰ τὸ λέγῃ ἔτσι δὲν ξέρω. Ξέρω μονάχα πὼς θὰ ταίριαζε νὰ τοῦ ἔδινε τὸν τίτλο: «Πορεία μέσ' στην αὐγή ἢ πορεία μέσ' στὸ φῶς», γιατὶ ἀληθινὰ τὰ μικρὰ αὐτὰ ἐννιὰ κομψοτεχνήματα δὲν ἔχουν τίποτα νὰ κάνουν μὲ τὴ νύχτα. Μπορεῖ βέβαια νάχουνε καὶ τὶς σκιερές τους πλευρές, ἀλλὰ αὐτὸ δυναμώνει πιὸ πολὺ τὰ φωτεινά τους σημεῖα. Ἂν μιλάω γιὰ σκιὰ ἢ φῶς δὲν εἶναι γιατὶ ξέρω ὅτι ὁ συγγραφέας ἐκτὸς ἀπὸ τὴν πέννα χειρίζεται πολὺ καλὰ καὶ τὸ πινέλλο, ἀλλὰ γιατὶ ἀληθινὰ τὰ ἔργα του αὐτὰ ἔρχονται ἀπὸ τὸ βάθος τῆς ζωγραφικῆς του διαθέσεως καὶ ἁπλώνονται μπροστὰ στὰ μάτια τοῦ ἀναγνώστου σὰν ἑλκυστικὰ καλοδουλεμένα ταμπλώ.

[illegible] ιάζεται καλογραμμένο — μὲ πινέλλο ἢ μὲ πέννα δὲν μπορῶ [illegible]

[illegible] μα στὴ χώρα μας, ποὺ ἡ λογογραφία [illegible] στὸ φκιαστὸ καὶ στὸ ψεύτικο, ποὺ [illegible] ἀσυγκίνητους μ' ὅλη της τὴν ἐπι[illegible]

[illegible]

Τί ἄλλο μπορεῖ νὰ ἐπιδιώκῃ ἕνα βιβλίο, ὅταν [illegible]

[illegible] σπουδαῖο κάνει τὸ βιβλίο γιὰ τὸ [illegible]

[illegible] τὴν κάρτα τοῦ [illegible] γιὰ τὸ ξεκίνημα πρὸς τὴν κορφή.

Σ. Καρ.

«Η ΗΜΕΡΑ ΤΟΥ ΠΟΝΤΟΥ»

«Ἡ Ἡμέρα τοῦ Πόντου» εἶναι ὁ τίτλος ἑνὸς μικροῦ [illegible]

[illegible]

Πατρίδα μ' ὅλας των τὰς δυνάμεις.

Μ. Δ.

Ο ΣΩΤΗΡΗΣ

Ετσι καθὼς μούχρωνε ὁ Σωτήρης, ἀπὸ τοὺς πιὸ παληοὺς Φαλαγγῖτες τοῦ Πειραιᾶ, κίνησε ἀπὸ τὰ γραφεῖα τοῦ Ὑποτομέα του γιὰ τὸ σπίτι. Ἀπὸ τὴν περασμένη νύχτα ἔβρεχε ἀκατάπαυτα. Μιὰ ψιλὴ παγωμένη βροχή, ποὺ ὁ ἀγέρας τὴν ἔφερνε δῶθε κεῖθε.

Κι' ἕνα τούρτουρο! Ἕνα κακό! Γενάρης μήνας.

Ἕνα μικρὸ δέντρο, χωρὶς φύλλα περσινὸ φύτεμα — εἶχε λυθῆ ἀπὸ τὸ ραβδί του καὶ λύγαε ὣς κάτου στὴ γῆς, καθὼς τὸ χτύπαγε ὁ ἀγέρας.

Ὁ Σωτήρης τὸ ξανάδεσε μὲ τὸ μουσκεμένο σπάγγο, πρόσεξε νὰ τὸ στερεώσῃ καλὰ στὸ ραβδὶ γιὰ νὰ μὴ λύσῃ κι' ἔκοψε μέσα κατὰ τὴν «Πειραική».

Τὰ χέρια του εἶχαν παγώσει, ἡ στολή του εἶχε βραχῆ, ἀπὸ τὸ στόμα του ἔφευγε μιὰ ζεστὴ ἄχνα σὰν καπνός. Χιονιᾶς ἀκοῦς καὶ λές! Ἄρχισε νὰ σκοτεινιάζῃ. Δυὸ-τρεῖς βάρκες ἐγκαταλειμμένες στὴν ἀκτὴ τῆς «Πειραϊκῆς» κυττοῦσαι καρτερικὰ πρὸς τὸν οὐρανό, ἀδιάφορες καὶ ἀνέγνοιες.

[illegible] νάχης καλὸ παλληκάρι, κατὰ ποῦ πέφτει ὁ Ἅη Βασίλης;

Ἦταν μιὰ ξεστρατισμένη γρηὰ ποὺ ἐρχότανε κάτου ἀπὸ τὸ Πασᾶ Λιμάνι καὶ πήγαινε νὰ κοιέψῃ στῆς νυφης της.

Ἐρχότανε ἔτσι κοῦτσα - κοῦτσα μὲ τὰ ποδάρια, δαρμένη ἀπὸ τὴ βροχὴ καὶ τὴν πα- [illegible]

— Δὲ βλέπω ἡ μαύρη, ξεχνάω κιόλας τὰ μεγάλα σοκάκια, πέθανα ἡ ἔρημη ἀπόψε.

Ἄρχισε νὰ κλαίῃ. Ὁ Σωτήρης σκέπασε τὶς σκεβρωμένες, ὑγρὲς πλάτες της μὲ τὸ μανδύα του καὶ τὴν πῆρε ἀπὸ τὸ χέρι.

— Ἔτσι νὰ σοῦ δώσῃ γειὰ ὁ Χριστός! Καλὰ νἆσαι γυιόκα μου. Ἡ γρηὰ μουρμούριζε ἀδιάκοπα.

— Μὴ φοβᾶσαι γιαγιάκα. Ποῦ θὲς νὰ πᾶς; Στὴν ἄκρη τοῦ κόσμου; Θὰ σὲ πάω ἐγώ. Μὴ νοιάζεσαι!

Λυπότανε τὴ γρηοῦλα, ἡ καρδιά του χτύπαε παράξενα. Οὔτε κ[illegible] πιά. Μὰ ὄχι ποὺ τὸ πεθύμ[illegible]ε νὰ [illegible]

[illegible]

μὰ ἔτσι δὰ νὰ μπόραγε, λέει, κάθε μέρα νὰ δίνῃ τὸ χέρι του στοὺς ἀνθρώπους!

Ἔτσι καθὼς πήγαιναν θυμήθηκε πάλι τὸ μεγάλο χρέος ποὖχε πάρει ἀπάνω του σὰ Φαλαγγίτης. Σὰν [illegible] τοὺς Φαλαγγῖτες!

[illegible]

γρηὰ θὰ ξεστράτιζε ὀλότελα, ἴσως νάπεφτε καὶ κάτω στὴν ἀκτή, καθὼς δὲν ἔβλεπε καλὰ ἡ «μαύρη», ἴσως καὶ νὰ πάγωνε μέσ' στο δρόμο.

Μὲ τὴ σκέψι τούτη ἡ καρδιά του σκίρτησε!

— Εἶν' ἀλάργα ἀκόμη; Ρώτησε ἡ γρηά.

— Ὅπου νἆναι φτάνουμε, γιαγιάκα. Κουώνεις;

— Μοῦ πιάνεται ἡ ἀνάσα, δυὸ ὧρες τραβιέμαι ἔτσι δάς.... Εἶπα πιὰ στιμή... παει... παει... χάνουμαι. Πῶς σὲ [illegible]

— Σωτήρη. Ἐσένα γιαγιάκα;

— Τί τὸ ὄφελος νὰ σοῦ πῶ; Μιὰ φορά, Βαρβάρα μὲ λένε, ἔχω καὶ παράνομο. Φτάνουμε πιά;

— Κοντὰ εἴμαστε!

Ὁ Σωτήρης ἀναμέτρησε γιὰ μιὰ στιγμὴ τὸ δρόμο ποὺ εἶχαν νὰ κόψουν ὣς τὸν Ἅη Βασίλη. Ἔτσι καθὼς [illegible]γαιναν σιγά, ἤθελαν ἀκόμα κοντ[illegible] μισὴ ὥρα. Ἡ γρηὰ ἀγκομαχοῦσε. Ὁ δρόμος ἀνηφόριζε.

— Σῶσον Κύριε!

— Μὴ τρομάζεις, γιαγιάκα!

— Στέγνωσε τὸ στόμα μου! Ἔτσι νάχης καλὸ παλληκάρι μου, στὴν τσέπη μου εἶναι ἕνα κομμάτι κάντιο, βρέστο.

Ὁ Σωτήρης τῆς ἔδωσε τὸ κάντιο. Ἡ γρηὰ τὄπαιζε μέσ' στὸ στόμα της καὶ σωποῦσε.

Λογάριασε τὰ λεφτά του. Κρατοῦσε κάπου εἴκοσι δραχμές. Ἦταν ἐργατικὸ παιδὶ ὁ Σωτήρης. Εἶχε πάρει 300 δραχμὲς βδομαδιάτικο, ἔδωσε στὴ μητέρα του 270, αὐτὸς εἶχε ξοδέψει κιόλας δέκα, τοῦμέναν, λοιπόν, ἀκόμα εἴκοσι.

Μιὰ δυνατὴ βροντὴ χύθηκε ξάφνου ἀπὸ τὸν οὐρανὸ κάτω στὴ γῆς.

— Χριστέ μου! φώναξε ἡ γρηά.

Ἀπὸ τὸν τρόμο της κατάπιε τὸ κάντιο, κοντοστάθηκε, κι' ἄρχισε νὰ βήχῃ.

[illegible]

— Πᾶμε γιαγιάκα.

Εἶχε πιὰ σκοτεινιάσει. Ἡ θάλασσα χτυποῦσε κάτω στὰ βράχια καὶ τὰ κύματα βρέχανε τὴν ἀκτὴ ὣς ἀπάνω.

— Ἔχω κι' ἐγὼ ἕνα ἀνηψοῦδι, ἴδιο κι' ἀπαράλλακτο σὰν κι' ἐσένα, εἶπε ἡ γρηά.

[illegible]

— Κι' αὐτὸς τὰ ἴδια φοράει. Ἔρριξε [illegible] προάλλες πολὺ νερό, γιόμισαν τὰ σπίτια, μάρτυς μου ὁ Θεός, μὲ τὰ μά-[illegible]

[illegible] καὶ γλύτωσε μιὰ γυναῖκα. Κυριάκο τὸ λένε τὸ παιδί.

[illegible]

Φτάσαμε:

(Συνέχεια στὴ σελίδα 224).

ΤΟ ΓΑΛΑ

Χιλιάδες ὀκάδες γάλα ξοδεύουμε ὅλοι μας ἀπὸ τότε ποὺ θὰ γεννηθοῦμε ὣς ποὺ νὰ πεθάνουμε...

Τὸ γάλα εἶναι, ὅπως παραδέχεται ἡ ἐπιστήμη, μοναδικὴ καὶ τελεία τροφή. Εἶναι ἕνα πραγματικὸ φάρμακο καὶ μάλιστα φάρμακο ποὺ κατασκευάζεται κατ' εὐθεῖαν ἀπὸ τὴ φύσι μέσα στὸ παράξενο χημικὸ ἐργοστάσιο — ὀργανισμὸ τῆς αἶγας, τοῦ προβάτου, ἢ τῆς ἀγελάδας...

Ὅλοι ἔχουμε τὴν ἰδέα ὅτι τὸ γάλα γίνεται ἀπ' τὶς τροφὲς ποὺ καταναλίσκει τὸ ζῶον.

Καὶ ὅμως ὄχι! Τὸ γάλα γίνεται ἀπὸ τὸ αἷμα τοῦ ζώου.

Οἱ τροφὲς ποὺ τρώει, γίνονται αἷμα καὶ τὸ αἷμα γίνεται μέσα στοὺς μαστικοὺς ἀδένας γάλα!

Τί συστατικὰ ἔχει τὸ γάλα;

Ἴσως νάχουμε ἀκούσει πὼς ἔχει λεύκωμα, λῖπος, ἅλατα κλπ.

[illegible]ᾶτε ὅμως νὰ τὸ «ἀναλύσουμε» μόνοι μας γιὰ νὰ τὸ γνωρίσουμε:

Ἂς πάρουμε μιὰ ἢ δυὸ ὀκάδες γάλα καὶ ἂς κάνουμε τὶς ἑξῆς δουλειές:

1) Θὰ βάλουμε τὸ γάλα σ' ἕνα ἀνοικτὸ δοχεῖο προτοῦ τὸ βράσουμε καὶ θὰ τ' ἀφήσουμε ἐκεῖ μισὴ μέρα.

Στὸ διάστημα αὐτὸ τὸ γάλα θ' ἀνεβάσῃ στὴν ἐπιφάνειά του ἀσπροκίτρινη πηκτὴ οὐσία καὶ τὴν μαζεύουμε μὲ ἕνα κουτάλι προσεκτικά.

Ἡ οὐσία αὐτὴ εἶναι τὸ «καϊμάκι» τοῦ γάλακτος, τὸ βούτυρο, ἢ ὅπως τὸ λέει ἡ χημεία: τὸ λῖπος.

2) Τὸ ὑγρὸ ποὺ θὰ μείνῃ μετὰ τὴν ἀφαίρεσι τοῦ λίπους τὸ βάζουμε σ' ἕνα καθαρὸ δοχεῖο, τὸ θερμαίνουμε σὲ 30 ἢ 40 βαθμοὺς καὶ ἔπειτα τὸ ἀφίνουμε ἀφοῦ ρίξουμε μέσα λίγη πητιὰ (μαγιὰ τοῦ τυριοῦ ποὺ βγαίνει ἀπὸ τὸ στομάχι τοῦ ζώου).

Ὕστερα ἀπὸ λίγη ὥρα θὰ δοῦμε ὅτι τὸ ὑγρὸ αὐτὸ ἀρχίζει νὰ πήζῃ. Τὸ περνοῦμε τότε ἀπὸ ἕνα λεπτὸ πανὶ μαζεύοντας καὶ τὸ ὑποκίτρινο νερὸ ποὺ τρέχει.

[illegible] τὸ τυρὶ ἢ ἡ «τυρίνη», ὅπως λέει ἡ χημεία, τὸ δὲ ὑποκίτρινο ὑγρὸ εἶναι τὸ λεγόμενο τυρόγαλα.

3) Τὸ τυρόγαλα αὐτὸ θὰ τὸ βάλου- [illegible] αὐτὸ στὴν ἐπιφάνειά του μιὰ [illegible]σία ποὺ τὴν μαζεύουμε. Ἡ οὐσία αὐτὴ εἶναι ἡ [illegible]

[illegible]

Α.

ΠΟΛΛΑ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑ

Ὁ μεγαλύτερος φάρος

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐκθέσεως τῶν Παρισίων τοῦ 1937 οἱ κάτοικοι τῆς γαλλικῆς πρωτευούσης καὶ τῶν περιχώρων, σὲ μιὰ πλατειὰ ζώνη, ἔβλεπαν κάθε βράδυ ἔκπληκτοι τὸν οὐρανὸ νὰ σαρώνεται ἀπὸ τὶς φωτεινὲς δέσμες ἑνὸς φάρου, ἐξαιρετικῆς δυνάμεως. Τὸ φῶς τοῦ φάρου ἔφθανε σὲ ἀπόστασι 80 χιλιομέτρων γύρω ἀπὸ τὸ Παρίσι! Ὑπερβάλλοντας κάθε ἄλλο προηγούμενο, ὁ νέος φάρος εἶχε δύναμι πεντακοσίων ἑκατομμυρίων κηρίων!

Ὅταν ἡ ἔκθεσις τελείωσε, ὁ φάρος μετεφέρθη καὶ ἐτοποθετήθη εἰς τὴν νῆσον Οὐεσσάν, γιὰ νὰ ὁδηγῇ στὶς σκοτεινὲς καὶ ἐπικίνδυνες νύχτες τοὺς ναυτικοὺς τοῦ κόσμου καὶ φαίνεται ὅτι οἱ Γάλλοι εἶναι ὑπερήφανοι γι' αὐτό τους τὸ ἔργο.

Πόση εἶναι ἡ παγκόσμιος παραγωγὴ χρυσοῦ

Δὲν εἶναι ἀκριβῶς ἐξηκριβωμένον πότε διὰ πρώτην φορὰν ἐχρησιμοποιήθη ὁ χρυσὸς ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο. Πάντως φαίνεται ὅτι ἀνεκαλύφθηκε πολὺ νωρίς, ἀφοῦ βρίσκονται θαυμάσια χρυσᾶ ἀντικείμενα ποὺ κατεσκευάσθησαν τρεῖς χιλιάδες χρόνια πρὸ Χριστοῦ.

Ἡ ἀνθρωπότητα ἀπέδωκε πάντοτε μεγάλη σημασία στὸ σπάνιο αὐτὸ μέταλλο καὶ ἡ παραγωγή του ἀπησχόλησε πάντοτε τοὺς λαούς.

Οἱ πρῶτες στατιστικὲς γιὰ τὴν παγκόσμιο ἐξαγωγὴ χρυσοῦ ἀνάγονται στὸ ἔτος 1500.

[illegible]

Στα 1600 [illegible] σὲ 8 [illegible] [illegible] Στα 17[illegible] [illegible] ἐτησίως χρυσοῦ, 16 [illegible] [illegible]

Στα [illegible] ἐξάγονταν ἐτησίως [illegible] 1935 [illegible] ἀνῆλθε σὲ 840.000 [illegible]

Τί εἶναι ἡ ζαχαρίνη;

Ἡ ζαχαρίνη, ἡ γλυκυτάτη οὐσία ποὺ μπορεῖ ν' ἀντικαταστήση τὴ ζάχαρι καὶ ποὺ χρησιμοποιεῖται ἰδίως ἀπὸ τοὺς διαβητικούς, τοὺς ὁποίους βλάπτει ἡ ζάχαρι, εἶναι συνθετικὸ χημικὸ προϊόν, ἰδίως ὅμως ἐξ [illegible] ἀπὸ τὸ κατακάθι τη[illegible] σας τοῦ λιθάνθρακος. [illegible]χει 450 ἕως 500 φορὲς περισσότερη γλυκαντικὴ δύναμι ἀπὸ τὴ ζάχαρι. Ἀνεκαλύφθη δὲ ὅλως διόλου κατὰ τύχην. Ἕνας χημικὸς ἔκανε δοκιμὲς γιὰ κάποιο ἀντισηπτικὸ κι' ἔπειτα ἐκάθησε στὸ τραπέζι νὰ φάη χωρὶς νὰ πλύνη τὰ χέρια του. Τὸ ψωμὶ ποὺ ἔκοψε τοῦ ἐφάνηκε γλυκύτατο. Ἀπ' αὐτὸ ἀνεκάλυψε τὴ ζαχαρίνη. Ἂν καὶ τόσο γλυκειὰ ἡ ζαχαρίνη, δὲν ἔχει καμμιὰ θρεπτικὴ ἀξία. Ἐξ ἄλλου δὲν βλάπτει διόλου τὸν ὀργανισμό, ὁ ὁποῖος τὴν ἀποβάλλει χωρὶς νὰ κρατήση τίποτε ἀπ' αὐτήν. Μολονότι τόσο γλυκειά, δὲν εἶναι ἡ γλυκύτερη γνωστὴ οὐσία. Ἕνα χημικὸ παράγωγο ἑνὸς λαδιοῦ τῆς Ἀσίας εἶναι τέσσερες φορὲς γλυκύτερο. 2000 δηλαδὴ φορὲς γλυκύτερο ἀπὸ τὴ ζάχαρι. Τὸ περίεργο εἶναι ὅτι τὰ ἔντομα ποὺ τόσο τοὺς ἀρέσει ἡ ζάχαρι, μυῖγες, μυρμήκια κλπ. δὲν ἑλκύονται ἀπὸ τὴ ζαχαρίνη.

Ὁ ἀπροσδόκητος χειροῦργος...

Σὲ κάποιο χωριὸ τῆς Οὐγκάντα, ἕνας νέος Νέγρος, ὁ Μαγιουνγκίβ, τραυματίσθηκε στὴ δεξιὰ γάμπα. Ἡ πληγή του δὲν ἀπολυμάνθηκε ὅπως ἔπρεπε στὴν ἀρχὴ καὶ σὲ λίγες μέρες εἶχε πάθει μιὰ φρικώδη γάγγραινα. Οἱ γείτονες τοῦ Μαγιουνγκίβ τὸν μετέφεραν σ' αὐτὴ τὴν ἀπελπιστικὴ κατάστασι στὸ νοσοκομεῖο τοῦ Μπομπό. Ἐκεῖ ἐξετάσθηκε ἡ πληγὴ ἀπὸ εἰδικὸ γιατρό, ἀπὸ χειροῦργο, ὁ ὁποῖος ἀπεφάνθη ἀμέσως ὅτι ὁ Νέγρος θὰ πέθαινε, ἂν δὲν τοῦ ἔκοβαν τὸ μολυσμένο πόδι.

Ὁ Μαγιουνγκίβ, σὰν ξεροκέφαλος Νέγρος ποὺ ἦταν, δὲν δέχθηκε τὴ γνώμη τοῦ γιατροῦ. Καὶ παρεκάλεσε τοὺς φίλους του νὰ τὸν γυρίσουν στὸ χωριό του, πρᾶγμα τὸ ὁποῖο καὶ ἔγινε.

Τὴν ἄλλη νύκτα, ἐνῶ [illegible] ἄρρωστος ἐκοιμᾶτο, μιὰ [illegible] τὰ ξερὰ χορτάρια τῆς καλύβας τοῦ Μαγιουνγκίβ καὶ τοῦ ἅρπαξε τὸ πόδι ἀ[illegible] ἕως στὸ σημεῖο τ[illegible] [illegible]ῆς.

Ὁ ἄρρωστος ξύπνησε τρομαγμένος. Καὶ [illegible]ρῶντας νὰ κάνη τίποτ[illegible] [illegible]λο, γαντζώθηκε στὸ [illegible]μα καὶ κρατιώτανε ἐκεῖ μ' ὅλη του τὴ δύναμι. Ἀλλὰ καὶ ἡ ὕαινα ἀπ' τὴν ἄλλη μεριὰ τραβοῦσε μὲ τὰ δόντια της, ἕως ὅτου ἀπέσπασε τὸ γαγγραινιασμένο κρέας καὶ ἔφυγε μὲ τὸ λάφυρό της. Θαῦμα! Ἡ πληγὴ καθαρισμένη ἔτσι ὡς τὸ κόκκαλο, θεραπεύτηκε γρήγορα. Καὶ ὕστερα ἀπὸ δυὸ ἑβδομάδες ὁ νέος χοροπηδοῦσε σὰν τρελλός!...

Ἀπὸ τὴν Εὐρώπη στὴν Ἀμερική

Τὸ πρῶτον ἀτμόπλοιον ποὺ ριψοκινδύνευσε τὸν διάπλουν τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠ[illegible]

[illegible]

* ΤΟ ΒΟΔΙ *

[illegible]

[illegible]

Η ΕΠΕΤΕΙΟΣ

«Ἀγαπητέ μας Μεγάλε Σκαπανέα. Σὲ περιμένομε αὔριο Τρίτη, στὶς 3 τὸ ἀπόγεμα στὸ σπίτι μας, ποὺ θὰ γιορτάσουμε τὴν ἐπέτειο τῆς Νεολαίας». Αὐτὰ ἔγραφε ἡ πρόσκλησι, ποὺ μοῦ ἔστειλε ὁ Κωστάκης Μακρῆς. Ἐφόρεσα τὴ στολή μου καὶ ντὰν τρεῖς ἤμουν ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι του. Στὴν πόρτα τοῦ κήπου ἐκυμάτιζαν δυὸ σημαῖες. «Ἐδῶ φαίνονται ἐπίσημα τὰ πράματα» σκέφθηκα. Μὰ πῆρα θάρρος καὶ μπῆκα. Καὶ τί νὰ δῶ! Καμμιὰ εἰκοσαριὰ σκαπανεῖς κι' ἄλλες τόσες σκαπάνισσες νἆναι παρατεταγμένοι δεξιὰ κι' ἀριστερὰ μπροστὰ στὴν ἐξώπορτα τοῦ σπιτιοῦ, ποὺ τὴν εἶχαν κι' αὐτὴ στολίσει μὲ τὰ ἑλληνικὰ χρώματα καὶ τὶς εἰκόνες τοῦ Βασιλῆᾶ μας καὶ τοῦ Ἀρχηγοῦ.

Μόλις ἐμπῆκα ἄκουσα μιὰ φωνὴ νὰ παραγγέλλῃ: Προσοχή! Οἱ σκαπανεῖς, οἱ σκαπάνισσες κι' ἐγὼ ὑψώσαμε τὸ χέρι σὲ χαιρετισμό. Τότε δυὸ σκαπανεῖς ἔκαμαν ἕνα βῆμα ἐμπρός, τράβηξαν ἀπὸ τὴ ζώνη τους δυὸ φυσαρμόνικες πνευστὲς — ἦταν ἡ μπάντα — κι' ἄρχισαν νὰ παίζουν τὸν Ὕμνο τῆς Νεολαίας, ἐνῶ ὅλοι μαζὶ τραγουδούσαμε τὰ λόγια. Τραγουδήσαμε ἔπειτα καὶ τὸν Ὕμνο τῆς 4ης Αὐγούστου καὶ σὰν τελειώσαμε ἀνέβηκε ὁ Κωστάκης στὰ σκαλοπάτια τῆς ἐξώπορτας καὶ ἐξεφώνησε τὸν πανηγυρικὸ τῆς ἡμέρας! Τὸ νόημά του μὲ δυὸ λόγια ἦταν τοῦτο: πὼς ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ ἔκαμε ὁ Ἀρχηγὸς τὴ Νεολαία γνωρίστηκαν μεταξύ τους ὅλα τὰ Ἑλληνόπουλα, ποὺ προσπαθοῦν τώρα νὰ κάμουν μιὰ Ἑλλάδα νέα. Σὰν ἐτελείωσε ὁ λόγος ἐψάλαμε τὸν Ἐθνικό μας Ὕμνο μαζὶ μὲ τὴ...μπάντα. Κι' ἡ μεγάλη ἀδελφὴ τοῦ Κωστάκη μᾶς τράταρε ὡραῖο παντεσπάνι, ποὺ πάνω του σχημάτιζε τὸ σῆμα τῆς Νεολαίας, τὸν διπλοῦν πέλεκυν. Κι' ἔτσι τελείωσε ἡ ἑορτή.

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΣΚΑΠΑΝΕΑΣ

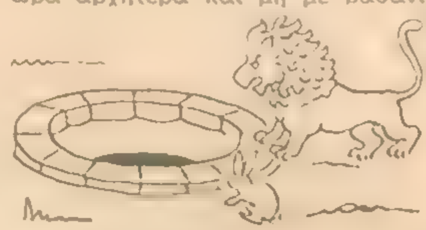
Τὸ παραμυθάκι μας

ΤΟ ΠΑΘΗΜΑ ΤΟΥ ΛΙΟΝΤΑΡΙΟΥ

Μιὰ φορὰ κι' ἕναν καιρὸ ἦταν — λέει — ἕνα λιοντάρι, ποὺ δὲν μποροῦσε νὰ φάῃ δυὸ μέρες στὴ σειρὰ τὸ ἴδιο φαγητό. Γι' αὐτὸ κάθε μέρα ἔτρωγε κι' ἄλλου εἴδους ζῶο. Μιὰ μέρα ἔπιασε ἕνα λαγό. Καὶ κυττάζοντάς τον τοῦ εἶπε:

— Εἶσαι τόσο μικρὸς ποὺ σήμερα θὰ μείνω νηστικός... Οὔτε στὸ δόντι μου δὲ θὰ κολλήσῃς!...

— Φάγε με γιὰ νὰ λυτρώσω μιὰ ὥρα ἀρχήτερα καὶ μὴ μὲ βασανί-

ζῃς... Εἶναι γραφτό μου, φαίνεται, νὰ φαγωθῶ σήμερα, ἀπάντησε ὁ λαγὸς μὲ ψευτοτρεμάμενη φωνή.

— Καὶ γιατί εἶναι γραφτό σου; τὸν ρώτησε τὸ λεοντάρι.

— Νά, γιατὶ κι' ἄλλο ἄγριο θηρίο μ' ἔπιασε λίγη ὥρα πρίν... Μὰ τοῦ ξέφυγα... Κι' ἂς ἦταν πιὸ δυνατὸ ἀπὸ σένα...

— Τί; εἶπε μουγκρίζοντας τὸ λιοντάρι. Ὑπάρχει στὸν κόσμο ἄλλο θηρίο πιὸ δυνατὸ ἀπὸ μένα;... Ἀμέσως νὰ μοῦ τὸ δείξῃς...

— Μετὰ χαρᾶς, ἀπάντησε ὁ λαγός.

Ἡ μικρὰ σκαπάνισσα Εἰρ. Χατζοπούλου... δίδει ἀναφοράν.

Κι' ὡδήγησε τὸ λιοντάρι σ' ἕνα πηγάδι ποὺ ἦταν κάπου ἐκεῖ κοντά.

— Γιὰ κύττα ἐδῶ μέσα, τοῦ λέει... Μὰ τὸ νοῦ σου μὴν τρομάξῃς...

— Ἐγὼ νὰ τρομάξω; Ξεχνᾶς πὼς εἶμαι ὁ βασιλῆᾶς τῶν ζώων καὶ τὸ γενναιότερο θηρίο, ποὺ ἔκαμε ὡς τώρα ἡ φύσι; ἀπάντησε τὸ λιοντάρι κι' ἔσκυψε νὰ δῇ μέσα στὸ πηγάδι.

Καὶ τί νὰ δῇ! Ἕνα φοβερὸ θη-

Κόλπα παθήματα

[Συνέχεια....]

...Ἡ συμφωνία μὲ τὸν Τάκη εἶχε κλείσει. Τὰ δυὸ παιδιὰ ἀποφάσισαν νὰ φύγουν ἀμέσως μαζὶ γιὰ νὰ κάνουν τὸν... γῦρο τοῦ κόσμου!

Σκυφτὰ λοιπὸν καὶ μὲ προφύλαξι μεγάλη ἄνοιξαν τὴν πόρτα τῆς φυλακῆς καὶ βγῆκαν στὴν αὐλή...

Ὁ κὺρ Θόδωρος ἦταν μὲ κάποιον ἐπισκέπτη μέσα στὸ σπίτι καὶ κατὰ τὰ λεγόμενα τοῦ Τάκη δὲν θὰ τοὺς ἔβλεπε.

Καθὼς πήγαιναν ὅμως, σὰν κλέφτες, τοῖχο - τοῖχο τοὺς ὑποπτεύθηκε ὁ Ἀράπης ὁ σκύλος, κι' ἄρχισε νὰ τοὺς γαυγίζῃ ἄγρια.

Τὰ παιδιὰ τὰ χρειάστηκαν! Ὁ Γιαννάκης ποὺ εἶχε ξαναδοκιμάσει τὰ ἄγρια δόντια τοῦ Ἀράπη, εἶχε γίνει κίτρινος ἀπ' τὴν τρομάρα του καὶ πιὸ πολὺ ὅταν σὲ μιὰ στιγμὴ ἀκούστηκε ν' ἀνοίγῃ ἡ πόρτα τοῦ σπιτιοῦ τοῦ κὺρ Θόδωρου καὶ πρόβαλε στὴν πόρτα ὁ ἴδιος φωνάζοντας μὲ τὴν ἀγριοφωνάρα του!

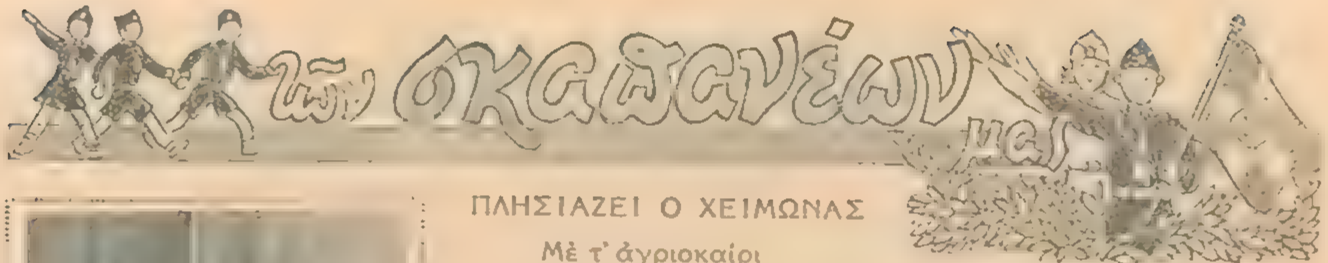
— Ἔεπ! Τί γίνεται;

Ἄχ καὶ νἄβλεπε στ' ἀλήθεια τί γινόταν! Δὲν εἶδε ὅμως εὐτυχῶς γιὰ τοὺς μικρούς μας φίλους τίποτα καὶ ἔτσι ὁ Γιαννάκης καὶ ὁ Τάκης κατάφεραν να βγουν απ' τὴν αὐλόπορτα καὶ νὰ τὸ βάλουν μὲ μεγάλη ταχύτητα στὰ πόδια.

Ἄνοιξαν τὴν πόρτα καὶ βγῆκαν.

Ὁ καϋμένος ὁ Ἀράπης ἦταν δεμένος καὶ δὲν κατάφερε νὰ σπάσῃ τὴν ἁλυσίδα του γιὰ νά... ξανασυλλάβῃ τὸν Γιαννάκη!

Τέσσαρα ἀνδρειωμένα σκαπανάκια τοῦ Εἰσαγγελέως τῶν Πρωτοδικῶν Ἄρτης.

ΠΛΗΣΙΑΖΕΙ Ο ΧΕΙΜΩΝΑΣ

Μὲ τ' ἀγριοκαίρι
τὸ καλοκαίρι
φεύγει γοργά.

∴

Τ' ἄνθη θλιμμένα
καὶ μαραμένα
γέρνουν χλωμά.

∴

Πᾶν τὰ πουλάκια
καὶ τὰ δεντράκια
μεῖναν βουβά.

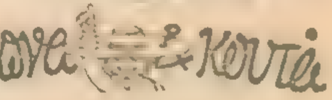
∴

Ἐρημωμένη
σὰν πεθαμένη
στέκεται ἡ γῆ.

∴

Μὰ δὲν θ' ἀργήσῃ
νὰ τὴν ξυπνήσῃ
τοῦ Μάρτ' ἡ αὐγή....

ΝΩΝΤΑΣ ΕΛΑΤΟΣ

Ἡ γιαγιὰ ρωτᾶ τὸν Τάσο, ποὺ ἐπιστρέφει ἀπὸ τὸ σχολεῖο ὅπου πῆγε γιὰ πρώτη φορά.

— Πές μου, Τάσο, ποιὸ μάθημα σοῦ ἄρεσε περισσότερο;

Καὶ ὁ Τάσος ἀπαντᾶ:

— Τὸ διάλειμμα!

— Μαμά, τὸ πρωΐ ἐχτύπησα τὸ πόδι μου στὸ σίδερο τοῦ κρεββατιοῦ....

— Καὶ δὲν ἔκλαψες καθόλου παιδάκι μου;

— Ὄχι... γιατὶ νὰ κλάψω, ἀφοῦ δὲν ἦταν κανεὶς στὴν κάμαρα.... Νὰ πᾶνε χαμένα τὰ κλάματα;...

Ὁ Κωστάκης ἀκούει τὸν προγυμναστὴ τοῦ ἀδελφοῦ του νὰ τοῦ παραδίδῃ πότε δύο τρίγωνα εἶναι ἴσα. Καί συλλογίζεται... Ὁ κ. δάσκαλος φαίνεται ὅτι εἶναι καὶ ζαχαροπλάστης. Ὅλο γιὰ τρίγωνα μιλάει.

ρίο, ἄγριο καὶ τρομερό, ποὺ ἐκύτταζε θυμωμένο, μὲ σηκωμένη τὴ χαίτη του, ἕτοιμο νὰ ὁρμήσῃ καὶ νὰ κατασπαράξῃ τὸ λιοντάρι.

— Τὸ εἶδες; ρώτησε ὁ λαγὸς πονηρά.

— Ἄμ ἔχεις δίκηο!... Πρώτη μου φορὰ ποὺ βλέπω τέτοιο θηρίο... Κι' ὅμως δὲν τὸ φοβοῦμαι... Περίμενε καὶ θὰ τοῦ δείξω ἐγώ... εἶπε τὸ λιοντάρι καὶ μπλοὺμ πέφτει μέσα στὸ πηγάδι γιὰ νὰ κατασπαράξῃ... τὸν ἑαυτό του!...

— Βοήθεια καὶ πνίγομαι, ἄρχισε νὰ φωνάζῃ τὸ λιοντάρι.

Ὁ λαγὸς τότε ἔσκυψε στὸ πηγάδι καὶ κουνῶντας τ' αὐτιά του κοροϊδευτικά, τοῦ ἀπάντησε:

— Μάθε, φίλε μου, πὼς ἡ ἐξυπνάδα συχνὰ νικάει τὴν παλληκαριά!...

Τὰ πολλά του ὅμως γαυγίσματα ἀνάγκασαν τὸν κὺρ Θόδωρο καὶ τὸν ἐπισκέπτη του νὰ ξαναβγοῦν στὴν αὐλή... Ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως ὁ Γιαννάκης καὶ ὁ Τάκης ἔτρεχαν πάνω στὸν πρῶτο δρόμο ποὺ βρῆκαν μπροστά τους, μὲ... τριάντα χιλιόμετρα τὸ λιγώτερο τὴν ὥρα. Τὰ πόδια τους χτυποῦσαν τὶς πλάτες τους.

Ὁ κὺρ Θόδωρος κι' ὁ ἐπισκέπτης του σὰν νὰ ὑποπτεύθηκαν κάτι καὶ διευθύνθηκαν πρὸς τὴ φυλακή...

Ἡ ἀπογοήτευσίς τους ὅμως ἦταν μεγάλη: ἡ φυλακὴ ἦταν ὀρθάνοικτη καὶ ἄδειανή.

— Βρὲ τὰ παληόπαιδα, εἶπαν καὶ οἱ δυὸ μαζί, ἔφυγαν.

Ὁ κὺρ Θόδωρος ἦταν τρομερὰ θυμωμένος γιατὶ ὁ ἄθλιος Γιαννάκης δὲν ἔφτανε ποὺ δραπέτευσε, δὲν ἔφτανε ποὺ τοῦ ξεμυάλισε τὸ γυιό του, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἔγραψε μὲ κάρβουνο πάνω στὴν πόρτα τῆς φυλακῆς αὐτὰ ἐδῶ τὰ κοροϊδευτικὰ λόγια:

«Καλὴ ἀντάμωσι, χαιρετισμοὺς καὶ στὸν Ἀράπη».

Ὁ κὺρ Θόδωρος ἄφριζε ἀπὸ τὴ φοῦρκα του καὶ ὁ ἐπισκέπτης του γελοῦσε.

— Ἄστους, εἶπε, ποῦ θὰ πᾶνε; Θὰ τοὺς βρῶ.

Ποιὸς ὅμως ἦταν αὐτός; Θὰ τὸ

Ὁ Ἀράπης ἄρχισε νὰ τοὺς γαυγίζῃ...

μάθουμε σιγὰ - σιγά, γιὰ νὰ τὸν ὀνομάζουμε ὅμως στὸ ἑξῆς θὰ τὸν λέμε ὁ Γίγας.

Πραγματικὰ ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ποὺ ἔδειχνε ἐνδιαφέρον γιὰ τοὺς δυὸ φίλους μας ἦταν σωστὸς γίγας, κάπου δυὸ μέτρα μπόϊ.

Ἄφησε τότε ἀμέσως μὲ μιὰ χειραψία τὸν κὺρ Θόδωρο ἀφοῦ τὸν καθησύχασε καὶ τράβηξε κι' αὐτὸς στὸ δρόμο ποὺ πῆραν ὁ Γιαννάκης μὲ τὸν Τάκη....

Τοὺς κυνηγοῦσε λοιπόν; Ποιὸς ξέρει....

Ὅπου φύγῃ φύγῃ τὰ δυὸ παιδιά! Ἔτρεχαν ὡς ποὺ νόμισαν πιὰ πὼς ἦσαν ἀσφαλισμένοι καὶ τότε σταμάτησαν. Οἱ γλῶσσες τους εἶχαν βγῆ ἔξω ἀπ' τὸ τρέξιμο.

Ὅταν ἡσύχασαν κάπως, ὁ Γιαννάκης ξέσπασε σὲ γέλια.

— Τάκη, Τάκη, ζήτω! Ἅρπαξε τὸν Τάκη καὶ τὸν φίλησε σταυρωτά.

Ἄκουσαν ὅμως κείνη τὴ στιγμὴ μουσικὴ καὶ στήλωσαν τ' αὐτιά τους..

[Ἡ συνέχεια στὸ ἑπόμενο]

—Γιά νά περνᾶ

Δικτιωτόν

Ὁριζοντίως: 1 Κράτος τῆς Δ. Εὐρώπης, 2 Ἀναπαυτικὸν κάθισμα, 3 Σπουδαῖος Ἰταλὸς ἐφευρέτης, 4 Τὸ μικρὸν ὄνομα ἀρχηγοῦ ἐμπολέμου κράτους, 5 Ὀνομαστοὶ καταρράκται, 6 Πόλις τῆς Κορσικῆς, 7 Μία τῶν Ἠπείρων.

Διαγωνίως οἱ σταυροὶ ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω: Εἶναι ἡ ἐλπὶς καὶ τὸ μέλος τῆς πατρίδος μας.

Χ. Ν. ΚΟΥΛΟΥΡΗΣ

Κρυπτογραφικὸν

123456782 = Ἰατρός.
[illegible]
47682 = Ἔχει ὁ χοῖρος.
612314 = Γάλλος σοφός.
[illegible]
71272 = Θεραπεία.
213382 = Σακκοῦλι.
1412 = Νοστιμίζει.

Α. Π. ΚΑΡΑΚΑΛΟΣ

Ζῶα, ζῶα...

Τὰ ἀρχικὰ τῶν ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν [illegible]

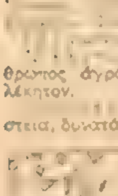
1) Τὸ ζῶον τῆς δυνάμεως, 2) Ζῶον τῶν δασῶν καὶ πόλεων, 3) Οἰκιακὸν ζῶον, 4) Τὸ ζῶον τῆς ὑπομονῆς, 5) Πιστὸν ζῶον.

Γ. ΜΑΡΑΓΚΟΥΔΑΚΗΣ

ΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 6ου ΦΥΛΛΟΥ

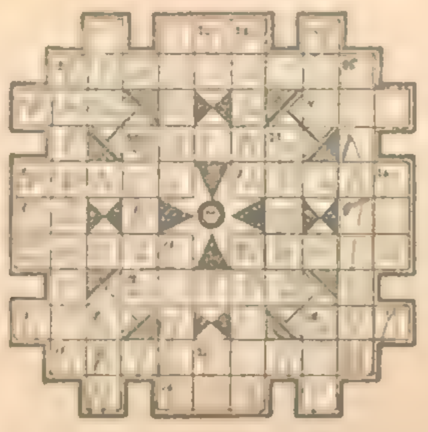
Ἀκροστιχίς: Ἰωάννης Μεταξᾶς (Ἰαπωνία, Ὠλένη, Ἄρτα, [illegible] ...θρωπος ἀγράμματος ξύλον [illegible] λέκητον.

[illegible] στεια, δυνατά, ἀστεῖα, Δανία, ἑστία, ἀ..ία, ἄστυ, ἀεί.

Αἴνιγμα: [illegible]

ΤΟ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ ΜΑΣ

Ὁριζοντίως: 1 Τελικὸς σύνδεσμος, 2 Πωλητὴς τοῦ δρόμου, 3 Φωτιστικὸν μέσον τῶν ἀρχαίων καὶ Διοίκησις τῆς Ε.Ο.Ν., 4 Καταφατικόν, 5 Τιμωρία, 6 Ἐκδίδεται ἀπὸ τοὺς συντάκτας τῶν Ἀθηναϊκῶν ἐφημερίδων ἅπαξ τοῦ ἔτους, 7 Κάτοικος νομοῦ τῆς Πελοποννήσου, 8 Πρόθεσις (ἀρχ.), 9 Κάτι, 10 Μεγάλη προθυμία, 11 Γυναικεῖον ὄνομα, ἀπὸ τὰ πιὸ συνηθισμένα, 12 Ἡ βάσις τῆς τροφῆς μας, 13 Περίφημος Ἀμερικανὸς συγγραφεὺς καὶ ποιητής, 14 Νότα Εὐρωπαϊκῆς μουσικῆς, 15 Ὀνομασία ναυμαχίας, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐκρίθησαν αἱ τύχαι τοῦ Ἑλληνισμοῦ, 16 Διεθνὲς σῆμα κινδύνου.

Καθέτως: 6 Πόλις τοῦ Μαρόκου, 2 Δίδεται εἰς τοὺς γενναίους καὶ γενικῶς τοὺς διαπρέποντας, 17 Θάλασσα (ἀρχ.), 18 Ὑποθετικόν, 5 Ἑλληνικὴ νῆσος, 1 Κάτοικος ἀσιατικῆς χώρας καὶ ποταμός, 19 Ἐθνικὸς εὐεργέτης, 20 Ἄρνησις (γαλλ.), 21 Σύμφωνον, 22 Πόλις τῆς Τουρκίας, 11 Χρονικὸν ἐπίρρημα, 23 Ἡ πατρὶς τοὺς τιμᾷ (αἰτ. πληθ.), 24 Ποταμὸς τῆς Ρωσσίας, 14 Γενεά, 25 Εἶναι τὸ μαροῦλι, ἡ ντομάτα κλπ., 26 Συντροφία.

Μ. Ε. ΜΑΤΣΑΚΗΣ

Μαγικὴ εἰκὼν

Δὲν π[illegible]κειται περὶ «κυ[illegible] ...ται «στὴν» εἰκόνα — τόσες [illegible] ἀνῆκαν σὲ ἕνα μεγάλο ἱπποδρόμιο καὶ διεσκέδαζαν κάθε βράδυ τοὺς θεατάς. Φαίνεται ὅμως πὼς δὲν διεσκέδαζαν ἐξ ἴσου καὶ οἱ ἴδιοι καὶ γι' αὐτό, ὅταν βρῆ[illegible] ἀπὸ ἀμέλεια τοῦ φύλακος — τὸ ἔβαλαν στὰ πόδια.

Μήπως βλέπετε τὸν φύλακα ποὺ παρακολουθεῖ τοὺς σκύλους;

Γιὰ τὶς γλάστρες

Τὰ «σπίτια μὲ χαρτόνι» εἶναι ἕνα παιγνίδι. Ἡ κατασκευὴ ὅμως ποὺ θὰ ἐξηγήσωμε ἐδῶ εἶναι ἕνα χρήσιμο παιγνίδι.

Ἀπὸ τὰ σχέδια ποὺ βλέπετε εἶναι εὔκολο νὰ καταλάβετε τὸν τρόπο τῆς ἐργασίας: Θὰ κόψετε ἕνα σανίδι σὲ σχῆμα κύκλου, ἕνα ἄλλο, ποὺ θὰ ἔχῃ τὴ διάμετρο τοῦ κύκλου καὶ πλάτος τὸ ⅙ τοῦ διαμέτρου. Καὶ τέλος ἕνα σανίδι σὲ σχῆμα ὀρθογωνίου τριγώνου, τοῦ ὁποίου οἱ ἴσες πλευρὲς θὰ ἔχουν μῆκος τὸ ½ τῆς διαμέτρου τοῦ κύκλου.

Δὲν ἀπομένει παρὰ τὸ κάρφωμα τῶν τριῶν αὐτῶν κομματιῶν καὶ τὸ βερνίκωμα.

Ὀλίγη εὐθυμία

ΜΕΓΑΛΟ ΨΕΜΑ

Ὁ ἀγροφύλακας συνέλαβε κάποιον κυνηγὸ μὲ ἕνα σκοτωμένο λαγὸ στὸ χέρι. Ὁ κυνηγὸς δια[illegible]

— Μὰ τί ἔκανα καὶ θέλετε νὰ [illegible]

— [illegible] ἀπαγορεύεται τὸ κυνῆγι σ' αὐτὴ τὴν περιοχή;

— Τὸ ξέρω, ἀλλὰ ἐγὼ δὲν κυ[illegible]

ΤΟΝ ΦΩΤ.ΣΕ.

— Συγγνώμην κύριε, μπορεῖτε [illegible] ...φεῖον Πληροφοριῶν.

— Δὲν ξέρω κύριε. Ρωτῆστε ὅμως στὸ Γραφεῖο Πληροφοριῶν νὰ σᾶς ποῦν...

ΑΠ' ΤΑ ΙΔΙΑ...

Ὁ πελάτης: — Μικρέ, νὰ [illegible] Ἀλλὰ σαί[illegible] τὴν [illegible]

Ὁ μικρὸ[illegible] σας, κύριε. Ἀ[illegible] θὰ σᾶς δώσω. [illegible] μερικά.

ΜΕΓΑΛΗ ΑΝΙΣΟΡΡΟΠΙΑ

[illegible] ἀριστερό[illegible]

ΕΚΑΝΕ ΜΠΑΝΙΟ...

[illegible] ...λασσα.

— [illegible]ξρα! φωνάζει. Κύττα ἕνας σ[illegible]όδρομος ποὺ κάνει μπάνιο!

Η ΚΑΤΟΙΚΙΑ ΤΟΥ!

— Τοτό, παιδί μου, ξέρεις ποῦ κάθεται ὁ δάσκαλός σου;

— [illegible]

εὐχάριστα ἡ ὥρα

Συναρμολόγησις

Πρῶτα - πρῶτα ἀντιγράψτε μὲ ἕνα διαφανὲς χαρτὶ τὰ ὀκτὼ κομμάτια τοῦ σχεδίου (τὰ μαῦρα μὲ τὶς ἄσπρες κουκκίδες). Εἶναι ἐργασία ἑνὸς τὸ πολὺ λεπτοῦ, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ θυσιάστετε γιὰ νὰ μὴ καταστρέψετε τὸ περιοδικό.

Ἔπειτα, κόψτε μ' ἕνα ψαλίδι τὰ ὀκτὼ κομμάτια, ἀκριβῶς ἐπάνω στὶς γραμμές τους. Καὶ προσπαθῆστε νὰ συναρμολογήσετε κατὰ τέτοιον τρόπον τὰ κομμάτια, ὥστε νὰ προβάλη ἡ σιλουέττα μιᾶς φώκιας.

Ὅταν ἀνακαλύψετε τὸν κατάλληλο τρόπο συναρμολογήσεως, κολλᾶτε τὰ κομμάτια ἐπάνω σ' ἕνα χαρτί. Θὰ ἔχετε τότε τὴ φώκια, τὴ σιλουέττα ἀκριβῶς ποὺ φαίνεται στὸ κάτω δεξιὰ μέρος τῆς εἰκόνος.

ΣΠΙΤΙΑ ΜΕ ΧΑΡΤΟΝΙ

Μὲ ἕνα κομμάτι χαρτόνι καὶ μερικὰ ἄλλα μικροπράματα, καὶ τὸ κυριώτερο μὲ λίγο γοῦστο καὶ ὑπομονή, μπορεῖτε νὰ κατασκευάσετε ἕνα ὁλόκληρο ἐξοχικὸ συνοικισμό. Χαριτωμένο παιγνιδάκι γιὰ σᾶς ἤ, ἂν εἶσθε μεγάλοι, γιὰ τὰ μικρότερά σας ἀδέλφια.

Σχεδιάζετε ἐπάνω στὸ χαρτόνι, μὲ τὸ μολύβι, τὰς διαστάσεις τῶν διαφόρων μερῶν ἑνὸς σπιτιοῦ (ὅπως φαίνεται στὸ κάτω ἀριστερὰ μέρος τῆς εἰκόνος), ἀφίνοντας καὶ τὰ περιθώρια, γιὰ τὸ κόλλημα. Κόβετε ἔπειτα μὲ ψαλίδι, ἐπάνω [illegible] τὶς πόρτες, τὰ κεραμίδια κλπ. Μὲ προσοχή, ὑπολογίζοντας μὲ ἀκρίβεια, κολλᾶτε τὰ διάφορα κομμάτια καὶ... ὑψώνετε τὰ σπίτια σας.

Γιὰ τὴν κατασκευὴ τῆς λίμνης ποὺ ὑπάρχει στὸ μέσον τοῦ συνοικισμοῦ θὰ χρησιμοποιήσετε ἕνα κομμάτι χρυσὸ ἀπὸ σοκολάτα ἢ ἀπὸ κουτὶ τοῦ τσιγάρου. Οἱ κορμοὶ τῶν δένδρων καὶ οἱ φανοστάται γίνονται ἀπὸ σπιρτόξυλα. Τὸ φύλλωμα τῶν δένδρων καὶ οἱ θάμνοι, ποὺ βρίσκονται γύρω ἀπὸ τὴ λίμνη, θὰ κατασκευασθοῦν μὲ μικρὰ κομμάτια ἑνὸς παληοῦ σφουγγαριοῦ. Μπροστὰ στὰ σπίτια μπορεῖτε νὰ φτιάξετε κήπους, ὁπότε θὰ κάνετε καὶ κιγκλιδώματα ἀπὸ χαρτόνι πάντοτε. Ὁ καπνὸς θὰ παρασταθῇ μὲ ἄσπρο χαρτὶ κομμένο ἀνάλογα.

Τετράγωνον

1η σειρά: Ὑπάρχει σὲ κάθε σπίτι. 2α σειρά: Μία τῶν τριῶν διαστάσεων τῶν σωμάτων. 3η σειρά: Χίλιοι μίλλιοι καλογέροι σ' ἕνα ράσο τυλιγμένοι... 4η σειρά: Μία τῶν Ἠπείρων.

Καὶ καθέτως τὰ ἴδια.

Α. Π. ΚΑΡΑΚΑΛΟΣ

Παιγνίδι

ΠΡΟ — ΑΝΑ — ΤΙΣ

Ἂν τοποθετηθοῦν καταλλήλως τὰ γράμματα τῶν δύο προθέσεων καὶ τῆς ἀντωνυμίας, θὰ σχηματισθῇ νησὶς τοῦ Αἰγαίου.

Π. Γ. ΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

Πτερωτὸν γράμμα

Αἱ κάτωθι ζητούμεναι λέξεις ἔχουν ἀπὸ ἕνα γράμμα κοινόν, τὸ πτερωτόν, τὸ ὁποῖον ἀπαντᾶται: 1ον εἰς τὴν πρώτην λέξιν, 2ον εἰς τὴν δευτέραν κ.ο.κ.

Πλανήτης, καλλιεργημένη γῆ, τρομερὸν θηρίον, θεατρικὸν εἶδος, Βαλκανικὸν κράτος.

[illegible]

Ὅλη εὐθυμία

ΣΤΕΡΙΑ ΚΑΙ ΣΤΕΡΙΑ...

— Πόσο λὲς νὰ ἀπέχωμε ἀπὸ τὴ στεριά;

— 5.000 μέτρα.

[illegible]

Π. [illegible]

[illegible]

ἐτικέττα: «Οἱ [illegible]

μᾶς πιάσουν κορόϊδα ποὺ εἴμαστε χωριάτ[illegible]

Ἡ μποτίλλια δὲν ἄργησε ν' ἀδειάση. Ἀλλὰ στὴν ἔξοδο τ[illegible] σταμάτησε τὸ γκαρσόνι

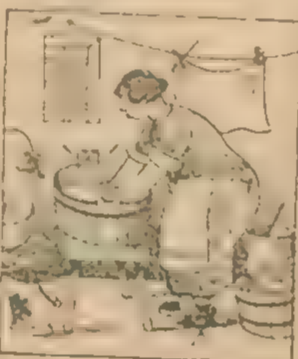
[illegible] τὸ ζήτημα.

— Τί θέλεις δηλαδή;

[illegible]

γελοῦν τὸν κόσμο μὲ τὸ πεπληρωμένος - πληρωμένος καὶ τὸν κάνουν νὰ πίνη τὸ κρασὶ μὲ τὴν ἰδέα πως εἶναι τζάμπα!

Τὰ ἑπτὰ λάθη

Ἐὰν ἦταν φωτογραφία, δὲν θὰ βλέπατε τόσα τρο[illegible] λάθη. [illegible]

[illegible] μὲ ὀλίγη προσοχή. Πάν[illegible]

Βρύση. Τὰ ζ[illegible]

Ἀκροστιχίς

Τὰ ἀρχικὰ γράμματα τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν σπουδαῖον ρήτορα τῆς ἀρχαιότητος.

1) Ὁ πρῶτος ἀεροπόρος. 2) Χωρὶς αὐτὸν δὲν θὰ ὑπῆρχε ζωὴ ἐπὶ τῆς γῆς. 3) Τὸ προσφιλέστερον πρόσωπον γιὰ κάθε ἄνθρωπον, 4) Οἰκιακὸν ζῷον, 5) Νῆσος τοῦ Αἰγαίου, 6) Ἀνώτ[illegible] 7) [illegible] 9) Αὐτοκράτωρ τῆς Ρώ[illegible] θεά, 10) [illegible]

ΔΗΜ. ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 6ου ΦΥΛΛΟΥ

Τρίγωνον: Πατρίς, Ἀξιος. Τιμή. Ῥοή. Ἴς. Σ.

[illegible]

Η ΗΧΩ ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

ΜΙΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

Ὁ Ἐπιθεωρητὴς τῶν Δημοτικῶν σχολείων Θεσπρωτίας κ. Δ. Μάγος ἀπηύθυνε πρὸς τοὺς ὑπ' αὐτὸν δημοδιδασκάλους τὴν κάτωθι ἐγκύκλιον:

«Ἐκ τῶν παιδικῶν περιοδικῶν τῶν κυκλοφορούντων ἐν Ἑλλάδι τὸ ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ἄριστον εἶναι ἀναμφισβητήτως ἡ «ΝΕΟΛΑΙΑ», ἐπίσημον ὄργανον τῆς Ε. Ο. Ν. τῆς Ἑλλάδος. Τὸ περιοδικὸν τοῦτο, ἔχον ὡς σκοπὸν νὰ διαπαιδαγωγήσῃ τοὺς νέους τῆς χώρας μας ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀρχῶν τοῦ Νέου Κράτους, περιέχει ὕλην κατάλληλον διὰ τοὺς μαθητὰς τοῦ Δημοτ. σχολείου. Εἰς τὰς σελίδας του θὰ εὑρίσκῃ ὁ μαθητὴς θρησκευτικά, πατριωτικά, ἠθικὰ διηγήματα, περιγραφὰς διαφόρων τόπων τῆς Πατρίδος μας, τερπνὰς ἱστορίας, ἀνέκδοτα, ποιήματα, παραμύθια, παραδόσεις, περιγραφὰς ἠθῶν καὶ ἐθίμων, γρίφους, πρακτικὰς καὶ ἐπιστημονικὰς γνώσεις, ἀθλητικὰς εἰδήσεις, τὴν ζωὴν καὶ κίνησιν τῆς Ε.Ο.Ν. καὶ τὸ σπουδαιότερον τοὺς λόγους καὶ τὰς ὑποθήκας τοῦ Ἀρχηγοῦ μας ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΕΤΑΞΑ. Εἰκόνες, σκίτσα καὶ χάρται κοσμοῦν τὸ περιοδικὸν τοῦτο, ἡ καλλιτεχνικὴ ἐμφάνισις τοῦ ὁποίου καλλιεργεῖ ἰδιαιτέρως τὸ καλαισθητικὸν συναίσθημα τῶν παιδιῶν. Ἄλλαις λέξεσι τὸ περιοδικὸν «ΝΕΟΛΑΙΑ» εἶναι τὸ σπουδαιότερον μέσον, διὰ τοῦ ὁποίου ὁ διδάσκαλος θὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ θρησκευτικοῦ, πατριωτικοῦ, ἠθικοῦ καὶ καλαισθητικοῦ συναισθήματος τῶν μαθητῶν του καὶ τὴν διαπαιδαγώγησίν των ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀρχῶν τοῦ ΝΕΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ καὶ θὰ ὑποβοηθήσῃ αὐτοὺς ν' ἀποκτήσωσι τὴν τέχνην τῆς ἀναγνώσεως καὶ νὰ οἰκειοποιήσωσι τὸ πνευματικὸν περιεχόμενον τοῦ λαοῦ μας.

Ἰδιαιτέρως χρήσιμον θὰ εἶναι τὸ περιοδικὸν δι' ὅσους ἐκ τῶν κ. κ. διδασκάλων θὰ θελήσουν νὰ ἐφαρμόσουν ἐν τῇ τάξει των τὸ παιδαγωγικὸν σύστημα Πέτερσεν, κατὰ τὸ ὁποῖον εἰς μὲν τὰς κατωτέρας τάξεις παρασκευάζουν καὶ ἐκτελοῦν οἱ μαθηταὶ Ἐθνικοθρησκευτικὰς ἑορτὰς ἢ συγκεντρώσεις, εἰς δὲ τὰς ἀνωτέρας αὐτοεπεξεργάζονται γεωγραφικὰ καὶ φυσικὰ θέματα, διότι θὰ εὕρουν εἰς αὐτὸ τὴν κατάλληλον ὕλην».

Ἐπ' αὐτῆς ὁ Φαλαγγάρχης καὶ δημοδιδάσκαλος κ. Μούλιος μᾶς γράφει ἐκτενῆ ἐπιστολὴν ἐκ τῆς ὁποίας ἀποσπῶμεν τὰ ἑξῆς:

«Ἡ μονοκρατορία τοῦ Ἀναγνωστικοῦ βιβλίου πρέπει νὰ λείψῃ. Δὲν ἠμπορεῖ νὰ θεωρηθῇ δημιουργικὸν Σχολεῖον, τὸ σχολεῖον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον προσδοκᾷ καὶ ἐξαρτᾷ τὴν μόρφωσιν καὶ ἀνάπτυξιν τοῦ παιδιοῦ ἀπὸ τὸ ἕνα ἀναγνωστικὸν βιβλίον καὶ τὰ ὀλίγα βοηθητικὰ τοιαῦτα. Ἀντιθέτως, ἂν θέλωμεν νὰ δημιουργήσωμεν δημιουργικοὺς καὶ ζωντανοὺς μαθητάς, — εἶναι δὲ ὑποχρέωσίς μας αὐτό, «θέλω δημιουργικοὺς νέους καὶ δημιουργικοὺς μαθητάς» εἶπεν ὁ Ἀρχηγός μας — πρέπει νὰ δώσωμεν εἰς τὰ παιδιὰ ἄφθονα βιβλία, κατάλληλα, τῆς πνευματικῆς ἀντιλήψεώς των, παιδικὰ βιβλία. Καὶ πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι δυστυχῶς τέτοια κατάλληλα βιβλία, παιδικά, ὀλίγα ὑπάρχουν παρ' ἡμῖν.

Τὸ περιοδικὸν «Νεολαία» ἔρχεται νὰ θεραπεύσῃ τὴν ἔλλειψιν αὐτὴν μὲ τὴν κατάλληλον ὕλην του. Ἀλλ' ἐκτὸς αὐτοῦ, τὸ περιοδικὸν αὐτὸ τὰ μέγιστα συμβάλλει καὶ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἀγάπης πρὸς τὴν Πατρίδα, τοῦ μοναδικοῦ αὐτοῦ αἰσθήματος, τοῦ ὁποίου ἔχει ἀνάγκην ἡ ἀναπτυσσομένη γενεά μας διὰ τὴν ὁλοκλήρωσιν τῶν πεπρωμένων τῆς φυλῆς μας».

Η ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΤΗΣ Ε. Ο. Ν.

Ἀπὸ τὸν ἐκφωνηθέντα λόγον τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ἀθηναϊκοῦ Λυκείου κ. Τυχοπούλου:

«Εὐλογημένη ἡ 4η Αὐγούστου τοῦ 1936.

Ἄξιος τῆς εὐγνωμοσύνης ὅλων τῶν Ἑλλήνων εἶναι ὁ δημιουργὸς τοῦ καθεστῶτος τῆς 4ης Αὐγούστου, ὁ Ἐθνικὸς Κυβερνήτης μας Ἰωάννης Μεταξᾶς.

Πρὸ τῆς ἀξιομνημονεύτου ἐκείνης ἡμέρας τὰ ἀλληλομαχόμενα πολιτικὰ κόμματα εἰς τὴν χώραν μας ὡς κύριον μέλημά των εἶχον τὴν κατάληψιν τῆς ἐξουσίας καὶ τὴν ὑποστήριξιν τῶν φίλων, εἰς δευτέραν δὲ μοῖραν ἔθετον τὰ γενικὰ τοῦ συνόλου συμφέροντα, τὴν εὐημερίαν τοῦ Ἔθνους. Ἐξωτερικῶς δὲν ἤμεθα ὑπολογίσιμοι, ἐσωτερικῶς δὲ ἀλληλοεμισούμεθα, ἡ διαίρεσις καὶ ὁ ἀνταγωνισμὸς μᾶς εἶχε διαφθείρει, ὀλίγοι ἐπλούτουν οἱ δὲ ὀλίγοι ἐπένοντο.

Αἱ παραδόσεις αἱ ἐθνικαί, μὲ τὰς ὁποίας ἐγαλουχήθησαν γενεαὶ γενεῶν, περιεφρονοῦντο, ἡ ἀφοσίωσις πρὸς τὴν Πατρίδα, τὴν αἰωνίαν Ἑλλάδα μας, τελείως εἶχεν ἀτονήσει, ὁ σεβασμὸς πρὸς τὴν θρησκείαν τῶν πατέρων ἡμῶν ἐθεωρεῖτο ἁπλοῦς καλογηρισμὸς οἱ δὲ ἀκατάλυτοι δεσμοὶ τῆς οἰκογενείας τῆς Ἑλληνικῆς εἶχον παραλύσει.

Ὀλίγον ἀκόμη καὶ ἡ Ἑλλὰς μας θὰ ἐξηφανίζετο.

Οὕτω εἶχαν τὰ πράγματα ὅταν, ἀνέτειλεν ἡ 4η Αὐγούστου τοῦ 1936. Βλέπων μὲ πόνον ψυχῆς ὁ Ἐθνικός μας Κυβερνήτης τὸ κατρακύλισμα τῆς χώρας μας, βλέπων τὸ χαῖνον πρὸ τοῦ Ἔθνους βάραθρον δὲν ἐδίστασε διόλου, δὲν ἔχασε καιρόν, ἥρπασε μὲ τὰς στιβαρὰς του χεῖρας τὴν Ἑλλάδα, πτῶμα πλέον, τὴν συνεκράτησε καὶ ἐβροντοφώνησεν: Ὀ π ί σ ω! Ἀπὸ τότε, ἤρχισεν ἡ ἐντατικὴ ἐργασία πρὸς θεραπείαν τῶν πολλαπλῶν πληγῶν της, ἤρχισαν αἱ περισκεμμέναι προσπάθειαι [illegible] καὶ τῶν ἐκλεκτῶν συνεργατῶν του πρὸς τελείαν ἀνάρρωσιν αὐτῆς.

Διωργάνωσε τὰς στρατιωτικὰς δυνάμεις, ἀνεκούφισε τοὺς ἀγρότας, καὶ περιέθαλψεν ὡς στοργικὸς πατὴρ τοὺς ἄλλοτε περιφρονημένους ἐργάτας.

Ἀλλὰ δὲν ἠρκέσθη μόνον εἰς αὐτά, ἐνδιεφέρθη προσέτι καὶ διὰ τὰς μελλούσας γενεάς, καὶ αὐτὸ εἶναι τὸ σπουδαιότερον τῶν μελημάτων του. Ἐβροντοφώνησε, καὶ ἡ φωνή του ἠ- [illegible] οίας Ὀργανώσεως τὴν 3ην ἐπέτειον συνήλθομεν ἐδῶ σήμερον νὰ ἑορτάσωμεν.

Ἐσκέφθη ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Κυβερνήσεως ὅτι, ἐὰν ἡ οἰκογένεια δημιουργῇ ἀνθρώπους, ἐὰν τὸ σχολεῖον παρασκευάζῃ ἀνθρώπους πνευματικούς, ἡ Ἐθνικὴ Ὀργάνωσις Νεολαίας παρασκευάζει ἀνθρώπους ἀγωνιστικοὺς προικισμένους διὰ τὸν ἀγῶνα, διὰ κάθε εἶδους ἀγῶνα».

ΟΜΙΛΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΝ

Τὴν 7 Νοεμβρίου, ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς ἱδρύσεως τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας, ὁ καθηγητὴς τῆς Γυμναστικῆς Ἀκαδημίας κ. Γρηγ. Σταμούλης ὡμίλησεν εἰς μεγάλην συγκέντρωσιν σπουδαστῶν τῆς Σχολῆς εἰπὼν μεταξὺ ἄλλων τὰ ἑξῆς:

«Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ καλλιέργεια τοῦ Ἐθνικοῦ αἰσθήματος καὶ τῆς πειθαρχίας εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς σκοποὺς τοῦ σχολείου. Εἶναι ὅμως ἐπίσης ἀληθὲς ὅτι αἱ ἀνάγκαι τοῦ σημερινοῦ βίου, ὅπως οὗτος διεμορφώθη, ἐπιβάλλουν εἰς τὸ σχολεῖον νὰ ἔχῃ ἀτομιστικὸν χαρακτῆρα, νὰ εἶναι ὠφελιμιστικόν. Εἶναι ὑποχρεωμένον τὸ σχολεῖον νὰ παρέχῃ εἰς τοὺς τροφίμους τὰς γνώσεις ἐκείνας, αἱ ὁποῖαι θὰ τοὺς εἶναι ὠφέλιμοι διὰ τὸν πρακτικὸν βίον καὶ ἡ ἱκανοποίησις τῆς ἀνάγκης αὐτῆς δὲν παρέχει εἰς τὸ σχολεῖον τὴν εὐχέρειαν νὰ ἀφοσιωθῇ ὅσον χρειάζεται εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ μεγάλου σκοποῦ τῆς καλλιεργείας τοῦ Ἐθνικοῦ αἰσθήματος, εἰς τὴν δημιουργίαν ἐντόνου ὁμαδικῆς συνειδήσεως, εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἕξεως τοῦ ἄρχεσθαι.

Εἰς τὴν Σπάρτην, ὅπου ὁ πολίτης ἐγεννᾶτο, ἔζη καὶ ἀπέθνησκε διὰ τὴν Σπάρτην, ὄχι μόνον δὲν κατεβάλλετο [illegible] νοι ὠφελίμους γνώσεις δι' αὐτούς, ἀλλὰ καὶ ἀπηγορεύετο τοῦτο καὶ μόνον ἱστορίαν ἐπεβάλλετο νὰ γνωρίζουν, διότι ἡ γνῶσις αὐτὴ ἦτο χρήσιμος διὰ τὴν καλλιέργειαν τῆς Ἐθνικῆς συνειδήσεως. Αἱ σημεριναὶ περιστάσεις δὲν ἐπιτρέπουν εἰς τὸ σχολεῖον νὰ ἀκολουθήσῃ μίαν τοιαύτην κατεύθυνσιν. Καὶ διὰ τοῦτο μέχρι τῆς 7ης Νοεμβρίου τοῦ 1937 ἡ ἀγωγὴ τῶν Ἑλληνοπαίδων ἦτο ἀποκλειστικῶς ἀτομικιστική. Ἀλλὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὁ μέγας δημιουργὸς τῆς 4ης Αὐγούστου ἵδρυσε παραλλήλως πρὸς τὸ σχολεῖον τὴν Ἐθνικὴν Ὀργάνωσιν τῆς Νεολαίας διὰ τὴν ἐπίτευξιν τῶν πραγματικῶν, τῶν μεγάλων σκοπῶν τῆς Ἀγωγῆς.

Ἂς εἶναι εὐλογημένον τὸ ὄνομα τοῦ ἱδρυτοῦ τῆς Ἐθνικῆς αὐτῆς Ὀργανώσεως. Αἱ Ἑλληνικαὶ γενεαὶ τοῦ μέλλοντος θὰ τὸν εὐγνωμονοῦν καὶ θὰ τὸν ἔχουν ἀντικείμενον λατρείας, ὅπως αἱ γενεαὶ τῆς Σπάρτης τὸν Λυκοῦργον. Σεῖς δὲ νὰ εἶσθε ὑπερήφανοι, διότι ὑπήρξατε τὰ πρῶτα μέλη τῆς Ἐθνικῆς αὐτῆς Ὀργανώσεως».

Ο ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

ΠΡΟΚΗΡΥΞΙΣ ΑΓΩΝΩΝ ΑΝΩΜΑΛΟΥ ΔΡΟΜΟΥ

Ὑπὸ τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως ἐξεδόθη ἡ κάτωθι ἐγκύκλιος:

Ἐν συνεχείᾳ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3593 Ἐγκυκλίου ἡμῶν περὶ γενικῆς ἀθλήσεως καὶ συμφώνως τῷ ἀπὸ 7-8-39/Δ' ἐτησίῳ προγράμματι, προκηρύσσομεν προτάσει τῆς Α. Ε. Α., πρωτάθλημα ἀνωμάλου δρόμου (GROSS COUNTRY) τῆς περιόδου 1939/1940.

1) Ἑκάστη Περιφερειακὴ Διοίκησις θέλει προκηρύξει ἀγῶνα «ἀνωμάλου δρόμου» ἐντὸς τῶν Σχηματισμῶν της εἰς δύο κατηγορίας Φαλαγγιτῶν, ἤτοι ἐπὶ ἀποστάσεως 2½ χιλιομέτρων διὰ Φαλαγγίτας Β' κατηγορίας ἤτοι μέχρις ἡλικίας 18 ἐτῶν καὶ 4 χιλιομέτρων διὰ Φαλαγγίτας Α' κατηγορίας ἤτοι ἀπὸ 19—25 ἐτῶν. Ὁ ἀγὼν οὗτος θέλει τελεσθῆ ἐντὸς τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου καὶ κατὰ τὸ πρῶτον 15θήμερον αὐτοῦ. Εἰς τοὺς νικητὰς τοῦ ἀγῶνος αὐτοῦ καὶ τῶν δύο κατηγοριῶν θὰ ἀπονεμηθῶσι τὰ ἑξῆς βραβεῖα: ὁ1ος μετάλλιον χρυσοῦν καὶ δίπλωμα, ὁ 2ος μετάλλιον ἀργυροῦν καὶ δίπλωμα, ὁ 3ος μετάλλιον χαλκοῦν καὶ δίπλωμα.

2) Μετὰ τὴν τέλεσιν τοῦ ἀγῶνος [illegible] τὴν 26ην [illegible] θει μέρος εἰς τοὺς ἀγῶνας διὰ 5 τοὐλάχιστον Φαλαγγιτῶν. Δύναται ὅμως νὰ μετάσχῃ καὶ διὰ περισσοτέρων. Εἰς τὸν ἀγῶνα αὐτὸν θέλουσι βραβευθῆ διὰ μὲν τὸν ἀτομικὸν ὁ πρῶτος, δεύτερος καὶ τρίτος νικητής, διὰ μεταλλίου χρυσοῦ, ἀργυροῦ καὶ χαλκοῦ μετὰ διπλώματος καὶ ὁ τέταρτος, πέμπτος καὶ ἕκτος διὰ διπλωμάτων μόνον. Εἰς δὲ τὸν ὁμαδικὸν ἡ πρώτη, δευτέρα καὶ τρίτη ὁμὰς ὡς ἀκολούθως:

Τὰ μέλη τῆς Α' ὁμάδος μετάλλιον χαλκοῦν καὶ δίπλωμα, τῆς δευτέρας μόνον ἕνα μετάλλιον καὶ δίπλωμα διὰ τὸν Σχηματισμόν των καὶ διὰ τὴν τρίτην ὁμάδα μόνον δίπλωμα διὰ τὸν Σχηματισμὸν αὐτῆς.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν Περιφερειακὴν Διοίκησιν Πρωτευούσης αὕτη θέλε[illegible] λέσει τὸν δεύτερον τοῦτον ἀγῶνα ἀνωμάλου δρόμου ὡς ἀκολούθως:

Εἰς τὸν ἀγῶνα θὰ λάβουν μέρος αἱ [illegible] Νότου, Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς, ἑκάστης δὲ ὁμάδος ἐξ 100 τοὐλά[illegible] [illegible]ιτῶν ἢ καὶ περισσοτέρων. Θέλουν δὲ βαθμολογηθῆ ὅλοι οἱ τερματίσαντες διὰ τὴν ἀνάδειξιν τῆς νικητρίας ὁμάδος. Ὡς ἡμέραν τελέσεως ὁρίζομεν τὴν 14ην Ἰανουαρίου 1940. Τὴν διαδρομὴν θέλομεν ὑποδείξει αὐτῇ ἐν καιρῷ.

Τὰ μέλη ἑκάστης Ὑποδιοικήσεως θὰ φέρουν τὰ ἑξῆς διακριτικά: Τῶν Ἀθηνῶν Α, Πειραιῶς Π, Νότου Ν, καὶ Βορρᾶ Β. Πάντες οἱ συμμετέχοντες Φαλαγγῖται δέον ὅπως πρὸ τῆς συμμετοχῆς των, ὑποβληθοῦν εἰς ἰατρικὴν ἐξέτασιν πρὸς ἀποφυγὴν ἀτυχήματός τινος. Οἱ Φαλαγγῖται δύνανται νὰ χρησιμοποιήσουν παντὸς εἴδους ὑποδήματα ἐκτὸς τοιούτων μὲ καρφιά.

Ὑπενθυμίζομεν καὶ πάλιν ὅτι ἡ ἡμέρα τελέσεως τοῦ ἐν τῇ ἕδρᾳ ἑκάστης Περιφερειακῆς Διοικήσεως ἀνωμάλου δρόμου, ὁρίζεται ἡ 26η Δεκεμβρίου ἐ. ἔ. ἀνυπερθέτως, ἐκτὸς ἀνωτέρας φυσικῆς βίας, ὁπότε θέλει λάβει χώραν τὴν πρώτην ἑπομένην Κυριακήν. Ἐφιστῶμεν τὴν προσοχὴν τῶν εἰδικῶν ἑκάστης Περιφερειακῆς Διοικήσεως εἰς τὴν ἐκλογὴν τῆς διαδρομῆς «ἰδεώδης διαδρομὴ ἀνωμάλου δρόμου εἶναι ἡ διερχομένη διὰ μέσου περιοχῆς κεκαλυμμένης ὑπὸ χόρτου, ἀπὸ μονοπάτια δασῶν καὶ ὄχι διερχομένη ἀπὸ δρόμους ἀσφαλτοστρωμένους καὶ σκονισμένους». Ἐπίσης ἡ διαδρομὴ νὰ μὴν ὁδηγῇ σὲ μεγάλα ὕψη, νὰ ἔχῃ μικρὰς ἀνωφερείας καὶ κατωφερείας, χωρὶς τὸ διάστημα αὐτὸ νὰ ὑπερβαίνῃ τὸ τέταρτον τῆς διαδρομῆς. Τὸ τρέξιμον ἐπὶ ἐδάφους κεκαλυμμένου διὰ χόρτου δίδει ἐλαστικότητα εἰς τοὺς μῦς τῶν ποδῶν καὶ τοὺς δυναμώνει· ἡ καθαρὰ ἐξ ἄλλου ἀτμόσφαιρα τῆς ὑπαίθρου καὶ τῶν δασῶν καθαρίζει καὶ ἀναπτύσσει τοὺς πνεύμονας καὶ δυναμώνει τὴν καρδιά. Τὸ δύσκολον μέρος τῆς διαδρομῆς πρέπει νὰ εἶναι πάντοτε εἰς τὸ μέσον τῆς ἀποστάσεως, ἡ ἀρχὴ δὲ καὶ τὸ τέλος νὰ ἔχῃ 400—500 περίπου μέτρα ἐπίπεδον ἔδαφος.

3) Ἐκτὸς τοῦ δευτέρου τούτου ἀγῶνος εἰς τὰς ἕδρας τῶν Περιφερειακῶν Διοικήσεων θέλει λάβει χώραν καὶ τρίτος τοιοῦτος κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ποδοσφαιρικῶν συναντήσεων μεταξὺ τῶν Περιφερειακῶν Διοικήσεων αἵτινες θέλουν τελεσθῆ ἀπὸ τὸν Ἰανουάριον μέχρι τοῦ Φεβρουαρίου 1940. Ὁ ἀγὼν οὗτος θὰ λαμβάνῃ χώραν τὴν ἰδίαν ἡμέραν μὲ τὸν ποδοσφαιρικὸν ἀγῶνα μεταξὺ δύο Περιφερειακῶν Διοικήσεων.

Ἑκάστη Περιφερειακὴ Διοίκησις θὰ [illegible] τῶν Α' κατηγορίας ἤτοι ἀπὸ 19—25 [illegible]

[illegible] θὰ βραβεύωνται: ὁ 1ος διὰ μεταλλίου χρυσοῦ καὶ διπλώματος, ὁ 2ος διὰ μεταλλίου [illegible] ὁμάδος δίπλωμα καὶ μετάλλιον χαλκοῦν, τῆς Β' μόνον δίπλωμα καὶ μετάλλιον χαλκοῦν, διὰ τὴν Περιφερεια[illegible]

ΤΟ Β' ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΟΝ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ Ε.Ο.Ν.

Ἅπασαι αἱ Περιφερειακαὶ Διοικήσεις Ε. Ο. Ν., κατόπιν τῆς διαταγῆς τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως περὶ προκηρύξεως τοῦ Β' Πανελληνίου Ποδοσφαιρικοῦ Πρωταθλήματος, ἤρχισαν τοὺς ἐσωτερικοὺς ποδοσφαιρικοὺς ἀγῶνας πρὸς ἀνάδειξιν τῆς πρωταθλητρίας ποδοσφαιρικῆς ὁμάδος, ἥτις θὰ συναντηθῇ μὲ ἄλλας τοιαύτας τῶν Περιφερειακῶν Διοικήσεων διὰ τὸ Β' Πανελλήνιον ποδοσφαιρικὸν πρωτάθλημα.

ΛΕΣΒΟΣ.—Ἅμα τῇ ἐνάρξει τῆς ποδοσφαιρικῆς περιόδου 1939 ἤρχισε τὰς προπονήσεις της καὶ ἡ ὁμὰς τῆς Ε.Ο.Ν. Λέσβου, ἥτις μὲ τὰ νέα μέλη της παρουσιάζεται ἰσχυροτέρα [illegible]

Τὴν Κυριακήν, 15ην παρελθόντος μηνός, συνηντήθη εἰς φιλικὸν [illegible] τρια μὲ 5—0.

ΒΕΛΕΣΤΙΝΟΝ. — Ἡ [illegible] Ὑπὸ [illegible]

ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΕΙΑ.— Τὴν 15ην Ὀκτωβρίου [illegible]ρικὴ ὁμὰς τοῦ Σχηματισμοῦ Καλλικρατείας συνηντήθη μὲ τὴν τοιαύτην τοῦ Τσαλδαροχωρίου. Ἐκ τῆς συναντήσεως ταύτης νικήτρια ἀνεδείχθη ἡ πρώτη μὲ ἀποτέλεσμα 3—2.

Ἐπίσης εἰς φιλικὸν ποδοσφαιρικὸν [illegible] συνηντήθησαν τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα αἱ ὁμάδες τῆς Ε. Ο. Ν. Κυργίων καὶ Δοξάτου.

ΜΙΚΡΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

— Τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν εἰς τὸ γήπεδον τῆς Ν. Φιλαδελφείας συνηντήθησαν διὰ τὸ πρωτάθλημα Ἑλλάδος αἱ ὁμάδες Παναθηναϊκοῦ καὶ Α. Ε. Κ. Νικήτρια ἀνεδείχ[illegible]

Ἡ βαθμολογία διὰ τὴν ἀνακήρυξιν [illegible]

Ὁ πρῶτος τερματίσας θὰ λάβῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν τερματισάντων καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς.........., ὁ δὲ τελευταῖος τερματίσας τὸν ἀριθμὸν 1.

Τὰς συναντήσεις αὐτὰς θέλομεν ὁρίσει ἐν καιρῷ ὁμοῦ μετὰ τῶν κληρώσεων τῶν ὁμάδων διὰ τὰς συναντήσεις [illegible]. Ὁ ἀγὼν ὡς ἀνωτέρω εἴπομεν θὰ λαμβάνῃ χώραν τὴν ἰδίαν ἡμέραν καὶ ἡ ἄφεσις θὰ δίδηται ἡμίσειαν ὥραν περίπου π[illegible]

[illegible]

Ὁ Ἀ[illegible]

Α. ΘΕΟ[illegible]ΠΟΥΛΟΣ

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κεντρική Διοίκησις

Ο ΑΡΧΗΓΟΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ κ. ΑΛ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΝ

Ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς τῆς Ε. Ο. Ν. ἀπέστειλεν εἰς τὸν Κυβερνητικὸν Ἐπίτροπον τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Ἀλέξ. Κανελλόπουλον τὸ κάτωθι τηλεγράφημα εἰς ἀπάντησιν τηλεγραφήματος τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου ἐπὶ τῇ Β´ ἐπετείῳ τῆς Ε. Ο. Ν.:

«Μὲ πολλὴν συγκίνησιν, ἀλλὰ καὶ μὲ ἐσωτερικὴν ἱκανοποίησιν καὶ μὲ ὑπερηφάνειαν ἐδιάβασα τὸ τηλεγράφημά σου καὶ εἶδα εἰς αὐτὸ ἀντανακλώμενα τὰ ὡραῖα αἰσθήματα ὅλων τῶν παιδιῶν, ἀγοριῶν καὶ κοριτσιῶν τῆς Ε. Ο. Ν., αἰσθήματα πίστεως καὶ ἀφοσιώσεως πρὸς τὰ ὑψηλὰ ἰδανικὰ διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῶν ὁποίων προετοιμάζεται ἡ Νέα Γενεά. Εἶμαι βέβαιος ὅτι ὅλα τὰ μέλη τῆς Ε.Ο.Ν., Φαλαγγῖται, Φαλαγγίτισσαι, Σκαπανεῖς καὶ Σκαπανίσσαι, θὰ φανοῦν ἀντάξια τῶν προσδοκιῶν, τὰς ὁποίας ὅλοι καὶ ἐγὼ ἰδιαιτέρως ἐστηρίξαμεν ἐπάνω τους, ἐσὲ δὲ ἰδιαιτέρως σ' εὐχαριστῶ διὰ τὴν πνοὴν τὴν ὁποίαν ἔδωσες εἰς τὸ ἔργον τῆς Νεολαίας, τοὺς κόπους σου καὶ θυσίας του, τὸν ἐνθουσιασμόν σου, ὅλως δὲ ἰδιαιτέρως διὰ τὴν πρὸς ἐμὲ πίστιν σου».

ΙΩ. ΜΕΤΑΞΑΣ

ΔΙΑΤΑΓΗ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὴν ὑπ' ἀριθ. 11718 Φ 1 - 15/2 τῆς 5/7/1939/Δ´ Διαταγὴν τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου Νεολαίας κατ' ἐξουσιοδότησιν ἡμῶν, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 7 παράγρ. 9 τοῦ Κανονισμοῦ Ἐσωτερικῆς Ὑπηρεσίας Κεφάλαιον Β´ «Περὶ Ἐπιτελικῆς Ὀργανώσεως» καὶ τὸ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 2/11/39/Δ´ ἔγγραφον τοῦ ἀσκοῦντος χρέη Ἐπιτελάρχου καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀναπληρωτοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου, Διευθυντοῦ Α´ Γραφείου Κεντρικῆς Διοικήσεως, Παπανικολάου Σοφοκλέους χορηγοῦμεν τὴν διὰ τοῦ ὡς ἄνω ἐγγράφου αἰτουμένην ὑπὸ τοῦ Συναγωνιστοῦ Παπανικολάου Σοφοκλ. ἀναρρωτικὴν ἄδειαν, ἀρχομένην ἀπὸ 3/11/39/Δ´ καὶ μέχρι νεωτέρας ἡμῶν Διαταγῆς.

Προτάσει τοῦ παρ' ἐμοὶ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου τὴν ἄσκησιν καθηκόντων Ἐπιτελάρχου ἀναθέτομεν προσωρινῶς εἰς τὸν Διευθυντὴν Β´ Γραφείου Κεντρικῆς Διοικήσεως Λοχαγὸν Πεζικοῦ Θεοχαρόπουλον Γεώργιον.

Ὁ ἐν λόγῳ ἀσκῶν χρέη Ἐπιτελάρχου Κεντρικῆς Διοικήσεως θέλει ἀναπληροῖ καὶ τὸν παρ' ἐμοὶ Κυβερνητικὸν Ἐπίτροπον Ε. Ο. Ν. Κανελλόπουλον Ἀλέξανδρον, ἀπόντα, εἰς ἅπαντα τὰ καθήκοντα αὐτοῦ, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 15 παράγρ. 2, Κεφάλ. Β´ Κανονισμοῦ Ἐσωτερικῆς Ὑπηρεσίας.

Ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Κυβερνήσεως
καὶ Γεν. Ἐπιθεωρητὴς τῆς Ε. Ο. Ν.
ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΕΤΑΞΑΣ

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

Πρὸς τὰς Διοικήσεις Ἀνωτάτων Σχολῶν καὶ ἁπάσας τῆς Περιφερειακὰς Διοικήσεις Ἀρρένων καὶ Θηλέων

Ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ μας ὅπως τὸ μέλλον νὰ καθορισθῇ Σῆμα τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ τῆς Ὀργανώσεώς μας προέλθῃ ἐξ ὑποδείξεων μελῶν τῆς Ὀργανώσεώς μας.

[illegible]
ὅπως γνωρίσητε τοῦτο εἰς τοὺς ὑφ' ὁμᾶς Σχηματισμούς.

Οἱ βουλόμενοι νὰ συμμετάσχουν δέον νὰ ὑποβάλουν τὴν σχετικὴν ὑποδειξίν των ἐγγράφως εἰς τὴν Διεύθυνσιν Ραδιοφωνίας [illegible] Κεντρικῇ Διοικήσει, τὸ ἀργότερον μέχρι τέλους τρέχοντος μηνός.

Ὁ Ἀναπληρωτὴς Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου Ἐπιτελάρχης
Γεώργιος Θεοχαρόπουλος (Λοχαγὸς Πεζικοῦ)

ΠΡΟΣΦΟΡΑΙ ΠΡΟΣ ΤΗΝ Ε. Ο. Ν.

Ὁ κ. Ἀνδρ. Πατσουράκος ἐκ Γυθείου ἐδώρησεν εἰς τὴν Ὑποδ)σιν [illegible] ἔφερεν εἰς τὴν Περιφ. Διοίκησιν Εὐβοίας 15 στρέμματα ἀγροῦ ἵνα καλλιεργηθῶσιν. Ὡσαύτως ὁ [illegible]ης κ. Ἀναστάσιος Νικολιάς καὶ ὁ συνεργάτης κ. Γεώργ. Νάνος ἐδώρησαν ὁ μὲν πρῶτος μίαν Καινὴν Διαθήκην καὶ δύο εἰκόνας, ὁ δὲ ἕτερος ἕνα μαυροπίνακα διὰ τὴν Λέσχην τοῦ Φαλαγγίτου τοῦ Σχηματισμοῦ Ἀνδρονιάνων Εὐβοίας. Ὑπὲρ τοῦ Σχηματισμοῦ τῆς Ε. Ο. Ν. Ἀνδρονιάνων Εὐβοίας ὁ κ. Ἰωάν. Λύκος προσέφερε μίαν οἰκίαν ἵνα στεγασθῇ ἡ Λέσχη τῶν Φαλαγγιτῶν ἐπὶ ἓν ἔτος. Ἐπίσης ὁ κ. Γεώργιος Δ. Κόλλιας προσέφερε πρὸς καλλιέργειαν εἰς τὴν Ε. Ο. Ν. ἔκτασιν ὀκτὼ στρεμμάτων καὶ ὁ κ. Δημήτριος Κ. Γκίκας 500 μέτρα.

[illegible]

Μετὰ πάσης ἐπισημότητος τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα καὶ συμφώνως μὲ τὰ πανεπιστημιακὰ θέσμια ἐδόθη εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν τῶν τελετῶν τοῦ Πανεπιστημίου ὁ ὅρκος τῶν πρωτοετῶν φοιτητῶν εἰς τὰς Πανεπιστημιακὰς Ἀρχάς.

Παρέστησαν ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Κυβερνήσεως, ὁ Ὑπουργὸς Τύπου καὶ Τουρισμοῦ κ. Νικολούδης, ὁ Ὑφυπουργὸς Δημ. Ἀσφαλείας κ. Μανιαδάκης, ὁ Ὑφυπουργὸς τῆς Παιδείας κ. Σπέντζας, ὁ Ὑφυπουργὸς τῶν Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν κ. Ἀλιβιζάτος, ὁ Πρύτανις καὶ ἅπαντες οἱ Καθηγηταὶ ὅλων τῶν Σχολῶν τοῦ Πανεπιστημίου, ὁ ἀναπληρωτὴς τοῦ Κ. Ε. Ν. Ἐπιτελάρχης Ε. Ο. Ν. κ. Θεοχαρόπουλος μετὰ τοῦ Ἐπιτελείου του, ὁ Διοικητὴς τῆς Δ. Α. Σ. ἀρρένων καὶ ἡ Διοικήτρια τῆς Δ.Α.Σ. Θηλέων μετὰ τῶν ἐπιτελείων των.

Περὶ τὴν 11ην προσῆλθεν ὁ Ἀρχηγός, γενόμενος ἐνθουσιωδῶς δεκτὸς ὑπὸ τοῦ συνωστιζομένου πλήθους τῶν ἐκτὸς τῆς αἰθούσης φοιτητῶν ὡς καὶ τῶν ἀσφυκτικῶς πληρούντων αὐτήν.

Ὁ Ἀρχηγὸς εἰς τὸ Πανεπιστήμιον

Λόχος Φαλαγγιτῶν τῆς Ὑπ)σεως Πανεπιστημίου, παρατεταγμένος [illegible] ἐπισήμους τιμάς.

Ἅμα τῇ ἀφίξει τοῦ Ἀρχηγοῦ ἐγένετο δοξολογία ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου κ. Χρυσάνθου. Μετ' αὐτὴν δὲ ὡμίλησε πρὸς τοὺς φοιτητὰς ὁ Πρύτανις τοῦ Πανεπιστημίου κ. Γ. Φωτεινός.

Κατ' ἀρχάς, ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς πρωτοετεῖς, ἐχαιρέτισε τὴν εἰς τὸ Ἀνώτατον Ἐκπαιδευτικὸν Ἵδρυμα τῆς Χώρας εἴσοδόν των.

[illegible] τους παρεκίνησεν ὅπως ἐνταχθῶσιν εἰς τὰς Φαλαγ[illegible]

[illegible] εἰς τὸ γήπεδον τοῦ Πανελ[illegible] Ὑποδ)σεων μας διὰ τὸ β´ ποδοσφαιρικὸν [illegible] ραι αὐτὴν θὰ γίνῃ ἡ παρέλασις καὶ ἡ ὁρκωμοσία [illegible] θὰ συναντηθῇ ἡ ὁμὰς τῆς Ὑποδ)σεως Πανεπιστημ[illegible] τῆς Τρι[illegible] Δ Σ Ο Ι Ι. [illegible] δὲ Κυριακὴν 26 Νοεμβρίου θὰ συναντηθῇ ἡ [illegible]

— Τὰ 111 Γραφεῖα ὑπὸ τὴν κατεύθυνσιν τοῦ ἐπόπτου αὐτῶν ἀφιε[illegible] ὁλόκληρον τὸν Νοέμβριον εἰς συστηματικὴν καὶ ἐντατικὴν ἐργασίαν διὰ τὴν ὀργανικὴν σύμπτυξιν τῆς δυνάμεως. Τὸ πρόγραμμα

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Οι Σχηματισμοί Πρωτευούσης

τῆς συμπτύξεως θὰ ἀκολουθήσῃ πρόγραμμα ἐθνικῆς, ἠθικῆς καὶ πολιτικῆς διαπαιδαγωγήσεως τῶν μελῶν.

— Τὴν 15ην τρ. μ. ἤρχισεν ἡ λειτουργία τοῦ Α΄ Τμήματος τῆς Σχολῆς Ἰδεολογικῆς Διαφωτίσεως. Τὸ Τμῆμα αὐτὸ εἶναι συγκεκροτημένον ἀπὸ τοὺς ἐπιτελεῖς τῶν ΙΙΙ Γραφείων ἁπασῶν τῶν Ὑποδιοικήσεων τῆς Δ.Λ.Σ., ἀπὸ τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν Σχολῶν καὶ τῶν ἐτῶν ὡς καὶ ἀπὸ ὡρισμένους Φαλαγγίτας ἀνεπτυγμένους διὰ τὸν τομέα

Θηλέων

Εἰς τὴν Δ. Λ. Σ. Θ. ἔχουν ἤδη συμπληρωθῆ ὅλα τὰ Ἐπιτελικὰ Γραφεῖα καὶ ἡ ἐργασία τοῦ νέου Ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους προβλέπεται μὲ λίαν ἐπιτυχῆ ἀποτελέσματα. Σύμφωνα μὲ τὸ πρόγραμμα τῆς Διοικητρίας μας ὅλη ἡ Διοίκησις μεταβάλλεται εἰς Σχολὴν στελεχῶν, τὰ ὁποῖα μετὰ τὸ πέρας τῶν σπουδῶν των θὰ σκορπισθοῦν εἰς ὅλα τὰ σημεῖα τῆς Ἑλλάδος καὶ θὰ ἀποτελέσουν πολυτιμοτάτους φορεῖς τῶν ἀρχῶν τῆς 4ης Αὐγούστου.

Εἰς ὅλας τὰς Σχολὰς γίνονται τακτικαὶ συγκεντρώσεις μὲ σκοπὸν ἐκπαιδευτικόν. Ἡ ἐκπαίδευσις συνίσταται:

1) Εἰς μαθήματα Ἐθνικῆς ἀγωγῆς, τὰ ὁποῖα προετοιμάζουν καταλλήλως καὶ διδάσκουν οἱ Ὑπεύθυνοι τοῦ ΙΙΙ Γραφείου. Εἰς τὰ μαθήματα τῆς Ἐθνικῆς ἀγωγῆς συμπεριλαμβάνονται καὶ συζητήσεις διεξαγόμεναι μεταξὺ τῶν Φαλαγγιτισσῶν ἐπὶ ὡρισμένων θεμάτων καθοριζομένων ἐκ τῶν προτέρων. Εἰς τὰς συγκεντρώσεις ταύτας δίδεται μεγίστη σημασία, διότι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον κάθε Φαλαγγίτισσα ἀποκτᾷ τὴν εὐχέρειαν νὰ διατυπώνῃ ἐλευθέρως καὶ σαφῶς τὰς σκέψεις της, λύει τὰς ἀπορίας της καὶ ἀποκτᾷ συνείδησιν τῆς ὑψηλῆς ἀποστολῆς της.

2) Εἰς τεχνικὴν ἐκπαίδευσιν, διὰ τῆς ὁποίας ἀποκτοῦν χρησίμους γνώσεις καὶ ἡ ὁποία βοηθεῖ συγχρόνως εἰς τὴν δημιουργίαν μεγαλειτέρου δεσμοῦ μεταξὺ τῶν Φαλαγγιτισσῶν. Αἱ γνώσεις αὗται τίθενται εἰς ἐφαρμογὴν κατὰ τὰς ἐκδρομάς, τοιαῦται δὲ εἶναι λ. χ. προσανατολισμός, ἀνίχνευσις, γνώσεις πρώτων βοηθειῶν, τοποθέτησις σκηνῆς, διάφορα συνθήματα, παρασκευὴ φαγητοῦ, σηματοδοσία κ. ἄ.

Μετὰ τὴν προκήρυξιν τοῦ διαγωνισμοῦ ἐκ μέρους τῆς Δ. Λ. Σ. ἤρχισαν ν' ἀποστέλλωνται μελέται καὶ προβλέπεται ὅτι θὰ ὑπάρξουν πολλαὶ καὶ τοῦτο διότι συνεχῶς ἔρχονται φοιτήτριαι εἰς τὸ ΙΙΙ Γραφεῖον διὰ νὰ ζητήσουν τὴν βοήθειάν του εἰς τὴν συγκέντρωσιν βιβλιογραφίας. Ἐπίσης τελευταίως προσελήφθησαν καὶ νέοι συνεργάται, οἱ ὁποῖοι θὰ συντελέσουν εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ νέου μας προγράμματος.

Ἀπὸ ἀπόψεως προνοίας ὁ «Οἶκος Φοιτητρίας» παρουσιάζει λίαν ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα. Αἱ φοιτήτριαι εἶναι ἐνθουσιασμέναι διὰ τὴν στοργικὴν μέριμναν, τὴν καθαριότητα καὶ τὴν τάξιν. Μόλις ἀρχίσῃ τὸ συσσίτιον τῆς Πανεπιστημιακῆς Λέσχης θὰ λάβουν εἰς αὐτὸ μέρος πολλαί.

Εἰς τὴν Διεύθυνσιν Ὑγειονομικοῦ ὑπάρχουν δύο ἰατροὶ καὶ δέχονται τὰς Φαλαγγιτίσσας καθ' ὡρισμένας ὥρας τῆς ἡμέρας.

Ἀπὸ ἀπόψεως ψυχαγωγίας ἤδη τὰ μέλη τῆς Δ. Λ. Σ. Θ. παρηκολούθησαν τὰ δύο ἔργα «Πέρσας» καὶ «Ἠλέκτραν».

Ἔγιναν ἐπίσης δύο ἐκδρομαὶ μὲ ἐκπαιδευτικὸν καὶ ψυχαγωγικὸν σκοπὸν καὶ θὰ συνεχισθοῦν κατὰ 15θήμερον. Εἰς τὰς ἐκδρομὰς γίνεται πορεία 5 - 7 χιλιομέτρων. Τὰ προγράμματα τῶν ἐκδρομῶν εἶναι πλούσια εἰς ποικιλίαν καὶ ἔτσι τὰ κορίτσια ἐπιστρέφουν γεμᾶτα ἐνθουσιασμό.

Εἰς τὴν πανσπουδαστικὴν συγκέντρωσιν τῶν δύο Δ. Λ. Σ. διὰ τὸν ἑορτασμὸν τῆς 7ης Νοεμβρίου ἔλαβε μέρος ὅλη ἡ δύναμις τῆς Δ. Λ. Σ. Θ.

Ἐπίσης τὴν Κυριακὴν 12 Νοεμβρίου ἡ Διοικήτρια καὶ τὸ Ἐπιτελεῖον παρέστησαν εἰς τὴν δοξολογίαν τῆς Μητροπόλεως, λόχος δὲ τῆς Διοικήσεως παρετάχθη ἔξωθεν τῆς Μητροπόλεως καὶ ἐπεθεωρήθη ὑπὸ τοῦ Ἀρχηγοῦ.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἰδίας ἡμέρας ὅσαι ἐκ τῶν Φαλαγγιτισσῶν ἤθελαν παρηκολούθησαν τὴν παράστασιν τοῦ Βασιλικοῦ Θεάτρου.

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ Δ. Λ. Σ.

Ὑπενθυμίζομεν εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους ὅτι ἡ προθεσμία ὑποβολῆς ἐργασιῶν παρετάθη μέχρι 1ης Δεκεμβρίου 1939.

Ἤρχισεν ἡ μελέτη τῶν ἤδη ὑποβληθεισῶν ἐργασιῶν ὑπὸ τοῦ εἰσηγητοῦ τῆς Ἐπιτροπῆς Διευθυντοῦ τῆς Πολιτικῆς Διαφωτίσεως τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως, οὕτως ὥστε ἐλπίζομεν ὅτι κατὰ τὸ πρῶτον δεκαήμερον τοῦ Δεκεμβρίου θ' ἀνακοινωθοῦν τ' ἀποτελέσματα.

ΠΕΡΙΦΕΡ. ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΘΗΛΕΩΝ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗΣ

Μὲ μεγάλην ζωηρότητα ἐξακολουθεῖ ἡ κίνησις καὶ ἡ ἐργασία εἰς τὴν Π. Δ. Θ. Π. Τὸ πρόγραμμα τῆς Διοικήσεως ἐφαρμόζεται κανονικὰ καὶ μὲ μεγάλην ἐπιτυχίαν. Ἡ ἐκπαίδευσις τῶν στελεχῶν γίνεται κανονικὰ καὶ τὰ μέλη τῆς Ε. Ο. Ν. μὲ μεγάλην χαρὰν παρακολουθοῦν τὰ μαθήματα, τὰ ὁποῖα ὑποβοηθοῦν τὴν ψυχικὴν καὶ σωματικὴν ἀνάπτυξίν των.

Μὲ τὴν ἀρχὴν τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἑνιαίας ἡμέρας ὅλαι αἱ Φαλαγγίτισσαι καὶ Σκαπάνισσαι, μὲ ἔκδηλον ἐνθουσιασμὸν μεταβαίνουσαι εἰς τὰ Κέντρα ἐκπαιδεύσεως καὶ ἀπασχολήσεώς των, ἔδωσαν ἕνα ὡραῖον τόνον εἰς τὴν ὅλην κίνησιν τῆς πόλεως.

Γενικῶς παρετηρήθη εἰς ὅλην τὴν Διοίκησιν, μετὰ τῶν Ὑπο)σεων, Τομέων καὶ Ὑπ)μέων, ζωηροτάτη κίνησις ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς ἱστορικῆς ἐπετείου τῆς ἱδρύσεως τῆς Ε. Ο. Ν.

Ὁ ἐνθουσιασμὸς καὶ τὰ αἰσθήματα ποὺ ἡ Ὀργάνωσις αὐτὴ ἐγέννησεν εἰς τὰς ψυχὰς τῆς ἑλληνικῆς νεότητος ἐξεδηλώθησαν τώρα μὲ ὅλην τὴν ὁρμὴν καὶ τὴν φλόγα ποὺ ἐμπνέει ὁ Ἀρχηγός μας. Ἡ παιδικὴ καρδιά, πλημμυρισμένη ἀπὸ σεβασμὸν καὶ ἀγάπην γιὰ τὸν Μεγάλο Πατέρα της, ᾐσθάνθη συγκινήσεις καὶ παλμοὺς νέους, εἶδε γιὰ μιὰ ἀκόμη φορὰ πῶς ἀπὸ τὴν 7ην Νοεμβρίου ἄρχισε νὰ ζῇ μιὰ καινούργια ζωὴ καὶ μαγνητισμένη ἀπὸ τὴν λάμψιν τῆς ὠμορφιᾶς της ἔτρεξε νὰ ἑορτάσῃ τὴν ἰδικήν της ἑορτήν.

Ὅλα τὰ γραφεῖα ἔλαβον ἑορτάσιμον ὄψιν καὶ παντοῦ διωργανώθησαν ἑορταὶ μὲ ποικιλίαν προγράμματος. Πρασινάδες καὶ σημαῖες ἐδίδον ἕνα χαρούμενο τόνο στὶς συνοικίες καὶ Φαλαγγίτισσαι καὶ Σκαπάνισσαι ἀδελφωμέναι ἔψαλλον τοὺς ὕμνους των, διάφορα ἐμβατήρια, ἀπήγγειλαν ποιήματα στὸν Ἀρχηγό, τὸν Κ. Ε. Ν., τὴν Ε. Ο. Ν. καὶ τὴν Πατρίδα. Ὁμιλίαι ἔγιναν πρὸς ὅλας τὰς διευθύνσεις, ἐξαίρουσαι τὴν σημασίαν τῆς ἡμέρας, τὴν σημασίαν τὴν ὁποίαν ἔχει ἡ Ὀργάνωσις διὰ τὴν Ἑλληνικὴν Νεολαίαν.

Ὅλαι αἱ Φαλαγγίτισσαι καὶ Σκαπάνισσαι προσέφερον κάτι ἀπὸ τὰς δυνάμεις των διὰ νὰ ἑορτασθῇ ὅσον τὸ δυνατὸν καλλίτερον ἡ ἱστορικὴ ἐπέτειος τῆς ἡμέρας ἐκείνης κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ Νεολαία τῆς Ἑλλάδος ἐπανεῦρε τὸν ἑαυτόν της... τὸν δρόμον της.

Εἰς τὴν Υ. Θ. Α. τὴν Κυριακὴν 5-11-39 μεγάλη κίνησις παρετηρήθη εἰς ὅλους τοὺς Ὑποτομεῖς, πολλοὶ τῶν ὁποίων ὠργάνωσαν διαφόρους ἐκδρομάς.

Οἱ 6ος καὶ 9ος Ὑποτομεῖς μετέβησαν εἰς Μαραθῶνα. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐκδρομῆς ὡμίλησε πρὸς τὰς Φαλαγγιτίσσας ἡ Ὑπ)άρχης σχετικῶς μὲ τὴν ἐπέτειον τῆς Ε. Ο. Ν.

Οἱ 4ος καὶ 15ος μετέβησαν εἰς Βαρυμπόμπην, ὅπου ἐπεθεώρησεν αὐτοὺς ἡ Ὑπ)τὴς μὲ τοὺς δύο ὑπευθύνους τοῦ ΙΙ Γραφείου Π. Δ. Θ. Π. Αἱ Φαλαγγίτισσαι καὶ Σκαπάνισσαι, αἱ ὁποῖαι συμμετεῖχον εἰς τὴν ἐκδρομήν, διεκρίθησαν διὰ τὴν τάξιν καὶ πειθαρχίαν.

Ὁ 21ος ἔκαμε μικρὰν πορείαν εἰς τὰ Διϋλιστήρια (Γαλάτσι), ὅπου ἐγένετο ψυχαγωγία τῶν μελῶν.

Εἰς τὴν Υ. Θ. Β. τὴν 2αν Νοεμβρίου ἡ Διοικήτρια τῆς Π. Δ. Θ. Π. ἐπεσκέφθη τὰ νέα Γραφεῖα τῆς Ὑποδ)σεως Θηλέων Βορρᾶ, ὅπου ἔδωσε κατευθύνσεις καὶ ὁδηγίας εἰς τὰς ὑπευθύνους τῶν Ἐπιτελικῶν Γραφείων καὶ τὴν Διοικήτριαν.

Συγκινητικὴ εἶναι ἡ προσήλωσις τῶν Φαλαγγιτισσῶν καὶ ὁ ζῆλος αὐτῶν διὰ τὴν Ὀργάνωσιν, ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν προσερχομένων αὐξάνει καθημερινῶς, νέα δὲ μέλη ἀπὸ τὴν Περιφ. τοῦ Βορρᾶ ἐγγράφονται. Εἰς δὲ τὰς συγκεντρώσεις Φιλοθέης, Κουκουβαούνων, Ἀμαρουσίου οὐδεμία τῶν Φαλαγγιτισσῶν ἀπουσίασε κατὰ τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα. Αἱ Σκαπάνισσαι τοῦ 3ου καὶ 4ου Ὑπ)μέως μὲ ἐνθουσιασμὸν καὶ ζῆλον παρακολουθοῦν τὰ μαθήματα, τὰς παιδιὰς καὶ ἄλλας ἀπασχολήσεις των.

Ἐπίσης κατὰ τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα ἐγίνοντο αἱ ἑξῆς ὁμιλίαι: «Περὶ καταμερισμοῦ τῆς ἐργασίας εἰς τὴν Ε. Ο. Ν.», «Τίνα διδάγματα ἐκπηγάζουν ἀπὸ τοὺς μύθους τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων», «Περὶ πειθαρχίας» κλπ.

Εἰς τὴν Υ. Θ. Ν. καθ' ὅλην τὴν ἑβδομάδα εἰς ὅλους τοὺς Ὑπ)μεῖς ἔγιναν αἱ τακτικαὶ συγκεντρώσεις σύμφωνα μὲ τὸ πρόγραμμα.

Εἰς τὸν 4ον Ὑπ)μέα ἐξακολουθοῦν ἀθρόαι αἱ ἐγγραφαὶ νέων Σκαπανισσῶν ὅλων τῶν Δημοτ. Σχολείων τῆς Περιφερείας του. Ἐπίσης προσῆλθον πολλαὶ ἐργαζόμεναι εἰς ἐργοστάσια.

Τὴν Κυριακὴν — πρώτην Κυριακὴν τοῦ μηνὸς — ἐγένετο συγκέντρωσις καὶ ἐκκλησιασμὸς τῶν Φαλαγγιτισσῶν καὶ Σκαπανισσῶν συμφώνως μὲ τὴν σχετικὴν διαταγήν. Μετὰ τὸν ἐκκλησιασμὸν ἐπηκολούθησε τὸ ψυχαγωγικὸν μέρος, μὲ τὸ καθορισθὲν ἐκ τῶν προτέρων πρόγραμμα.

Τὴν Κυριακὴν 5ην Ν)βρίου οἱ Ὑπ)μεῖς 3ος, 7ος καὶ 10ος ἐξέδραμον εἰς τὸ Στρατόπεδον «Ι. Μεταξᾶς», εἰς Πεντέλην δὲ ὁ 7ος καὶ ὁ 11ος. Μὲ τὴν ζωὴν μιᾶς κοινῆς ἡμέρας ᾐσθάνθησαν τοὺς ἰδίους παλμοὺς χαρᾶς, τὸν ἴδιον ἐνθουσιασμὸν καὶ ἔντονον τὸ συναίσθημα τῆς ἀδελφότητος καὶ τῆς ἀλληλεγγύης.

Εἰς τὴν Υ. Θ. Π. ἀπὸ 1ης Ν)βρίου αἱ συγκεντρώσεις γίνονται τακτικώτεραι, αἱ δὲ Φαλαγγίτισσαι καὶ Σκαπάνισσαι πυκνώνουν τὰς Φάλαγγάς των διὰ τῆς ἀθρόας προσελεύσεώς των. Εἰς τὰς ἐργαζομένας Φαλαγγιτίσσας ὁ Διευθυντὴς τῆς Πολιτ. Διαφωτίσεως τῆς Κεντρ. Διοικήσεως δίδει διαλέξεις σχετικὰς μὲ τὴν Ε. Ο. Ν., ἀνυψώνων τὸ φρόνημά των.

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΝ. — Ὁ Ὑποδιοικητὴς κ. Γεωργόπουλος ἀνέπτυξεν εἰς ἅπαντας τοὺς βαθμοφόρους τὸ πρῶτον μάθημα τῆς Πολιτικῆς Διαφωτίσεως καὶ διαπαιδαγωγήσεως.

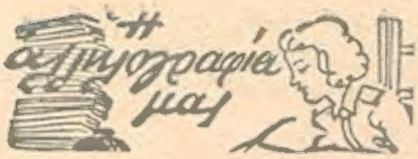
Εἰς τὸ μάθημα παρευρέθη καὶ ὁ Περιφ. Διοικητὴς Αἰτωλοακαρνανίας.

— Ἀξία ἰδιαιτέρας σημειώσεως εἶναι ἡ ὑπὸ τοῦ Σκαπανέως τῆς ἐνταῦθα Διοικήσεως Χρ. Π. Τσάλα ἐπιδειχθεῖσα αὐτοθυσία, ὅστις μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς του ἔσωσεν ἐκ βεβαίου πνιγμοῦ βρέφος μόλις ἑνὸς ἔτους. Τὸ βρέφος ὠλίσθησεν εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ὁ ἐν λόγῳ Σκαπανεύς, ὅστις παρευρέθη, ριφθεὶς ἀμέσως εἰς τὴν θάλασσαν διέσωσε τοῦτο.

Εἰς τὸν ἐν λόγῳ Σκαπανέα ἀπενεμήθη παρὰ τοῦ Περιφ. Διοικητοῦ κ. Ἀλεξ. Πριονᾶ ἔπαινος.

— Εἰς τὸ Ἀγρίνιον καὶ εἰς τὸ Θέρμον ἀνεπτύχθησαν πρὸς τοὺς Φαλαγγίτας τὰ πρῶτα μαθήματα τῆς πολιτικῆς Διαφωτίσεως.

— Κατὰ τὴν συγκέντρωσιν ἁπάντων τῶν Διοικητῶν τῶν Λόχων καὶ Τετραρχιῶν τῆς 115ης Φάλαγγος Ἀγρινίου ὑπὸ τοῦ Φαλαγγάρχου, παρουσίᾳ τοῦ κ. Ὑποδιοικητοῦ, ἐλήφθησαν ἀποφάσεις διὰ τὴν καλλιέργειαν τῶν ὑπὸ τοῦ Δήμου καὶ τοῦ Ι. Ν. Ἁγίου Χριστοφόρου παραχωρηθέντων στρεμμάτων γῆς.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Α. ΑΡΑΒ. Διόρθωσε τὸν 3ο στίχο τοῦ 2ου τετραστίχου: δῶ πέρα νὰ μὲ πνίξουνε...῎Αχ...῎Αχ Ποσειδῶνα ἡ κνίσσα» καὶ τὸ «ἄ σ τ ρ α ψ' ἡ μοίρα μοὔγραψε» καὶ ξαναστεῖλε το. Φαίνεται ὅτι εἶσαι σὲ θέσι νὰ γράφης ὡραῖα τραγούδια. Σοῦ συνιστοῦμε ν' ἀφήσης τὸ σονέττο γι' ἀργότερα. Τὸ «Ὀδυσσέας» ἔχει ἀριθμὸ Σ 39. ῎Αν τὸ ξαναστείλης σημείωσέ τον κάπου. Καὶ τὸ «Πατρίδα» θέλει πολὺ δούλεμα. Σημειώνομε: «Ἐδῶ ὕμνος διθυραμβικὸς τῆς αὐγινῆς τὸ δάκρυ» — «ἐδῶ ὅλα, οἱ κάμποι, τὰ βουνὰ κλπ.» — «Δῶ ὡς κελαρύζουν...» — «ἐδῶ ὁ χειμῶνας...» πολλὲς χασμωδίες καὶ σὲ πολλοὺς στίχους τὸ μέτρο λανθασμένο. Τὰ τραγούδια σου ἔχουν ἔμπνευσι, ἀλλ' ὄχι καὶ τὴν ἀνάλογη τεχνική. Στὸ «Πατρίδα» σημείωσε Σ 40. — Κ. ΒΟΥΓ. Μᾶς γράφεις: «Μὲ χαρὰ περιμένω κάθε φορὰ τὸ ἀγαπητό μου περιοδικὸ «Νεολαία» γιὰ νὰ διαβάσω τὶς χρυσὲς σελίδες του ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ὡς τὸ τέλος». Ἡ «Νεολαία» σ' εὐχαριστεῖ. Τὸ ποίημα «Ἀνασκόπησις» (λέξις ἀντιποιητική) θέλει δούλεμα. Ἰδοὺ 2 τετράστιχα:

῏Ηλθαν καὶ πέρασαν αἰῶνες
γιὰ τὴν πατρίδα μας χρυσοί,
ποὺ ὅλος ὁ κόσμος ἔλεγε
«Σὺ εἶσαι Ἑλλάς, μονάχα Ἐσύ».

Κι' ἀφοῦ ἡ Ἑλλὰς κατώρθωσε
τὸ ζυγὸ ν' ἀποτινάξη
πάλι ἡ διχόνοια ἔφθασε
τοὺς ῞Ελληνας νὰ σπαράξη.

Καὶ τὸ δεύτερο ποίημά σου «Ὁ ἥλιος...» κάπως πρόχειρα γραμμένο. «Τὰ ἄστρα τρεμοσβύνουνε, ἁ π λ ο ῦ τ α ι σιγαλιά». Σ' ἀρέσει αὐτὸ τὸ «ἁπλοῦται» μέσα σὲ στίχους, ποὺ εἶναι γραμμένοι στὴ δημοτική; Τὸ πρῶτο φέρει τὰ στοιχεῖα Σ 41 καὶ τὸ δεύτερο Σ 42. ῎Αν τυχὸν τὰ ξαναστείλης σημείωσέ τα κάπου γιὰ νὰ μᾶς εὐκολύνης στὴ συσχέτισι. — Γ. ΚΑΤΣ. Σχεδὸν σὲ κάθε τεῦχος γράφομε «ὄχι γράμματα καὶ συνεργασία στὸ ἴδιο χαρτί». Λυπούμεθα ποὺ σοῦ ἀπαντοῦμε ὅτι τὸ ποίημα δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν. Ξαναστεῖλε το γραμμένο χωριστά. Ἀπὸ τὸ γραμματάκι σου παίρνομε τ' ἀκόλουθα, τὰ ὁποῖα ὑπογραμμίζομε: «... ἀλλὰ τὸ νέον καθεστὼς ἐπέδρασε πολὺ περισσότερο εἰς τὰς ψυχὰς ἡμῶν τῶν παιδιῶν τῶν γεωργῶν, εἰς τὰς ψυχὰς ἐκείνας ποὺ τὰς κατεπίεζε ἡ γκρίνια καὶ ἡ κακομοιριά. Μιὰ αὐγουστιάτικη πρωΐα ὁ ἥλιος ἀνέτειλε πολὺ διαφορετικός, χαρούμενος καὶ γελαστός». — ΙΩΑΝΝ. ΜΑΡΑΓΚ. Ἐλάβαμε καὶ τὰ τρία ποιήματά σου, ποὺ ἀποτελοῦνται ἀπὸ 68(!) στίχους ἐν ὅλῳ. Ἀπὸ τὸ «Ἑλληνικὸ βουνὸ» δημοσιεύομε στὴ στήλη αὐτὴ τοὺς παρακάτω στίχους:

Πανώρια καὶ πανύψηλα,
κορφοσυννεφιασμένα,
ποὺ στὶς σπηλιές σας θρέψατε
τόσα κλεφτῶν λημέρια.

. . . .

Καθὼς πατῶ τὶς ράχες σας
καὶ βγαίνω στὶς κορφές σας,
ζωὴ μοῦ δίδει ἀέρας σας
καὶ θάρρος ἡ πνοή σας.

Ὁμοιοκαταληκτοῦν — «κορφοσυννεφιασμένα - λημέρια»; — «στὶς κορφές σας - ἡ πνοή σας»; ῎Επειτα στὸ στίχο «ζωὴ μοῦ δίδει ἀέρας σας» τί ἔγινε τὸ ἄρθρο «ὁ» (ὁ ἀέρας σας); Ἀπὸ τὸ δεύτερο ποίημα «Ἡ ζωὴ τοῦ χωριοῦ» σημειώνομε τοὺς στίχους:

ὁ πατέρας κι' ἡ μάνα μαζὶ
τὶς δουλειὲς τῆς ἡμέρας θ υ μ ᾶ τ α ι

Χρησιμοποιεῖς τὸ 3ον ἑνικὸ πρόσωπο γιὰ νὰ ὁμοιοκαταληκτήσης μὲ τὸν παραπάνω στίχο:

Εἶναι νύκτα καὶ ἡ φύσι κ ο ι μ ᾶ τ α ι.

Τὰ ὅρια τῆς ποιητικῆς ἀδείας φθάνουν ὡς ἕνα σημεῖο, ὡς ἐκεῖ ποὺ δὲν θίγονται ἡ γραμματικὴ καὶ τὸ συντακτικό. Παρ' ὅλα αὐτὰ τὸ ποίημά σου τοῦτο μπορεῖ νὰ διορθωθῆ. Δοκίμασε γιὰ δεύτερη φορὰ καὶ ξαναστεῖλε το. Σημείωσε Σ 44. Κι' ἐρχόμαστε στὸ τρίτο καὶ τελευταῖο, «Τ' ἀμπέλια». Τὸ ὀκτάστιχο:

Τ' ἀμπέλια ἐπρασίνισαν
μαυρολογοῦν οἱ ρόγες.
Μὲ τὰ καλάθια τὰ μικρὰ
καὶ μὲ τραγούδια οἱ κόρες,
το' Ἁγιᾶς Μαρίνας τὴ γιορτὴ
τὰ γιορτινὰ ντυθῆκαν,
χαρούμενες κι' ἀγκαλιαστὲς
στ' ἀμπέλια ξεχυθῆκαν.

Μπορεῖς νὰ βρῆς μόνος σου τί τὸ ἀσχημίζει; Κάτι κακόηχο. Ἀσφαλῶς τὸ ξέρεις. Τότε γιατί τὸ ἄφησες; Θὰ γράψης χωρὶς ἄλλο ὡραῖα καὶ «σωστὰ» τραγουδάκια ἂν γράφης ὀλιγώτερα. — ΕΥΤ. ΜΑΡΑΓΚ. Τὴν ἄσκησι τὴν διαβιβάσαμε στὸν ἁρμόδιον συντάκτην, ὁ ὁποῖος θὰ σοῦ ἀπαντήση σχετικῶς. Καλὸ τὸ ποίημα «Τὸ Ἑλληνικὸ χωριό». Θὰ γίνη ὅμως πολὺ καλλίτερο ἂν διορθώσης τοὺς 2ο καὶ 4ο στίχους τοῦ 3ου τετραστίχου «περιβόλια - βόδια». Σημείωσε Σ 46 καὶ στεῖλε το πάλι διωρθωμένο. Τὸ ἄλλο «Ὁ θερισμός» θέλει γράψιμο ἀπ' ἀρχῆς. Ἰδοὺ τὸ 5ο τετράστιχο:

Τὰ πουλιά, τὰ μυρμήγκια, τὰ φίδια
ψίχουλα ψάχνουν νὰ βροῦν νὰ χορτάσουν,
τὸ θεό τους κι' αὐτὰ νὰ δοξάσουν,
ψάλλουν κι' αὐτὰ σὰ νὰ παίζουν παιγνίδια.

῎Αν τὸ ξαναγράψης ἄφησε τὰ φίδια ἔξω, ποὺ οὔτε θεὸ ἔχουν, μὰ καὶ ποὺ ἂν εἶχαν δὲν θὰ τὸν ἐδόξαζαν. Ἐκτὸς ἀπ' αὐτό, ἡ παρουσία των κάνει τὸ τραγοῦδι σου ἀνατριχιαστικό. Τί λὲς κι' ἐσύ;

Ο ΞΑΝΘΟΣ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 198)

μέχρις αἵματος καὶ ἀλληλοσπαράσσωνται. Ταπεινὸς καὶ μετριόφρων, οὐδέποτε ἀξιώνει κάτι, οὐδέποτε παραπονεῖται, ἀλλὰ καὶ ποτέ του δὲν παραμελεῖ τὸ καθῆκον. Ὁ πρῶτος καὶ ἀληθινὸς ἐργάτης τῆς ἐλευθερίας τοῦ Γένους, αὐτὸς ποὺ ἔθεσε ὁλοκαύτωμα τὴ ζωή του στὴν ὑπηρεσία τῆς μεγάλης Ἰδέας, περνάει τὰ τελευταῖα του χρόνια φτωχὸς καὶ ἄγνωστος σὲ μιὰ καλυβούλα τῆς ὁδοῦ Νικοδήμου. Τὰ ἄσπρα μαλλιὰ πλαισιώνουν τὴ μελαγχολική του μορφὴ καὶ μὲ μιὰ ὑπεράνθρωπινη ἠρεμία καὶ χριστιανικὴ ἐγκαρτέρησι πίνει τὸ πικρὸ ποτήρι τῆς ζωῆς ποὺ τοῦ προσφέρει ὁ ἀχάριστος κόσμος.

Ἡ μοῖρα σκληρὴ καὶ τραγικὴ τοῦ ἐπιφυλάσσει τὸ τραγικώτερο τέλος στὴ ζωή του. ῞Ενα φθινοπωριάτικο ἀπόγευμα τοῦ 1852 παρακολουθεῖ ἀπὸ κάποιο θεωρεῖο τὴ συνεδρίασι τῆς Βουλῆς. Οἱ βουλευταὶ ἁμιλλῶνται εἰς τὰς ἀντεγκλήσεις καὶ τὶς φωνὲς καὶ ἔρχουνται στὰ χέρια. Ὁ κόσμος τῶν θεωρείων παίρνει μέρος σ' ὅλη τὴ φασαρία καὶ θορυβεῖ.

Διατάσσεται ἡ ἐκκένωσις τῶν θεωρείων καὶ οἱ χωροφύλακες πρωτοστατοῦν στὸν πανικὸ καὶ τὸ φόβο ποὺ δημιουργεῖται μεταξὺ τοῦ φεύγοντος πλήθους. Ὁ ὑπερεβδομηκοντούτης Ξάνθος παρασύρεται μέσα στὴν ὁρμὴ τοῦ πλήθους καὶ ἀπὸ τὴν κορυφὴ τῆς σκάλας κυλιέται ὡς τὸ πλακόστρωτο τοῦ δρόμου. Μισοπεθαμένος μεταφέρεται στὸ Στρατιωτικὸ Νοσοκομεῖο καὶ σὲ δώδεκα ὧρες, προσευχόμενος καὶ δεόμενος τοῦ Ὑψίστου, ὅπως δικάση εὐμενῶς τὰ παραπτώματά του, κλείνει γιὰ πάντα τὰ μάτια του τὰ φωτεινὰ ποὺ συνέλαβον τὸ ὡραιότερο ὅραμα, τὸ ὅραμα τῆς ἀναστάσεως καὶ ἀπολυτρώσεως τοῦ Γένους, ποὺ γιὰ τὶς ἐπερχόμενες γενεὲς θὰ μείνη σὰν ἱερὸ καὶ ἅγιο σύμβολο καθοδηγητικὸ στὴν κάθε τους σκέψι καὶ ἐνέργεια.

Κοσμᾶς Ι. Βέρροιος

ΧΑΤΖΗ - ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΕΞΗΣ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 203)

Τὸ ἀστεῖο εἶναι πὼς ὕστερα ἀπὸ χρόνια — ἐπὶ ῎Οθωνος πιὰ — ὁ γιὸς τοῦ Χατζῆ-Γιάννη Μέξη, Παναγιώτης συναντήθηκε στὴν Κωνσταντινούπολι καὶ γνωρίστηκε μὲ τὸν Μεχμὲτ πασᾶ, τὸ ναύαρχο τοῦ Τουρκικοῦ στόλου κατὰ τὴ ναυμαχία ποὺ γράφουμε παραπάνω. Ὁ πασᾶς τὸν ρώτησε ἐμπιστευτικῶς: «Πόσες χιλιάδες στρατὸς βρισκότανε τότε στὶς Σπέτσες;» Ὁ Παναγιώτης τοῦ ἀποκρίθηκε: «Οὔτε ἑκατὸ παλληκάρια. ῏Ησαν 37 μονάχα κι' ἕνας ὁ πατέρας μου, 38». Φαντάζεσθε τὴν ἔκπληξι τοῦ Μεχμὲτ πασᾶ.

Γιὰ τὴν ἀνδρεία του αὐτὴ ὁ Χατζῆ Γιάννης Μέξης, ἔλαβε, μετὰ τὴν ἵδρυσι τοῦ Βασιλείου, χρυσὸ βραβεῖο, τοῦ ὁποίου τὸ διάταγμα ἀπονομῆς ἀναφέρει τὰ ἑξῆς: «Εἰς τὸν Ι. Μέξην προτιμήσαντα τῆς φυγῆς τὸν ἐν Πατρίδι Τυπαρίνῳ θάνατον».

Πρῶτος ὁ Μέξης ὕστερα ἀπὸ χρόνια, μαζὶ μὲ τὸν Ζαΐμη καὶ τὸν Κουντουριώτη, παρέδωσε τὴν ἀντιβασιλεία στὸν ῎Οθωνα. Στὰ 1835 ἔγινε σύμβουλος τῆς Ἐπικρατείας καὶ κατόπιν γερουσιαστὴς καὶ παραστάτης τῶν Σπετσῶν. Ἀλλά, ὕστερα ἀπ' ὅλα αὐτά, δὲν πρέπει νὰ ξεχνοῦμε πὼς κι' αὐτὸς ἦταν «θνητὸς» ὅπως ὅλοι μας. ῎Ετσι στὰ 1844 πέθανε στὶς Σπέτσες, μέσα σὲ μιὰ δόξα ἀνάλογη μὲ τὰ ἔργα του, ἐλεύθερος. ῞Ελληνας πιά, πράγμα ποὺ τὸ χρωστοῦσε στὴν ἐλεύθερη καὶ γενναία ψυχὴ ποὺ εἶχαν Αὐτὸς καὶ οἱ συναγωνιστές του!

Κ. Γ.

Ο ΣΩΤΗΡΗΣ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 212)

— Θὰ σὲ βάλω στὸ αὐτοκίνητο.

— Μή... μὴ νὰ σὲ χαρῶ... καταραμένα πράματα... μπῆκα μιὰ φορὰ καὶ κόντεψε νὰ βγάλω τὰ σωθικά μου... ῎Αχ! κακὸ ποὺ τὸ πάθαμε. Βρέχει ὁ Κύριος! Πάει, θὰ πουντιάσης καὶ σὺ γυιόκα μου, παιδὶ πρᾶμα.

— Μάθαμε 'μεῖς πιά. Μὴ νοιάζεσαι! Σὰ φτάσουμε στὸν ῞Αη Βασίλη, ξέρεις τὸ σπίτι;

— Νὰ φτάσουμε μόνο κι' ἀπὲ ἐδῶ εἴμαστε. Τὸ ξέρω.

Λίγο πιὸ πάνω ὁ Σωτήρης ἔμπασε τὴ γριὰ σ' ἕνα αὐτοκίνητο, εἶπε τὴ διεύθυνσι καὶ ξεκίνησαν.

— Νὰ κατέβουμε, παλληκάρι μου, δὲ μπορῶ ἄλλο...

— Βρέχει... Ὁ καιρὸς χειροτέρεψε... Θ' ἀρρωστήσης, γιαγιάκα...

— Πάλι καλά, σ' ἔφερε ὁ Θεός. ῎Αν δὲν τύχαινες θὰ τἄχα τινάξει. Πῶς σὲ λένε εἶπες;

— Σωτήρη.

— Κατὰ τ' ὄνομα καὶ ὁ ἄνθρωπος. Μουρμούρισε ἡ γριά. Τὸ αὐτοκίνητο ἔτρεχε μέσ' στὴ βροχή. Φθάναν στὸν ῞Αη Βασίλη. Τὸ νερὸ πλήθαινε.

Κι' ὅλο ἄστραφτε. Κι' ὅλο βρονταγε. Γενάρης ἀκοῦς καὶ λές.

Σὰν ἔφτασε στὸ σπίτι του ὁ Σωτήρης, ἡ ὥρα θἆταν ὀχτώ. Ἡ μητέρα του τὸν καρτεροῦσε ἀπ' ὥρα.

— Τρέχα, ἦρθε ὁ Φάνης, σὲ θέλουνε στὴν Ὀργάνωσι, φαίνεται νὰ πλημμύρισαν ἐκεῖ κάτω.

Ὁ Σωτήρης διηγήθηκε στὴ μητέρα του τὰ καθέκαστα, πὼς βρῆκε στὸ δρόμο τὴ γριὰ Βαρβάρα, πὼς τὴν πῆγε στὸ σπίτι της. Καὶ ἄλλαξε γρήγορα κι' ἔτρεξε ξανὰ στὸν Ὑποτομέα.

Πέτρος Στυλίτης - Γιαννακουδάκης

